

декември 31, 2019 година

Друштво за осигурување Халк
осигурување АД Скопје
Финансиски извештаи за годината што
завршува на 31 декември 2019
и Извештај на независните ревизори

Адреса: Ул. 1737 бр. 32
1000 Скопје
Република Северна Македонија

Содржина

Извештај на независните ревизори	1
Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)	4
Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)	7
Извештај за парични текови	9
Извештај за промени во капиталот	10
Белешки кон финансиските извештаи	11
Прилог 1 Годишен извештај за работењето	
Прилог 2 Годишна сметка	

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО АКЦИОНЕРИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје

Извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи (страна 4 – 63) на ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје (во понатамошниот текст "Друштвото"), кои се состојат од извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2019 година и извештај за сеопфатната добивка, извештај за промените во капиталот и извештај за паричните текови за годината што тогаш завршува и преглед на значајни сметководствени политики и останати објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето и интерна контрола за која раководството смета дека е неопходна за подготвување на финансиските извештаи кои не содржат материјално погрешно прикажување, без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и стандардите за ревизија кои се во примена во Република Северна Македонија. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување дека финансиски извештаи не содржат материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува спроведување на постапки за собирање на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од значајно погрешно прикажување на финансиските извештаи, настанато како резултат на измама или грешка. При проценувањето на овие ризици ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел дизајнирање на ревизорски постапки кои што се соодветни на околностите, но не и со цел на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Друштвото. Ревизијата исто така вклучува и оценка за соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Веруваме дека ревизорските докази кои ги имаме собрано се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење со резерва.

(продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО АКЦИОНЕРИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје (продолжение)

Основа за мислење со резерва

Како што е наведено во белешката 10 кон придружните финансиски извештаи, на 31 декември 2019 година Друштвото има вкупни побарувања во износ од 170,295 илјади денари. Овие побарувања вклучуваат побарувања по основ на дадени аванси во износ од 4,415 илјади денари и останати побарувања во износ од 2,171 илјади денари кои не се затворени, односно наплатени повеќе од 1 година, и за кои Друштвото нема евидентирано исправка на вредноста на тие побарувања заклучно со 31 декември 2019 година. Стандардите кои се применуваат во Република Македонија предвидуваат сведување на сметководствената вредност на побарувањата на надоместувачкиот износ на крајот на периодот на известување и обезвреднување на побарувањата треба да се изврши во моментот кога е идентификувано. Следствено, побарувањата на Друштвото заклучно со 31 декември 2019 година се преценети за износ од 6,586 илјади денари, трошоците за исправка на вредност на побарувања се потценети за истиот износ, како и нето загубата за годината што тогаш завршува.

Како што е наведено во белешката 30 кон придружните финансиски извештаи, на 31 декември 2019 година Друштвото е вклучено во судски спорови за кои очекуваниот исход е негативен за Друштвото. Врз основа на информациите доставени од страна на Друштвото, очекуваниот исход е негативен за судски спорови во висина од 4,183 илјади денари. Заклучно со 31 декември 2019 година, Друштвото нема евидентирано резервација за судските спорови наведени погоре. Следствено, резервациите за судски спорови заклучно со 31 декември 2019 година се потценети, трошоците и загубата потценети за 4,183 илјади денари.

Мислење со резерва

Според наше мислење, освен за ефектите на прашањата наведени во параграфот за Основа за мислење со резерва, финансиските извештаи ја прикажуваат реално и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје на ден 31 декември 2019 година како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш завршува во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето.

Обрнување внимание

Како што е обелоденето во Белешка 2.2. кон финансиските извештаи, обрнуваме внимание дека Друштвото остварило нето загуба во износ од 139,064 илјади денари за годината што завршува на 31 декември 2019 година, додека на истиот ден акумулираната загуба изнесува 347,079 илјади денари. Способноста на Друштвото да продолжи да работи врз основа на принципот на континуитет зависи од добивањето на континуирана финансиска поддршка од страна на матичната компанија. Како што е обелоденето во Белешката 2.2. Матичната компанија се обврза да обезбеди финансиска поддршка на Друштвото во период од 12 месеци од денот на Извештајот за финансиската состојба.

Нашето мислење не е квалификувано во врска со наведеното прашање.

Останато

Ревизијата на финансиските извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2018 година беше извршена од страна на друг ревизор, кој во својот извештај од 30 април 2019 година изразил мислење со резерва поради вреднувањето на градежните објекти, необезбедена поткрепувачка документација за дадени аванси, недоволна евидентирана резервација за судски спорови, трошоци од минати години и нивото на техничките резерви.

(продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО АКЦИОНЕРИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје (продолжение)

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е одговорно за подготвување на годишен извештај и годишна сметка во согласност со Законот за трговски друштва и истите беа прифатени и одобрени од раководството на Друштвото и кои Друштвото е во обврска да ги поднесе до Централниот регистар на Република Северна Македонија. Наша одговорност е да издадеме мислење во врска со конзистентноста на годишниот извештај со годишната сметка и финансиските извештаи на Друштвото. Ние ги извршивме нашите постапки во согласност со Законот за ревизија и Меѓународниот стандард за ревизија 720 – Одговорности на ревизорот во врска со други информации во документи кои содржат ревидирани финансиски извештаи кој е во примена во Република Северна Македонија. Според наше мислење историските финансиски информации обелоденети во годишниот извештај се конзистентни со годишната сметка и приложените ревидирани финансиски извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2019 година.

Дилоит ДОО Скопје

Лидија Нануш
Управител

Александар Аризанов
Овластен ревизор

Скопје, 30 април 2020 година

Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)

	Број на белешка	Тековна деловна година 2019	Претходна деловна година 2018 (повторно прикажување)
Актива			
А. Нематеријални средства	6	1.641.550	931.915
1. Гудвил		-	-
2. Останати нематеријални средства		1.641.550	931.915
Б. Вложувања		693.007.168	381.370.100
Земјиште, градежни објекти и останати материјални средства	7	85.693.476	88.109.591
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста	7.1	85.693.476	88.109.591
1.1 земјиште		-	-
1.2 Градежни објекти		85.693.476	88.109.591
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста		-	-
2.1 земјиште		-	-
2.2 Градежни објекти		-	-
2.3 Останати материјални средства		-	-
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети		14.931.458	11.926.692
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група - подружници		-	-
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници и заеми на друштва во група - подружници		-	-
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва		-	-
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва		-	-
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група - подружници		-	-
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва		-	-
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	8	14.931.458	11.926.692
Останати финансиски вложувања	9	592.382.234	281.333.817
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување		196.205.147	104.768.986
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година		196.205.147	104.768.986
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година		-	-
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба		-	-
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година		-	-
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година		-	-
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти		-	-
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови		-	-
3. Финансиски вложувања за тргување		85.119.096	12.512.071
3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година		-	-
3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година		-	-
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти		-	-
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови		85.119.096	12.512.071
4. Депозити, заеми и останати пласмани		311.057.991	164.052.760
4.1 Дадени депозити		310.300.000	162.800.000
4.2 Заеми обезбедени со хипотека		-	-
4.3 останати заеми		-	-
4.4 Останати пласмани		757.991	1.252.760
5. Деривативни финансиски инструменти		-	-
Депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување		-	-
В. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	15	17.073.013	13.145.315
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија		13.643.366	-
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва		-	-
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети		3.429.647	13.145.315
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти		-	-
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквизационата резерва		-	-
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви		-	-
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигуреникот		-	-
Г. Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)		-	-
Д. Одложени и тековни даночни средства		1.255.474	1.255.474
1. Одложени даночни средства		-	-
2. Тековни даночни средства		1.255.474	1.255.474
Г. Побарувања	10	170.294.876	85.661.241
Побарувања од непосредни работи на осигурување		129.647.617	57.144.900
1. Побарувања од осигуреници		68.558.452	45.552.766
2. Побарувања од посредници		61.089.165	11.592.134

3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување		-	-
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување		11.153.631	11.966.436
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување		744.291	-
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување		10.409.340	11.966.436
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување		-	-
Останати побарувања		29.493.628	16.549.905
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување		9.600.742	11.843.778
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања		1.029.491	549.817
3. Останати побарувања		18.863.395	4.156.310
Побарувања по основ на запишан а неуплатен капитал		-	-
Е. Останати средства		33.242.077	10.686.074
Материјални средства кои служат за вршење на дејноста (освен земјиште и градежни објекти)	11	23.685.490	4.832.026
1. Опрема		23.685.490	4.832.026
2. Останати материјални средства		-	-
Парични средства и останати парични еквиваленти	12	8.369.438	5.002.305
1. Парични средства во банка		8.028.879	4.971.477
2. Парични средства во благајна		340.559	30.828
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва		-	-
4. Останати парични средства и парични еквиваленти		-	-
Залихи и ситен инвентар		1.187.149	851.743
Ж. Активни временски разграничувања		66.734.693	48.931.882
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини		-	-
2. Одложени трошоци на стекнување	13	66.734.693	48.931.882
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци		-	-
3. Нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинато работење		-	-
С. Вкупна актива		983.248.851	541.982.001
И. Вон-билансна евиденција - актива		43.928.456	40.589.006
Пасива			
А. Капитал и резерви	14	298.272.304	6.866.861
Запишан капитал		645.350.983	214.881.483
1. Запишан капитал од обични акции		645.350.983	214.881.483
2. Запишан капитал од приоритетни акции		-	-
3. Запишан а неуплатен капитал		-	-
Премии за емитирани акции		-	-
Ревалоризациона резерва		-	-
1. Материјални средства		-	-
2. Финансиски вложувања		-	-
3. Останати ревалоризациони резерви		-	-
Резерви		-	-
1. Законски резерви		-	-
2. Статутарни резерви		-	-
3. Резерви за сопствени акции		-	-
4. Откупени сопствени акции		-	-
5 Останати резерви		-	-
Нераспределена нето добивка		-	-
Пренесена загуба		208.014.621	110.717.684
Добивка за тековниот пресметковен период		-	-
Загуба за тековниот пресметковен период		139.064.058	97.296.938
Б. Субординирани обврски		-	-
В. Бруто технички резерви	15	559.408.345	415.212.307
Бруто резерви за преносни премии		282.196.995	156.521.738
Бруто математичка резерва		-	-
Бруто резерви за штети		277.211.350	258.690.569
Бруто резерви за бонуси и попусти		-	-
Бруто еквилизациона резерва		-	-
Бруто останати технички резерви		-	-
Г. Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик		-	-
Д. Останати резерви		683.213	373.790
1. Резерви за вработени		-	-
2. Останати резерви		683.213	373.790
Г. одложени и тековни даночни обврски		(106.408)	309.155
1. Одложени даночни обврски		-	-
2. Тековни даночни обврски		(106.408)	309.155
Е. Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување		-	-
Ж. Обврски	16	117.570.487	118.314.766
Обврски од непосредни работи на осигурување		16.752.197	28.026.533
1. Обврски спрема осигуреници		16.752.197	28.026.533
2. Обврски спрема застапници и посредници		-	-
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување		-	-
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување		55.127.986	32.371.120

Друштво за осигурување ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019 година

Сите износи се во МКД освен доколку не е поинаку наведено

1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	55.127.986	32.371.120
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	-	-
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	-	-
Останати обврски	45.690.304	57.917.113
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	12.007.189	9.573.393
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	20.417.988	22.863.862
3. Останати обврски	13.265.127	25.479.858
3. Пасивни временски раграничувања	7.420.910	905.122
S. Нетековни обврски во врска со нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинати работења	-	-
И. Вкупна пасива	983.248.851	541.982.001
Ј. Вон-билансна евиденција - пасива	43.928.456	40.589.005

Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)

	Број на белешка	Тековна деловна година 2019	Претходна деловна година 2018 (повторно прикажување)
А. Приходи од работењето		357.198.591	317.778.284
Заработена премија (нето приходи од премија)	17	338.438.167	305.106.514
1. Бруто полисирана премија за осигурување		521.798.462	344.200.280
2. Бруто полисирана премија за соосигурување		1.488.583	-
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија		-	-
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување		-	-
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ ретроцесија		72.816.987	35.794.696
6. Промена во бруто резервата за преносна премија		125.675.257	3.299.070
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување		-	-
8. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување		13.643.366	-
Приходи од вложувања	18	4.903.026	5.129.384
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети		-	-
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти		-	-
2.1 Приходи од наемнини		-	-
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти		-	-
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти		-	-
3. Приходи од камати		3.929.760	4.263.442
4. Позитивни курсни разлики		366.241	305.600
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)		607.025	560.342
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка		-	-
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба		-	-
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)		-	-
6.3 Останати финансиски вложувања		-	-
7. Останати приходи од вложувања		-	-
Приходи по основ на провизии од реосигурување	19	4.055.597	2.786.437
Останати осигурително технички приходи, намалени за реосигурување	19	7.231.603	3.956.633
Останати приходи	20	2.570.198	799.316
Расходи од работењето		496.262.649	416.936.844
Настанати штети (нето трошоци за штети)	21	247.366.766	200.403.620
1. Бруто исплатени штети		253.638.833	190.063.438
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања		4.511.052	5.192.720
3. Бруто исплатени штети - дел за соосигурување		-	-
4. Бруто исплатени штети - дел за реосигурување/ретроцесија		29.997.464	11.966.436
5. Промени во бруто резервите за штети		18.520.781	40.644.653
6. Промени во бруто резервите за штети - дел за соосигурување		-	-
7. Промени во бруто резервите за штети - дел за реосигурување		(9.715.668)	13.145.315
Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување		-	-
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување		-	-
1.1 Промени во бруто математичката резерва		-	-
1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување		-	-
2. Промени во еквилизиционата резерва, нето од реосигурување		-	-
2.1. Промени во бруто еквилизиционата резерва		-	-
2.2 Промени во бруто еквилизиционата резерва - дел за соосигурување/реосигурување		-	-
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување		-	-
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви		-	-
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви - дел за соосигурување и реосигурување		-	-
Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот, нето од реосигурување		-	-
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот		-	-
2. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот - дел за соосигурување и реосигурување		-	-
Трошоци за бонуси и попусти, нето од реосигурување		2.345.466	964.982
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)		-	211.560
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	22	2.345.466	753.422
Нето трошоци за спроведување на осигурувањето		202.181.671	173.117.252
1. Трошоци за стекнување	23	113.679.133	108.576.652
1.1 Провизија		36.385.006	29.560.330
1.2 Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа		28.983.538	28.127.053

1.3 Останати трошоци за стекнување		66.113.400	51.077.076
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)		(17.802.811)	(187.807)
2. Административни трошоци	24	88.502.538	64.540.600
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста		6.604.202	5.384.440
2.2 Трошоци за вработените		31.635.046	22.512.591
2.2.1 Плати и надоместоци		19.907.459	14.461.831
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата		1.946.549	1.122.404
2.2.3 Придонеси од задолжително социјално осигурување		8.290.537	5.718.214
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени		-	-
2.2.5 Останати трошоци за вработени		1.490.501	1.210.142
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки		2.052.637	2.534.787
2.4 Останати административни трошоци		48.210.653	34.108.782
2.4.1 Трошоци за услуги		35.134.659	20.418.957
2.4.2 Материјални трошоци		4.877.028	4.038.411
2.4.3 Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето		8.198.966	9.651.414
Трошоци од вложувања		4.624.385	1.243.428
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста		-	-
2. Трошоци за камати		4.199.069	1.118.432
3. Негативни курсни разлики		425.316	124.996
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)		-	-
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба		-	-
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба		-	-
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)		-	-
5.3 Останати финансиски вложувања		-	-
6. Останати трошоци од вложувања		-	-
Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	25	27.855.408	23.532.188
1. Трошоци за превентива		-	-
2. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување		27.855.408	23.532.188
Вредносно усогласување на побарувањата по основ на премија	26	11.136.373	3.344.910
Останати расходи, вклучувајќи и вредносни усогласувања	27	752.580	12.468.842
Добивка за деловната година пред одданоочување		139.064.058	97.296.938
Загуба за деловната година пред одданоочување		-	-
Данок на добивка односно загуба	28	-	-
Одложен данок		-	-
Добивка за деловната година по одданоочување		-	-
Загуба за деловната година по одданоочување		139.064.058	97.296.938
Заработка по акција			
- основна		(132,44)	(277,99)

Финансиските извештаи се одобрени од страна на Одборот на Директори на Друштвото на 28 февруари 2020 година.

Потпишани во име на Друштвото од:

Суат Инан

Главен извршен директор

Славчо Таушанов

Извршен директор

Дритон Емини

Директор на сектор за финансии

Извештај за парични текови

	Број на белешка	Тековна деловна година 2019	Претходна деловна година 2018
А. Парични текови од деловни активности			
Парични приливи од деловни активности		531.214.693	366.999.202
1. Премија за осигурување и соосигурување и примени аванси		443.192.748	321.394.939
2. Премија за реосигурување и ретроцесија		-	-
3. Приливи од учество во надомест на штети		31.679.720	-
4. Примени камати од работи на осигурување		-	-
5. Останати приливи од деловни активности		56.342.225	45.604.263
Парични одливи од деловни активности		(611.104.725)	(408.041.652)
1. Исплатени штети, договорени суми на осигурување, учество во надомест на штети од соосигурување и дадени аванси		(292.948.150)	(181.163.067)
2. Исплатени штети и учество во надомест на штети од реосигурување и ретроцесија		-	-
3. Премија за соосигурување, реосигурување и ретроцесија		(50.061.520)	(11.086.913)
4. Надоместоци и други лични расходи		(74.286.619)	(49.429.502)
5. Останати трошоци за спроведување на осигурување		(192.641.493)	(24.243.881)
6. Платени камати		-	(1.103.850)
7. Данок на добивка и останати јавни давачки		-	(5.956.149)
8. Останати одливи од редовни активности		(1.166.943)	(135.058.290)
Нето парични приливи од деловни активности		-	-
Нето парични одливи од деловни активности		79.890.032	41.042.450
Б. Парични текови од вложувања			
Парични приливи од вложувања		850.884.317	475.705.174
1. Приливи по основ на нематеријални средства		-	-
2. Приливи по основ на материјални средства		-	-
3. Приливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото		-	-
4. Приливи по основ на вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети		-	404.908
5. Приливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување		107.545.429	127.312.989
6. Приливи по основ на останати финансиски пласмани		742.065.138	342.857.893
7. Приливи од дивиденди и останати учества во добивка		-	-
8. Приливи од камати		1.273.750	5.129.384
Парични одливи од вложувања		(1.192.570.589)	(431.813.148)
1. Одливи по основ на нематеријални средства		(1.195.069)	(311.472)
2. Одливи по основ на материјални средства		(23.512.700)	(3.850.353)
3. Одливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото		-	-
4. Одливи по основ на вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети		(3.004.766)	(60.000)
5. Одливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување		(198.981.590)	(108.147.133)
6. Одливи по основ на останати финансиски пласмани		(961.677.395)	(318.200.762)
7. Одливи од дивиденди и останати учества во добивка		-	-
8. Одливи од камати		(4.199.069)	(1.243.428)
Нето парични приливи од вложувања		-	43.892.026
Нето парични одливи од вложувања		(341.686.272)	-
В. Парични текови од финансиски активности			
Парични приливи од финансиски активности		430.469.500	-
1. Приливи по основ на зголемување на акционерскиот капитал		430.469.500	-
2. Приливи по основ на примени краткорочни и долгорочни кредити и заеми		-	-
3. Приливи по основ на останати долгорочни и краткорочни обврски		-	-
Парични одливи од финансиски активности		(5.526.063)	(2.658.638)
1. Одливи по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски		(5.526.063)	(2.658.638)
2. Одливи по основ на откуп на сопствени акции		-	-
3. Одливи по основ на исплата на дивиденда		-	-
Нето парични приливи од финансиски активности		424.943.437	-
Нето парични одливи од финансиски активности		-	(2.658.638)
Г. Вкупно парични приливи		1.812.568.510	842.704.376
Д. Вкупно парични одливи		(1.809.201.377)	(842.513.438)
Г. Нето парични приливи		3.367.133	190.938
Е. Нето парични одливи		-	-
Ж. Пари и парични еквиваленти на почетокот на пресметковниот период		5.002.305	4.811.367
З. Ефект од промена на курсот на странски валути врз пари и парични еквиваленти		-	-
С. Пари и парични еквиваленти на крајот на пресметковниот период		8.369.438	5.002.305

Друштво за осигурување ХАПК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје
 Финансиски извештај за годината што завршува на 31 декември 2019 година
 Сите износи се во МКД освен доколку не е поинаку наведено

Извештај за промени во капиталот

Позиција	Број на позиција	Акционерски капитал	Премии на емитирани акции	Резерви				Вкупно резерви	Откупени сопствени акции	Ревалоризационна резерва	Нераспределена добивка (со знак +) или пренесена загуба (со знак -)	Добивка (со знак +) / загуба (со знак -) за тековната година	Вкупно капитал и резерви
				Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви за сопствени акции	Останати резерви						
	1		2	3	4	5	6	7=3+4+5+6	8	9	10	11	12=1+2+7-8+9+10+11
Состојба на 1 јануари претходната деловна година	I	214.881.483	-	-	-	-	-	-	-	42.384.047 (42.384.047)	(88.241.089)	(23.686.926)	145.337.505 (41.173.706)
Промена во сметководствените политики	I1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	I2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари претходната деловна година – исправено	II	214.881.483	-	-	-	-	-	-	-	-	(88.241.089)	(22.476.585)	104.163.799
Добивка или загуба за претходната деловна година	III	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(97.296.938)	(97.296.938)
Добивка или загуба за претходната деловна година	III1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(97.296.938)	(97.296.938)
Несопственички промени во капиталот	III2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	III2.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања	III2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализирани добивки/загуби од продажба	III2.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања	III2.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати несопственички промени во капиталот	IV	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зголемување на капиталот	IV1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зголемување на капиталот	IV2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците	IV3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплатата на дивиденда	IV4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците	V	214.881.483	-	-	-	-	-	-	-	-	(22.476.585)	22.476.585	6.866.861
Состојба на 31 декември претходната деловна година	VI	214.881.483	-	-	-	-	-	-	-	-	(110.717.684)	(97.296.938)	6.866.861
Промена во сметководствените политики	VI1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	VI2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари тековната деловна година – преправено	VII	214.881.483	-	-	-	-	-	-	-	-	(110.717.684)	(97.296.938)	6.866.861
Добивка или загуба за тековната деловна година	VIII	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(110.717.684)	(97.296.938)	6.866.861
Добивка или загуба за тековната деловна година	VIII1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(139.064.058)	(139.064.058)
Несопственички промени во капиталот	VIII2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	VIII2.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања	VIII2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализирани добивки/загуби од продажба	VIII2.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања	VIII2.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати несопственички промени во капиталот	IX	430.469.500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	430.469.500
Зголемување на капиталот	IX1	430.469.500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	430.469.500
Зголемување на капиталот	IX2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците	IX3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплатата на дивиденда	IX4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците	X	645.350.983	-	-	-	-	-	-	-	-	(208.014.621)	(139.064.058)	298.272.304
Состојба на 31 декември тековната деловна година													

Белешки кон финансиските извештаи

1. Општи информации

Друштвото за осигурување Халк осигурување АД, Скопје (во понатамошниот текст "Друштвото") е акционерско друштво регистрирано во Република Македонија во април 2007 година, со седиште на ул. "1737" бр. 32, влез 1, локал 45 (Палата ЗУМ), 1000 Скопје.

Друштвото за осигурување е основано во 2007 година од страна на единствениот акционер, Алб - сигурацион од Албанија. Во ноември 2017 сопственичката структура на друштвото е променета каде што сопственик на 90% од акционерскиот капитал е купен од страна на Џ – Џ Технологија додека во јануари, 2019 година 100% од сопственоста на Друштвото премина во целосна сопственост на Халк банка АД Скопје при што и називот на Друштвото се промени во Халк осигурување АД Скопје.

Дејноста на Друштвото е осигурување, односно е 65.12 – неживотно осигурување согласно Националната класификација на дејности и истата, Друштвото ја обавува организирано преку Седиштето (Генерална дирекција) во Скопје и преку подружниците на територијата на Република Северна Македонија.

Во текот на 2019 година, Друштвото изврши промена на својата организациона структура при што Друштвото е организирано во три сектори и тоа: Сектор за прием во осигурување во склоп на кој функционираат Дирекции за прием во осигурување и Дирекции за продажба и агенциска мрежа, Сектор за штети како и Сектор за финансии во склоп на кој функционираат Дирекција за финансии и сметководство, Дирекција за правни работи и усогласеност со прописи, Дирекција за контролинг и Дирекција за информатичка технологија.

Друштвото е регистрирано за вршење на 18 класи на неживотно осигурување, а најзначајни активности на Друштвото се осигурување на моторни возила, имот и одговорност кон трети лица.

Друштвото ги врши своите активности на територија на Република Северна Македонија и со состојба на 31 декември 2019 година вработува 135 лица (2018: 120 лица).

2. Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовка на овие финансиски извештаи. Утврдувањето на сметководствените политики на Друштвото се заснова на признаени, познати и практични искуства, на одредбите на Законот за супервизија на осигурување, Меѓународните стандарди за финансиско известување согласно Правилникот за водење на сметководство, Правилникот за вреднување на ставките на билансот на состојба и изготвување на деловните биланси, како и интерните правилници на Друштвото. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основа за подготовка

Друштвото ја води својата сметководствена евиденција и ги составува своите финансиски извештаи во согласност со Законот за трговски друштва (Службен весник на Република Македонија број 28/2004 со измените 84/2005, 25/2007, 87/2008, 42/2010, 48/2010, 24/2011, 162/2012, 70/2013, 119/2013, 120/2013, 187/2013, 38/2014, 41/2014, 138/2014, 88/2015, 192/2015, 6/2016, 30/2016, 61/2016, 64/2018, 120/2018 и 239/2018), Сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија објавени во "Правилникот за водење сметководство" во Службен весник број 159/2009, 164/2010 и 107/2011, "Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси" (Службен весник број 169/2010, 141/2013 и 61/2016), „Правилникот за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување" објавен во Службен весник број 148/2010, 41/2011 и 170/2019, и се презентирани во согласност со "Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или и реосигурување" (Службен весник број 5/2011, 41/2011, 64/2011, 187/2013, 61/2016 и 170/2019).

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.1 Основа за подготовка (продолжение)

На 29 декември 2009 година, донесен е нов Правилник за водење сметководство ("Службен весник" 159/09, 164/10 и 107/11) во кој се објавени Меѓународните сметководствени стандарди (МСС), Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), заедно со толкувањата на Постојниот комитет за толкување (ПКТ) и толкувањата на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ), утврдени и издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС) заклучно со 1 јануари 2009 година. Овој правилник се применува од 1 јануари 2010 година.

Меѓутоа, до датумот на составување на придружните финансиски извештаи не се преведени и објавени сите измени и дополнувања на МСС/МСФИ и толкувањата на КТМФИ кои стапиле на сила за годишните периоди кои започнуваат на 1 јануари 2009 година. Притоа придружните финансиски извештаи на Друштвото се прикажани во согласност со билансните шеми објавени во Правилникот за формата и содржината на годишната сметка ("Службен весник" бр. 60/14), чиј сет на финансиски извештаи отстапува од оние дефинирани во МСС 1 – Презентирање на финансиските извештаи и притоа во поединечни делови отстапува од начинот на презентација на одредени билансни позиции предвидени со наведениот стандард.

Во врска со погоре наведеното, а имајќи ги во предвид потенцијално материјалните значајни ефекти од разликите помеѓу сметководствените прописи на Република Северна Македонија и МСФИ/МСС, кои можат да имаат влијание на реалноста и објективноста на финансиските извештаи на Друштвото, придружните финансиски извештаи не можат да се сметаат за финансиски извештаи подготвени во согласност со МСФИ и МСС.

Финансиските извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември, 2019 и 2018 година.

Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во апсолутни износи во македонски Денари. Известувачка и функционална валута на Друштвото е македонски Денар (МКД).

Финансиските извештаи се изготвени според историска вредност освен финансиските вложувања расположливи за продажба и земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста кои што се мерат по објективна вредност.

Онаму каде што е неопходно, презентацијата за претходна година е прилагодена согласно промените на тековната година.

Промена на сметководствена политика

Согласно доставениот допис од Агецијата за супервизија на осигурување (АСО) – Известување за донесени измени и дополнувања на четири правилници од областа на супервизијата и финансиското известување на друштвата за осигурување (број: 08 – 602/1 од 20.08.2019 година), во Правилникот за контен план се воведуваат измени во начинот на признавање, последователно мерење и обелоденување за земјиште, градежни објекти и останати материјални средства според нивната набавна вредност, намалена за акумулираната амортизација (и/или акумулираните загуби поради безвреднување). Следствено на овој циркуларен документ, а во насока на општата законска усогласеност, друштвото донесе Одлука за усвојување на Правила за примена на сметководствени политики (број: 0203 – 10/05 од 25.09.2019). Деталите за промената во сметководствената политика се опишани во Белешка 2.6.

Друштвото изврши промена на извештајот за финансиската состојба и извештајот за сеопфатна добивка и промените ги евидентираше како корекција во финансиските извештаи за претходната година.

Ефектот од новата сметководствена политика на 31 декември 2018 година врз материјалните средства е намалување од 39.312.085 денари, ревалоризационите резерви се намалени за 42.384.047 денари и акумулираната загуба е намалена за 3.071.962 илјади денари.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.1 Основа за подготовка (продолжение)

Промена на сметководствена политика (продолжение)

Ефектите на корекциите во споредбените износи во извештајот за финансиската состојба извршени на 31 декември 2018 година се прикажани како што следува:

	31.12.2018 (пред промена на сметководствена политика)	Нето ефект	31.12.2018 (повторно прикажување)
Нематеријални средства	931.915	-	931.915
Земјиште, градежни објекти и останати материјални средства	127.421.676	(39.312.085)	88.109.591
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	11.926.692	-	11.926.692
Останати финансиски вложувања	281.333.817	-	281.333.817
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	13.145.315	-	13.145.315
Одложени и тековни даночни средства	1.255.474	-	1.255.474
Побарувања од непосредни работи на осигурување, реосигурување и останати побарувања	85.661.241	-	85.661.241
Материјални средства кои служат за вршење на дејноста (освен земјиште и градежни објекти)	4.832.026	-	4.832.026
Парични средства и останати парични еквиваленти	5.002.305	-	5.002.305
Залихи и ситен инвентар	851.743	-	851.743
Активни временски разграничувања	48.931.882	-	48.931.882
Вкупна актива	581.294.086	(39.312.085)	541.982.001
Залишан капитал	214.881.482	-	214.881.482
Ревалоризациона резерва	42.384.047	(42.384.047)	-
Пренесена загуба	111.928.024	1.210.340	110.717.684
Загуба за тековниот пресметковен период	99.158.560	1.861.622	97.296.938
Капитал и резерви	46.178.946	(39.312.085)	6.866.861
Бруто технички резерви	415.212.307	-	415.212.307
Останати резерви	373.790	-	373.790
Одложени и тековни даночни обврски	309.155	-	309.155
Обврски од непосредни работи на осигурување, реосигурување и останати обврски	118.314.766	-	118.314.766
Пасивни временски разграничувања	905.122	-	905.122
Вкупна пасива	581.294.086	(39.313.085)	541.982.001

Ефектите на корекциите во споредбените износи во извештајот за сеопфатна добивка извршени на 31 декември 2018 година се прикажани како што следува:

	31.12.2018 (пред промена на сметководствена политика)	Нето ефект	31.12.2018 (повторно прикажување)
Приходи од работењето	317.778.284	-	317.778.284
Заработена премија (нето приходи од премија)	305.106.514	-	305.106.514
Приходи од вложувања	5.129.384	-	5.129.384
Приходи по основ на провизии од реосигурување	2.786.437	-	2.786.437
Останати осигурително технички приходи, намалени за реосигурување	3.956.633	-	3.956.633
Останати приходи	799.316	-	799.316
Расходи од работењето	416.936.844	(1.861.622)	415.075.222
Настанати штети (нето трошоци за штети)	200.403.620	-	200.403.620
Трошоци за бонуси и попусти, нето од реосигурување	964.982	-	964.982
Трошоци за стекнување	108.576.652	-	108.576.652
Административни трошоци	66.402.222	(1.861.622)	64.540.600
Трошоци од вложувања	1.243.428	-	1.243.428
Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	23.532.188	-	23.532.188
Вредносно усогласување на побарувањата по основ на премија	3.344.910	-	3.344.910
Останати расходи, вклучувајќи и вредносни усогласувања	12.468.842	-	12.468.842
Загуба за деловната година пред одданочување	99.158.560	(1.861.622)	97.296.938
Данок на добивка	-	-	-
Загуба за деловната година по одданочување	99.158.560	(1.861.622)	97.296.938

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.2 Принцип на континуитет

Финансиските извештаи се изготвени врз основа на претпоставката на континуитет. Во проценката на соодветноста на претпоставката на континуитет, ние ги земавме во предвид сите релевантни информации во период од најмалку дванаесет месеци од датумот на овој извештај. Друштвото остварило нето загуба во износ од 139,064 илјади денари за годината што завршува на 31 декември 2019 година, додека на истиот ден акумулираната загуба изнесува 347,079 илјади денари. Натомашното работење на Друштвото ќе зависи исклучиво од намерата на основачите финансиски да го поддржат во остварувањето на оперативната активност на Друштвото. Поткрепа по претпоставката за континуитет, Раководството наоѓа со реализација на договорените активности за промена на сопственичката структура на Друштвото и влегување на нов сериозен акционер на Друштвото, Халк банка АД Скопје како единствен акционер на 100% од капиталот на Друштвото во почетокот на 2019 година и што е поважно за работењето на Друштвото во наредниот период е зголемувањето на основната главнина на Друштвото, односно докапитализација од 7 милиони евра од страна на единствениот акционер во годината на финансиското известување. Матичното друштво врз основа на неговото писмо од 23 април 2020 година потврди дека нема намера да го отуѓи Друштвото и дека ќе даде финансиска и останата поддршка на активностите на Друштвото во наредните 12 месеци од датумот на писмото.

Земајќи ги во предвид сите овие факти, раководството на Друштвото верува дека употребата на принципот на континуитет е соодветна во подготовката на финансиските извештаи и дека нема материјална неизвесност што може да предизвика сомневање во врска со способноста на Друштвото да продолжи да работи врз основа на принципот на континуитет.

2.3 Користење на проценки и расудувања

Изготвувањето на финансиските извештаи бара од Раководството да прави расудувања, проценки и претпоставки кои влијаат на примената на политиките и прикажаните износи на средствата и обврските, приходите и расходите.

Проценките и со нив поврзаните претпоставки се засноваат на минато искуство и различни други фактори за кои се смета дека се разумни земајќи ги предвид околностите и претставуваат основа за донесување на судови за сметководствената вредност на средствата и обврските, чија вредност не може да се утврди на друг начин. Реалните состојби може да се разликуваат од овие проценки.

Проценките и претпоставките постојано се прегледуваат. Измените на сметководствените проценки се признаваат во периодот во кој е извршена измена на проценката, доколку измената влијае само на тој период или се признаваат и во идните периоди доколку измената влијае и на идните периоди. Расудувањата направени од страна на Раководството кои имаат значително влијание врз финансиските извештаи и проценките со значителен ризик од материјални корекции во следната година се објаснети во – Белешка 3.

2.4 Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во Денари со примена на официјалните курсеви на Народна Банка на Република Македонија кои важат на денот на нивното настанување.

Средствата и обврските кои гласат во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви кои важат на денот на составувањето на Извештајот за финансиската состојба, додека пак сите позитивни и негативни курсни разлики кои произлегуваат од претворањето на износите во странска валута, се вклучени во Извештајот за сеопфатна добивка во периодот кога тие настануваат.

Официјалните девизни курсеви важечки на 31 декември кои беа применети за прикажување на позициите во Извештајот за финансиската состојба деноминирани во странска валута, се следните:

Валута	31.12.2019 – МКД	31.12.2018 – МКД
1 EUR	61.4856	61.4950

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.5 Нематеријални средства

Нематеријалните средства кои се однесуваат на набавен софтвер за потребите на Друштвото се искажани според набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и акумулираните загуби поради оштетување доколку постојат.

Последователните издатоци се капитализираат само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Друштвото поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите останати издатоци се признаваат во добивките и загубите како трошоци како што настануваат.

Амортизација

Амортизацијата на нематеријалните средства се пресметува по пропорционална метода на начин да се отпише набавната вредност на средствата во текот на нивниот употребен век на траење од денот кога се расположливи за употреба. Годишната стапка на амортизација согласно проценетиот век на употреба, за тековниот и претходниот период за софтверот изнесува 25%.

2.6 Материјални средства

Признавање и мерење

Материјалните средства се состојат од недвижности и опрема. По промената во сметководствената политика (белешка 2.1), недвижностите се евидентирани според нивната набавна вредност, утврдена по пат на примена документација (сметководствена вредност), намалена за акумулираната депрецијација и акумулираните загуби по оштетувања, доколку постојат. Зголемувањето на евидентираната вредност на недвижностите поради ревалоризацијата во изминатиот период е признаено во корист на ревалоризационите резерви во рамките на капиталот на Друштвото. Кога овие средства се расходуваат или продаваат, соодветниот дел од ревалоризационите резерви се пренесува во корист на задржаната добивка за периодот. Сите останати ставки на материјални средства се евидентирани по набавна вредност намалена за акумулираната депрецијација и акумулираните загуби поради оштетување, доколку постојат.

Набавната вредност ги вклучува трошоците кои што се директно поврзани со стекнувањето на средството.

Кога делови од ставките на недвижностите и опремата имаат различен корисен век, тие се евидентираат како одделни ставки (главни компоненти) на недвижностите и опремата.

Добивките и загубите од продажбите на недвижностите и опремата се определуваат споредувајќи ги надоместите од продажбата со сегашната вредност на недвижностите и опремата и се признаваат на нето основа како "останати приходи" од дејноста во добивките и загубите.

Последователни издатоци

Издатоците направени за замена на дел од недвижностите и опремата се додаваат на сметководствената вредност на средството кога е веројатно дека ќе има идни економски користи за Друштвото и трошоците на истиот може да се измерат веродостојно. Сегашната вредност на заменетиот дел се отпишува. Трошоците на секојдневното одржување на недвижностите и опремата се признаваат во тековните добивки и загуби како трошоци како што настануваат.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.6 Материјални средства (продолжение)

Депрецијација

Депрецијацијата на недвижностите и опремата се пресметува по пропорционална метода на начин да се отпише набавната вредност на средствата во текот на нивниот проценет век на употреба, како што следи:

Градежни објекти	40 години
Компјутери	4 години
Мебел и опрема	5 години
Моторни возила	4 години

Методите на депрецијација, корисниот век на траење и резидуалната вредност на средствата се преоценуваат на секој датум на известување.

2.7 Обезвреднување на нефинансиски средства

Сметководствените вредности на нефинансиските средства на Друштвото, се разгледуваат на секој датум на известување со цел да се определи дали постојат објективни докази за обезвреднување. Ако постои индикација, се проценува износот на средството кој би бил наплатлив.

Загуба поради обезвреднување се признава доколку сметководствената вредност на дадено средство или неговата единица која генерира пари го надминува неговиот надоместлив износ. Единицата која генерира пари е најмалата група на средства која може да се идентификува како таква која генерира парични приливи од континуирана употреба кои што во голем степен се независни од парични приливи од други средства или групи на средства. Загубите поради обезвреднување се признаваат во добивката или загубата. Загубите поради обезвреднување признаени во однос на единиците кои генерираат пари се распределуваат на средствата на единиците (група на единици) на пропорционална основа.

Надоместувачкиот износ на дадено средство или на единицата која генерира пари претставува повисокиот износ од неговата објективна вредност намалена за трошоците за продажба на средството и неговата употребна вредност. При проценката на употребната вредност, проценетите идни парични текови се дисконтираат до нивната сегашна вредност со употреба на дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и ризиците специфични за средството.

Загубата поради обезвреднување признаена во минатите периоди се проценува на секој датум на известување заради утврдување на индикации дека загубата е намалена или можеби веќе не постои. Загубата поради обезвреднување се анулира доколку постои промена во проценките користени за утврдување на надоместувачкиот износ. Загубата поради обезвреднување се анулира само до износот до кој сметководствената вредност на средството не ја надминува сметководствената вредност која би била определена, нето од амортизацијата, кога не би била признаена загуба поради обезвреднување.

2.8 Финансиски инструменти

Класификација на финансиските средства

Финансиските средства се класифицираат во четири категории, зависно од целта за која биле стекнати, како што следи:

Финансиски инструменти чувани за тргување се финансиски инструменти кои што се стекнати со цел со истите да се тргува или кои при почетното признавање од страна на Друштвото се класифицирани како средства по објективна вредност преку добивки и загуби. Друштвото има средства, вложувања во удели, класифицирани во оваа категорија на датумот на известување.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.8 Финансиски инструменти (продолжение)

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата и со фиксен период на доспевање кои Друштвото има намера и можност да ги чува до периодот на доспевање. Финансиските средства кои се чуваат до доспевање на Друштвото на датумот на известување се состојат од вложувања во државни записи.

Заеми и побарувања се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата коишто не котираат на официјалните пазари, освен оние коишто Друштвото има намера да ги продаде во краток рок, оние коишто при почетното признавање Друштвото ги класифицирало како средства по објективна вредност преку добивки и загуби или расположливи за продажба или оние за кои Друштвото нема да биде во можност да го поврати почетното вложување што не е резултат на кредитното вложување. На датумот на известување, заемите и побарувањата се состојат од побарувања од осигуреници и останати побарувања, орочени депозити во домашни банки, средствата од реосигурување и вложувања во заеднички контролирани ентитети.

Вложувања расположливи за продажба се не-деривативни финансиски инструменти кои се, или класифицирани во оваа категорија или не се класифицирани во било која од останатите категории. Друштвото нема средства класифицирани во оваа категорија на датумот на известување.

Класификација на финансиските обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорениот ангажман. Финансиските обврски по амортизирана набавна вредност се состојат од обврски по основ на осигурување и останати обврски.

Обврските кон реосигурители, обврските по основ на осигурување и останатите обврски се евидентираат по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Почетно признавање

Друштвото почетно ги признава заемите и побарувањата на денот кога тие се настанати. Сите останати финансиски средства и обврски (вклучувајќи ги и финансиските средства и обврски по објективна вредност преку добивки и загуби) почетно се признаваат на датумот на тргување на кој што Друштвото станува странка на договорните одредби за инструментот.

Сите финансиски средства, освен финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби, почетно се мерат по нивната објективна вредност зголемена за трансакционите трошоци коишто можат директно да се припишат на стекнувањето на финансиското средство.

Отпис на финансиските средства

Друштвото ги отпишува финансиските средства кога ги губи правата од договорот за паричните текови од средството, или кога ги пренесува правата на паричните текови од средството со трансакција во која сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство се пренесени на друг. Доколку на пренесените финансиски средства или обврски Друштвото оствари камата и истата ја задржи, каматата се признава како посебно средство или обврска.

Друштвото ги отпишува финансиските обврски кога обврските определени во договорите се подмирени, откажани или истечени.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.8 Финансиски инструменти (продолжение)

Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се прикажува во извештајот за финансиска состојба само кога Друштвото има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да ги порамни трансакциите на нето основа или да ги реализира плаќањата истовремено.

Приходите и расходите се нетираат и нето износот се прикажува во добивките и загубите само доколку тоа е дозволено со стандардите, или за одредени добивки и загуби кои што произлегуваат од групи на слични трансакции, како што се активностите за тргување.

Последователно мерење на финансиските средства

По почетното признавање, Друштвото ги мери финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби по нивната објективна вредност без било какви намалувања за трансакционите трошоци кои може да настанат при нивната продажба. Објективната вредност на финансиските средства кои котираат на активниот пазар се базира на нивната куповна цена на денот на известување. Доколку пазарот на кој котира финансиското средство не е активен, Друштвото ја утврдува објективната вредност на средството со примена на техники за вреднување. Техниките за вреднување вклучуваат употреба на нормални, комерцијални трансакции помеѓу запознаени, подготвени страни, ако се достапни, референца на тековната објективна вредност на друг инструмент кој е во суштина ист, анализа на дисконтирани парични текови и алтернативни модели на одредување на цената. Доколку вредноста на сопственичките инструменти не може соодветно да се измери, тие се мерат по набавна вредност.

Вложувањата чувани до доспевање и заемите и побарувањата се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата намалени за евентуалните загуби поради обезвреднување.

Реализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на финансиските средства кои се определени како средства по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во добивките и загубите во периодот во кој настануваат.

Нето промените во објективната вредност на финансиските средства класифицирани како средства по објективна вредност преку добивките и загубите го вклучуваат и приходот од камата.

Нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на средствата расположливи за продажба се признаваат во сеопфатната добивка, освен загубите од обезвреднување и добивките и загубите од курсни разлики на монетарните ставки како што се должничките хартии од вредност, кои се признаваат во добивките и загубите.

При продажба или обезвреднување на финансиските средства расположливи за продажба кумулативните добивки и загуби кои претходно биле признаени во сеопфатната добивка се признаваат во добивките и загубите. Во случај кога финансиските средства расположливи за продажба носат камата, каматата пресметана со методот на ефективна камата се признава во добивките и загубите.

2.9 Обезвреднување на финансиските средства

Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност

Друштвото редовно врши вреднување на ставките од Билансот на состојба (Извештајот за финансиска состојба) согласно Правилникот за вреднување на ставките од Билансот на состојба и изготвување на деловните биланси, Законот за трговски друштва и согласно Правилникот за водење сметководство. Друштвото ги класифицира своите побарувања по основ на премија за осигурување, како и побарувањата по основ на регрес, во зависност од времето на доцнење во исполнување на обврските од страна на должникот, сметано од денот на доспевање на побарувањето и останати побарувања.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.9 Обезвреднување на финансиските средства (продолжение)

Врз основа на таа класификација, Друштвото утврдува соодветна исправка на вредност - Посебна резерва на побарувањата на следниот начин:

Група на побарување	Период на доцнење во исплатата на обврската од страна на должникот	Исправка на вредност (во % од вкупната вредност на поединечното побарување)
А	До 30 дена	0%
Б	Од 31 до 60 дена	10% - 30%
В	Од 61 до 120 дена	31% - 50%
Г	Од 121 до 270 дена	51% - 70%
Д	Од 271 до 365 дена	71% - 90%
Ѓ	Над 365 дена	100%

Во 2019 и 2018 година Друштвото ги користи пониските стапки за исправка на вредноста според периодот на доцнење на исплатата на обврската од страна на должникот.

Исправка на вредноста во однос на побарувањата од правни лица против кои е покрената стечајна постапка е признаена во износ од 100% од вредноста на побарувањето. Понатаму, Друштвото врши поединечна проценка на тужените побарувања и доколку постои објективен доказ за нивно обезвреднување признава траен отпис.

Средства евидентирани по објективна вредност

На секој датум на известување, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на финансиското средство. Значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на финансиското средство под неговата набавна вредност претставува објективен доказ при утврдувањето на можноста од обезвреднување. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност се признава во тековните добивки или загуби. Доколку, во последователен период, објективната вредност на должнички инструмент класифициран како расположлив за продажба се зголеми, а зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се јавува по признавањето на загубата поради обезвреднување во тековните добивки или загуби, загубата поради обезвреднување се анулира преку добивки или загуби. Загубата поради обезвреднување на сопственичките вложувања, призната во тековните добивки или загуби, последователно не се анулира низ билансот на успех, а секое последователно зголемување на објективната вредност се признава како останата сеопфатна добивка.

2.10 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти ги сочинуваат паричните средства во благајна, депозити по видување како и високоликвидните хартии од вредност со оригинален рок на доспевање пократок од три месеци, кај кои постои незначителен ризик од промените во нивната објективна вредност.

2.11 Користи за вработените

Планови за дефинирани придонеси

Друштвото плаќа придонеси во пензиските фондови во согласност со барањата на домашното законодавство. Придонесите кои се утврдуваат врз основа на платите на вработените се уплаќаат во пензиските фондови, кои што се одговорни за исплата на пензиите. Друштвото нема дополнителна обврска за плаќање по основ на овие планови. Обврските за уплата на придонеси во плановите за дефинирани придонеси се признаваат како расход во тековните добивки и загуби.

Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие. Друштвото признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како бонус или како удел во добивката и доколку Друштвото има сегашна законска или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.12 Тековен и одложен даночен расход

Согласно Законот за данокот на добивка („Службен весник на РМ„, бр. 112/14, 129/15, 23/16, 190/16, 248/18, 232/19 и 275/19) за утврдување на данокот на добивка за деловната 2019 година, основа за пресметување на данокот е добивката утврдена како разлика меѓу вкупните приходи и вкупните расходи на даночниот обврзник, во износи утврдени согласно со прописите за сметководство и сметководствените стандарди и искажана во билансот на успех. Основата се зголемува за непризнаените расходи за даночни цели, но и за дел од потенцијално неостварените приходи од поврзани лица (приходи од камати и трансферни цени). Законот за данокот на добивка како даночно непризнаени ги дефинира оние расходи кои не се во функција на дејноста на субјектот, односно не се непосреден услов за извршување на дејноста и не се последица од вршењето на таа дејност (подароци, репрезентација, премии за менаџерско осигурување, исплатени надоместоци на трошоци од работен однос над утврдените износи и сл.). Стапката на данокот на добивка изнесува 10%.

Во периодот од 1 јануари 2009 година до 31 декември 2013 година, друштвата не требаа да плаќаат данок на добивката пред оданочување, се додека таа не се дистрибуира во форма на дивиденди или друга форма на распределба на добивката. Ако дивидендата, која произлегува од добивката генерирана во периодот 2009 – 2013 е исплатена, 10% данок ќе се плаќа во моментот на исплата на дивидендата, без оглед на тоа дали е во паричен или непаричен облик. Со оглед на тоа дека данокот произлегува од акумулираната добивка, таквиот данок се признава во капиталот.

Одложениот даночен расход се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот даночен расход се користат тековните важечки даночни стапки. Одложениот даночен расход се задолжува или одобрува во Извештајот за сеопфатната добивка, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат капиталот, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка.

Со состојба на 31 декември 2019 година и 2018 година, Друштвото нема евидентирано одложени даночни средства или обврски, бидејќи не постојат времените разлики на овие датуми.

2.13 Резервирања

Резервирање се признава во извештајот за финансиска состојба кога Друштвото како резултат на минат настан има сегашна законска или изведена обврска која може веродостојно да се измери и е веројатно дека ќе има одлив на ресурси кои содржат економски користи од Друштвото за подмирување на обврската. Резервирањата се утврдуваат со дисконтирање на очекуваните идни парични текови користејќи дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и каде што е потребно, ризиците, специфични за обврската.

Резервирањата за неповолни договори се признаваат кога очекуваните користи кои произлегуваат од договорот се пониски од неизбежните трошоци за извршување на обврските по договорот. Резервирањето се мери по пониската од сегашната вредност на очекуваните трошоци за прекинување на договорот и очекуваните нето трошоци од продолжување со работењето по договорот. Пред да го утврди резервирањето Друштвото признава, доколку има, загуба од обезвреднување на средствата поврзани со тој договор.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.14 Наеми

Општо земено, закупите се правни и обврзувачки договори што ги утврдуваат условите за договори за изнајмување на деловни простории, личен имот или опрема. Овие договори ги утврдуваат обврските на секоја страна да го реализираат и одржуваат договорот и се применливи за секоја од нив. Закупецот се стекнува со право да го користи просторот/средството за возврат за редовни исплати за изнајмување. Согласно дефинираните интерни процедури, закупот за недвижни простории вклучува адреса на имотот, одговорности на сопственикот и одговорности за закупец, како што се износот на закупнината, задолжителниот депозит за обезбедување (доколку постои), датумот на закупнина, последиците од прекршување на договорот, времетраењето на закупот, отказан рок како и сите други основни информации.

2.15 Акционерски капитал

Обични акции

Обичните акции се класификувани како капитал. Трошоците директно поврзани со издавање на инструменти на главнина се признаваат како намалување на почетното мерење на инструментот на главнина.

Откуп на сопствени акции

Кога Друштвото откупува сопствени акции, износот на платениот надомест, вклучувајќи ги и директните зависни трошоци, се признаваат како промени во капиталот. Откупените акции се класифицираат како сопствени акции и претставуваат одбитна ставка од вкупниот капитал. Кога сопствените акции последователно се продадени, добиениот износ се признава како зголемување во капиталот, и вишокот или кусокот од трансакцијата се пренесува на/од премија од акции.

Резерви

Резервите кои се состојат од задолжителни резерви се создадени во текот на периодите по пат на распределба на акумулираните добивки врз основа на законската регулатива и одлуките на раководството и акционерите на Друштвото.

Дивиденди

Дивидендите се признаваат како обврски во периодот кога се објавени.

2.16 Приходи

Заработени премии од договори за осигурување

Сметководствените политики за признавање на приходите од договорите за осигурување се прикажани во Белешка 17.

Приходи од вложувања

Приходот од вложувања во финансиски средства се состои од приходи од камати, кои се признаваат земајќи го во предвид ефективниот принос на средствата или применливата каматна стапка.

2.17 Расходи

Трошоци за запишани премии

Трошоците за запишани премии се составени од сите директни и индиректни трошоци кои произлегуваат од склучените договори за осигурување како што се провизиите за агенти, брокери и останати дистрибутивни канали како и останати трошоци вклучени во продажбата.

Трошоци за стекнување

Трошоци за стекнување на полиси за осигурување опфаќаат плати на вработени, провизија за агенти и брокери, трошоци за печатење на полиси и други трошоци за стекнување на нови или обновување на постоечките договори за осигурување. Горенаведените трошоци за стекнување на нови или обновување на постоечките договори за осигурување кои настануваат во периодот на известување, се разграничуваат до степен до кој што ќе се покријат од идните приходи.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.17 Расходи (продолжение)

Расходи од закупнини направени за оперативен наем

Плаќањата по основ на оперативен наем се признаваат како расход во добивките и загубите според пропорционална метода во времетраење на наемот. Примените попусти се признаваат во добивките и загубите како составен дел на вкупните трошоци од наемот.

Трошоци за бонуси и попусти

Бонуси и попусти се дел од секој продукт, односно дел од секоја Тарифа на осигурување, во која во детали се наведени сите одредби по кои се пресметува премијата по предметна класа или продукт. Во зависност од класата/продуктот на осигурување бонусите/попустите се различни и всушност претставуваат намалување на основната премија предвидена со основната тарифа.

Истите можат да бидат фиксни (во ЕУР/МКД) или во процент (%) со кој се намалува премијата, во согласност со природата и начинот на здобивање на правото за бонус или попуст, кој може да биде заради:

- Позитивен технички резултат
- Поради немање на штети во претходен период
- Еднократно плаќање на премија
- Деловна соработка
- Повеќегодишен договор
- Вградени заштитни мерки
- Старост на возило
- Купени повеќе осигурувања
- Дополнителна франшиза во осигурувањето
- Обнова на осигурување

Тоа значи дека истие можат да се применат исклучиво според тоа дали се предвидени во предметната тарифа или според посебна одлука, во интерес на друштвото на осигурување.

Во секој случај истите се имплементирани во системските апликации на друштвото, низ кои се врши генерирање на полиси за осигурување.

2.18 Класификација на договорите за осигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот), согласувајќи се да го обештети осигуреникот доколку определен неизвесен иден настан (осигурен настан) неповолно влијае на осигуреникот.

Ризикот од осигурување се разликува од финансискиот ризик. Финансискиот ризик е ризик од можни идни промени на една или повеќе од специфицираните каматни стапки, цените на хартиите од вредност, цените на добрата, курсевите на странски валути, индексот на цените или стапките, кредитниот рејтинг или кредитниот индекс или друга променлива компонента, која се менува во случај на нефинансиска променлива која што не се однесува на договорната страна. Осигурителните договори можат да носат и финансиски ризик.

Ризикот од осигурување е значителен ако, и само ако, осигурениот настан може да предизвика, Друштвото да плати значителни дополнителни користи. Доколку еден договор се класифицира како договор за осигурување тој останува класифициран како договор за осигурување се додека сите права и обврски од истиот не згаснат или истечат.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.19 Договори за осигурување

Признавање и мерење

Премии

Бруто полисираните премии го рефлектираат работењето во текот на годината и не вклучуваат даноци или обврски по основ на премии.

Заработениот дел од премиите се признава како приход. Премиите се заработени од датумот на склучување на договорот за осигурување до крајот на периодот на известување, врз основа на методот про рата темпорис. Пренесената премија на реосигурителот се признава како трошок во согласност со методот про рата темпорис во истиот сметководствен период како и директно поврзаната премија за соодветното осигурување.

Резерва за преносна премија

Резервата за преносна премија се состои од делот од бруто полисирани премии кој се проценува дека ќе се заработи во следната година, пресметан за секој поодделен договор за осигурување, користејќи го дневниот про-рата метод и доколку е потребно, корегирани за да ја одрази промената во настанувањето на ризикот за периодот покриен со договорот.

Штети

Настанатите, пријавените и исплатените штети ги опфаќаат трошоците за подмирување и решавање на платени и неподмирени штети кои што произлегуваат од настани кои се случиле во тековната финансиска година заедно со корекциите на резервата за штети од претходната година.

Исплатените штети се признаваат во моментот на обработката на штетите и во износ кој ќе биде исплатен при подмирувањето на штетата. Износот на исплатената штета во неживотното осигурување се зголемува за трошоците за обработка на штетата.

Неподмирени штети ги опфаќаат резервите на Друштвото за проценетите конечни трошоци за подмирување на сите настани, но неподмирени штети на денот на билансот на состојба без оглед дали штетите се пријавени или не, и со нив поврзаните интерни трошоци за решавање на штетите, како и соодветната маржа за внимателност. Неподмирените штети се проценуваат преку прегледување на поодделни штети и определување на посебна резерва за настанатите, но непријавени штети, ефектот на интерните и екстерните предвидливи настани, како што е промената на процедурите за разрешување на штетите, инфлацијата, судските трендови, промени во законската регулатива, како и минати искуства и трендови. Резервите за неподмирени штети не се дисконтираат.

Додека Раководството смета дека бруто резервите за штети и поврзаните со нив надомести од реосигурителот се објективно презентирани врз основа на податоците моментално достапни, конечната обврска ќе варира како резултат на последователни информации и настани и може да резултира со значајни корекции на резервираните износи. Корекциите на резервите за штети направени во претходните години се рефлектираат во финансиските извештаи за периодот во кој корекциите се направени и посебно се обелоденети, доколку се материјални. Применетите методи и направените проценки, се проверуваат редовно.

Средства од реосигурување

Друштвото цедира реосигурување при своето редовно работење заради намалување на потенцијалните нето загуби преку дисперзирање на ризиците. Друштвото ги склучува договорите за реосигурување со реосигурителни брокери и го евидентира соодветниот дел од средствата, обврските, приходите и расходите по основ на реосигурување, кои произлегуваат од ризиците и штетите од соодветните договори за осигурување.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.19 Договори за осигурување (продолжение)

Средствата, обврските, приходите и расходите кои произлегуваат од договорите за реосигурување се презентираат одвоено од со нив поврзаните средства, обврски, приходи и расходи од договорите за осигурување, поради тоа што договорите за реосигурување не го ослободуваат Друштвото од неговите директни обврски кон осигурениците.

Само правата од договорите кои предизвикуваат значителен пренос на ризикот од осигурување се сметаат за средства од реосигурување. Правата од договорите со кои не се врши пренос на значителен дел на ризикот од осигурување се сметаат за финансиски инструменти.

Премиите за реосигурување се признаваат како трошок конзистентно со основата за признавање на премиите од со нив поврзаните договори за осигурување. За основниот осигурителен бизнис, премиите од реосигурување се признаваат како расход во текот на периодот покриен со реосигурувањето, во согласност со очекуваното однесување на реосигурениот ризик. Делот од преотстапената премија за реосигурување што не се признава како расход се вклучува во средствата од реосигурување.

Нето износот платен на реосигурителот на почетокот на договорот може да биде помал од средствата од реосигурување признаени од Друштвото врз основа на правата од договорот за реосигурување.

Разликата помеѓу премијата за реосигурителот и признаеното средство од реосигурување се вклучува во добивките и загубите во периодот кога премијата од реосигурување доспева. Износот на признаеното средство од реосигурување се мери конзистентно со мерењето на резервата за со нив поврзаните договори за осигурување. На секој датум на известување се проценува безвреднувањето на средствата од реосигурување. Средството се смета дека е оштетено доколку постои објективен доказ дека, како резултат на настан кој се случил по почетното признавање, Друштвото не е во можност да го поврати целиот преостанат износ на средството и дека настанот има влијание на износот кој Друштвото ќе го прими од реосигурителот и кој може соодветно да се измери.

Одложени трошоци за стекнување

Трошоците настанати при склучувањето на општите договори за осигурување се одложуваат до таа мерка до која можат да се надоместат од идните маржи. Трошоците за запишани премии вклучуваат директни трошоци како што се провизиите и индиректните трошоци, како на пример административните трошоци поврзани со обработка на понуди и издавањето на полисите. Одложените трошоци за запишани премии се амортизираат низ периодот во кој се очекува трошоците да се надоместат од идните маржи во приходите од поврзаните договори.

Стапката на амортизација е конзистентна со појавувањето на таквите маржи. Кај општите договори за осигурување одложените трошоци за запишани премии претставуваат пропорција од трошоците за запишани премии која кореспондира со пропорцијата на бруто полисираната премија која не е заработена на датумот на известување.

Побарувања и обврски од осигурување

Износите кои се должат на, и побаруваат од страна на, осигурениците, агентите и други побарувања претставуваат финансиски инструменти и се вклучуваат во побарувања и обврски од осигурување, а не во резервите по договорите за осигурување.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.20 Трансакции со поврзани страни

Согласно Законот за супервизија на осигурување поврзани лица се сметаат две или повеќе правни и физички лица кои се меѓусебно поврзани на следните начини:

а) управувачко или капитално, или на кој било друг начин, при што тие заедно ја определуваат нивната деловна политика или работат во координација едни со други за да обезбедат вообичаени комерцијални предности;

б) кога едно лице значително влијае на донесувањето на финансиски и деловни одлуки на другото лице;

в) работењето или резултатите од работењето на едното лице значително влијаат врз работењето на другото лице. Лицата се поврзани и на тој начин што едно правно или физичко лице има учество во друго правно лице;

Поврзани лица се сметаат и лица кои се поврзани:

а) како членови на потесно семејство;

б) како членови на орган на управување, надзорен орган или прокуррист, како и членови на нивното потесно семејство;

в) како лица вработени врз база на договор за работа со посебни услови, како и членови на нивното потесно семејство;

г) на начин што едно лице, односно лица кои се сметаат за поврзани лица заедно директно или индиректно имаат учество во друго лице;

д) на начин што во двете лица учество има исто лице, односно лица кои се сметаат за поврзани;

2.21 Настани по датумот на известување

Оние настани по датумот на известување кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Друштвото на датумот на Извештајот за финансиската состојба (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние настани по датумот на известување кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

Друштвото спроведува два теста за адекватност на обврските:

Едниот тест се однесува на адекватноста на резервата за преносна премија и е опишан во веќе доставените документи за резервирање. Тестот се изведува најмалку еднаш во годината со 31 декември и утврдената неадекватност по класи се надополнува со издвојување на Резерва за неистечени ризици. Таа состојба се пренесува на секој следен крај на квартал.

Вториот тест е *run – off* анализа на резервите за штети од крајот на претходната година.

2.22 Споредбени податоци

Заради посоодветно прикажување на тековната година одредени ставки од споредбените податоци се рекласифицирани. Овие рекласификации не резултираа со значајни промени во содржината и формата на финансиските информации презентирани во финансиските извештаи.

3. Сметководствени проценки и расудувања

Друштвото прави проценки и претпоставки кои влијаат на износите на средствата и обврските во наредната финансиска година. Проценките и со нив поврзаните претпоставки постојано се предмет на преоценување и се темелат на минато искуство и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани за кои се верува дека се извесни во соодветните околности.

Клучни извори на несигурност во проценките

Во продолжение се презентирани проценките и претпоставките во врска со обврските по основ на осигурување.

Во Белешката 4 се обелоденети факторите на ризик кои произлегуваат од овие договори.

Резерви по договори за осигурување

Претпоставките кои влијаат на прикажаните износи на средства и обврски од осигурување се користат за да се утврди резервата по договори за осигурување, која е доволна за да се покријат обврските кои можат да произлезат од договорите за осигурување, доколку тие можат да се предвидат. Како и да е, земајќи ја во предвид неизвесноста при утврдувањето на резервацијата на неподмирени штети, возможно е дека крајниот резултат ќе се разликува од оригинално утврдената обврска.

Општи договори за осигурување

На датумот на известување се одредуваат резерви за очекуваните конечни трошоци за подмирување на сите штети кои настанале до тој датум, без оглед дали се пријавени или не, вклучувајќи ги и трошоците за разрешување на штетите, намалени за износите кои се веќе исплатени.

Резервите за штети не се дисконтираат.

Изворите на податоци употребени како влезни информации за градење на претпоставките се типични и интерни за Друштвото, притоа применувајќи детални анализи кои се прават најмалку еднаш годишно. Претпоставките се проверуваат со цел да се утврди дали се конзистентни со информациите од пазарот или други објавени информации.

Друштвото обрнува посебно внимание на тековните трендови. Во почетните години на работењето на Друштвото во недостиг на информации за правење на реални проценки за развојот на штетите, Друштвото користи повнимателни претпоставки.

Проценката на настанатите, но сеуште непријавени штети ("ИБНР") генерално е предмет на повисок степен на несигурност во однос на проценките на пријавените штети, за кои што Друштвото располага со повеќе информации. ИБНР штетите многу често може да станат видливи за Друштвото дури по неколку години по случувањето на настанот кој ја предизвикал таа штета. Секоја пријавена штета се проценува поодделно, земајќи ги предвид условите во кои настанала штетата, информациите достапни од проценителите на штети и минатите искуства за големината на слични штети. Проценките по поодделните предмети редовно се прегледуваат и се ажурираат со нови информации.

Потешкотиите при проценувањето на резервите се разликуваат кај различните класи на осигурување од повеќе причини, вклучувајќи ги следниве:

- Разлики во условите на договорите за осигурување;
- Различна сложеност на штетите;
- Разлики во тежината на секоја штета;
- Разлики во периодот помеѓу настанувањето и пријавувањето на штетите;

Кај одредени класи на осигурување може да постојат значајни одолговлекувања од моментот на пријавување на штетата до моментот на разрешување на истата, така да не може со сигурност да се знаат конечните трошоци на датумот на известување.

3. Сметководствени проценки и расудувања (продолжение)

Општи договори за осигурување (продолжение)

Методите на проценка се менуваат во зависност од условите. Причините може да бидат:

- Економски, правни, политички и социјални трендови (кои резултираат со, на пример разлики во очекуваното ниво на инфлација);
- Промена во портфолиото на договорите за осигурување;
- Влијанието на големите загуби;

Штетите од општите договори за осигурување се плаќаат по настанување на штетата. Договорите се склучуваат на кратки рокови, најчесто за период од една година, при што Друштвото има обврски по сите настанати осигурани настани за време траењето на договорот.

Пократкиот рок на разрешување на овие штети му овозможува на Друштвото да има поголема сигурност при проценката на трошоците за штети и да пресметува помало ниво на резерви за настанатите, но сеуште непријавени штети.

Претпоставки

Клучна претпоставка при проценките на Друштвото е искуството со развојот на штетите во минатото. Ова вклучува претпоставки за просечните трошоци за штети, трошоците за решавање на штетите, факторот на инфлацијата и бројот на штети во секоја година. При утврдувањето до која мера влијаат надворешните фактори, како што се судските одлуки и законската регулатива врз проценките се користи расудување.

Обезвреднување кај финансиски средства

Обезвреднувањето на спорни побарувања се мери врз основа на проценка на ризик од потенцијални загуби кои резултираат од неможноста купувачите да ги подмират своите обврски, применувајќи ги релевантните одлуки на Раководството. При проценка на соодветноста на загубата поради обезвреднување на спорните побарувања, проценката се темели врз доспевањето на салдото на сметката за побарувања и минатото искуство на отписи, кредитоспособноста на клиентите и промените во условите за плаќање на клиентите. Ова подразбира правење претпоставки за идните однесувања на клиентите, како и за идните приливи на паричните средства.

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик

4.1 Управување со ризик од осигурување

Цели на управување со ризикот и политики за намалување на ризикот од осигурување

Управувањето на Друштвото со ризикот од осигурување и финансискиот ризик се критични за работењето на Друштвото. За општите договори за осигурување целта е да се одберат средства чиј рок и износ при доспевање ќе биде усогласен со очекуваните парични одливи по основ на настанатите штети по тие договори.

Главната осигурителна активност на Друштвото претпоставува ризик од загуба од лица или организации кои што се директно изложени на ризикот. Овие ризици може да се однесуваат на имот, незгода или останати ризици што може да произлезат од осигурани настани. Друштвото е изложено на неизвесноста поврзана со времето на настанување, зачестеноста и тежината на штетите што произлегуваат од тие договори. Друштвото исто така е изложено и на пазарен ризик преку осигурителните и инвестиционите активности.

Друштвото управува со ризиците од осигурување преку поставување на лимити за осигурување, процедури за одобрување на трансакции со нови производи или со кои се надминуваат поставените лимити, ценовни тарифи, централизирано управување со реосигурувањето и следење на вонредни настани.

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.1 Управување со ризик од осигурување (продолжение)

Стратегија за запишување на полиси за осигурување

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е да се постигне дисперзија со што би се обезбедило избалансирано портфолио кое се базира на големо портфолио со слични ризици во текот на повеќе години, со што се намалува променливоста на резултатот.

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е презентирана во годишниот деловен план во кој се утврдени класите за осигурување, територијата на дејствување, како и индустриските сектори во кои Друштвото е подготвено да осигурува. Сите општи договори за осигурување се по природа годишни и осигурителот има право да одбие обновување или продолжување на истите, како и промена на условите на договорот при неговото продолжување.

Стратегија за реосигурување

Друштвото реосигурува дел од ризиците за осигурување за да ја контролира својата изложеност кон загуби и за да ги заштити изворите на капитал. Реосигурувањето Друштвото го извршува со склучување на договорите за реосигурување со реосигурителни брокери и го преотстапува на Друштвото соодветниот дел од средствата, обврските, приходите и расходите по основ на реосигурување кои произлегуваат од ризиците и штетите од соодветните договори за осигурување.

Усогласеност на средствата и обврските

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото.

Друштвото активно управува со својата финансиска позиција користејќи пристап со кој се балансира квалитетот, дисперзија, ликвидноста и повратот на вложувањата, земајќи ги во предвид лимитите одредени во Законот за супервизија на осигурувањето. Главна цел е да се усогласат паричните текови на средствата и обврските.

Во табелата во продолжение е презентирано усогласувањето на средствата со обврските согласно законските барања, во врска со средствата кои што ги покриваат техничките резерви.

Усогласување на средствата со обврските:

Усогласување на средствата со обврските	2019	2018
Средства		
Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки (1)	8.369.438	5.002.305
Депозити во банки кои имаат дозвола издадена од НБРМ (2)	310.300.000	162.800.000
Хартии од вредност издадени од НБРМ (3)	196.205.147	104.768.986
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во РМ	85.119.096	12.512.071
Вкупно:	599.993.681	285.083.362

Вкупно нето технички резерви		
Резерви за преносни премии нето од делот на реосигурителот	268.553.629	156.521.738
Резерви за штети нето од делот на реосигурителот	273.781.703	245.545.254
Вкупно:	542.335.332	402.066.992

Усогласеност на средствата и обврските	57.658.349	(116.983.630)
---	-------------------	----------------------

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.1 Управување со ризик од осигурување (продолжение)

(1) Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки во износ од 8.369.438 денари презентирани во делот на средствата што ги покриваат техничките резерви, претставуваат дел од вкупните парични средства и останати парични средства, кои со состојба на 31 декември 2018 година изнесуваат 5.002.305 денари – Белешка 12.

(2) Депозити во банки кои имаат дозвола издадена од НБРМ во износ од 310.300.000 денари презентирани во делот на средствата што ги покриваат техничките резерви, претставуваат дел од вкупните депозити, заеми и останати пласмани, кои со состојба на 31 декември 2018 година изнесуваат 162.800.000 денари – Белешка 9.

(3) Хартии од вредност издадени од НБРМ во износ од 196.205.147 денари (2018: 104.768.986 денари) презентирани во делот на средствата што ги покриваат техничките резерви, се претставени според нивната дисконтирана (објективна) вредност – Белешка 9.

Според пресметката на капиталот (образец КС) со состојба на 31 декември 2019 година Друштвото има вишок на средства во однос на Гарантниот фонд во износ од 112.173.954 денари. Согласно образецот Вложувања на средствата кои ги покриваат техничките резерви (ВТР), евидентирана е поголема покриеност на дозволените вложувања на средства во однос на техничките резерви во износ од 57.658.349 денари. Позитивната разлика е во согласност со Законот за супервизија на осигурување.

Во следната табела се прикажани ограничувањата согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето за одделните средства кои ги покриваат резервите по договорите за осигурување во однос на вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви, како и нивна споредба со остварените проценти:

Видови дозволени вложувања	Дозволен процент (%)	2019	2018
Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки	3	1,4	1,8
Депозити во банки кои имаат дозвола издадена од НБРМ	60	51,7	57,1
Хартии од вредност издадени од НБРМ	80	32,7	36,8
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во РМ	20	14,2	4,4

Средствата кои ги покриваат техничките резерви се вложени во депозити во банки кои имаат дозвола издадена од Народна банка на Република Македонија согласно член 88 став (1) точка 2) од Законот, најмногу до 25% од вкупната вредност на средствата кои ги покриваат техничките резерви во поединечна банка. На 31 декември 2019 година и 2018 година, Друштвото нема вложувања во депозити во банки кои служат за покривање на капиталот.

Одговорност кон трети лица

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување од одговорност кон трети лица. Согласно овие договори надомест се исплатува за претрпени повреди од физички лица, вклучувајќи вработени или трети лица. Главно оваа класа на осигурување се однесува на претрпени телесни повреди.

Времетраењето на процесот на исплата на штетата од датумот на пријавување на штета до датумот на разрешување на истата зависи од повеќе фактори како што се природата на покритието, условите на полисата како и тоа кој суд е надлежен според договорот.

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.1 Управување со ризик од осигурување (продолжение)

Поголемиот дел од штетите за претрпени телесни повреди имаат релативно краток период на разрешување, а најчесто тој период изнесува една година. Најголем дел од договорите за осигурување од одговорност кон трети лица не се предмет на значајна комплексност така да и крајниот исход е помалку неизвесен. Генерално овие договори резултираат со помала неизвесност во проценките.

Управување со ризикот

Управувањето со ризикот од договори за осигурување од одговорност кон трети лица се прави главно преку цената, дизајнот на производот, изборот на ризик, соодветна стратегија за инвестирање, проценка и реосигурување. Друштвото ги следи и реагира на промените на општите економски и комерцијални услови во опкружувањето во кое работи за да се осигура дека само оние ризици кои се во согласност со критериумите на Друштвото се предмет на осигурување.

Главен ризик во договорите за осигурување од одговорност кои резултираат со претрпени телесни повреди е трендот судовите да одредуваат високо ниво на надомест. При утврдувањето на премијата Друштвото претпоставува дека трошоците ќе се зголемат пропорционално со крајно расположливите информации.

Клучните ризици поврзани со овие договори се поврзани со осигурувањето, конкуренцијата, искуството со штети и евентуалноста осигурениците да преувеличат или измислат штета.

Имот

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување на имот што се наоѓа на територијата на Република Македонија. Договорите за осигурување на имот до одредени лимити го заштитуваат осигуреникот од загуба или штета на нивниот имот. Цел на Друштвото е да заработува приход од вложувања заради временската разлика помеѓу наплатата на премии и плаќањето на штети по основ на овој вид на осигурување. Настанот што предизвикува штета на градежни објекти или друг имот најчесто се случува ненадејно (како што е пожар или кражба) при што причината за штета лесно се определува. Во овој случај штетата ќе биде брзо пријавена и може да биде разрешена без одлагање. Соодветно имотното осигурување се класификува како краткорочно, што значи дека зголемувањето на трошоците и повратот на вложувањето се од помало значење.

Управување со ризикот

Главните ризици поврзани со овие договори е ризикот од осигурување, ризикот од дејствувањата на конкуренцијата и искуството со штети (вклучувајќи го и променливото настанување на природни непогоди). Друштвото исто така е изложено и на ризик од осигурениците да ја преувеличат или измислат штетата. Ова во голема мерка објаснува зошто економските услови се во корелација со профитабилноста на портфолиото на договори за осигурување на имот.

Ризикот од овие осигурувања е ризикот Друштвото да наплати несоодветна премија за различните имоти што ги осигурува. Ризикот од секоја поодделна полиса ќе варира во зависност од повеќе фактори како што се локацијата, воспоставените сигурносни мерки и староста на имотот. За осигурувањето на домашен имот, се очекува голем број од имотите да бидат изложени на слични ризици. Меѓутоа, ова не важи за деловните објекти. Голем број од деловните објекти претставуваат специфична комбинација на локација, вид на работење и воспоставени сигурносни мерки. Пресметката на премијата е пропорционална со ризикот овие полиси да бидат субјективни и со тоа и поризични.

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.1 Управување со ризик од осигурување (продолжение)

Осигурување на возила

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување на возила на територијата на Република Македонија. Ова осигурување вклучува осигурување од автоодговорност и каско осигурување. Договорите за автоодговорност покриваат телесни повреди и штети на имот на територијата на Република Македонија како и штети настанати во странство предизвикани од осигурени возачи врз основа на системот на зелен картон. Штетите и на имот и одговорност кон трети лица се пријавуваат во краток рок од настанување на истите. Брзото плаќање го заштитува осигуреникот од загубата на вредноста на физичка штета на возилото и на имотот во моментот на случување на штетниот настан.

За разрешување на штетите во кои се претрпени телесни повреди е потребно повеќе време и се покомплексни за да се проценат. Овие видови на осигурување на моторни возила исто така покриваат и штети од одговорност кон трети лица и смртен случај или повреда.

Управување со ризикот

Генерално гледано овие штети се помалку комплексни и е потребно пократок период за да се разрешат, така што тие носат умерен ризик. Друштвото редовно ги следи трендовите и соодветно реагира на промените на надоместот за овој вид на повреди, судските парници и зачестеноста на пријавување на штети.

Зачестеноста на овие штети зависи од неповолните временски услови и бројот на пријавени штети кој е поголем во зимските месеци. Исто така тие зависат и од цената на горивото и економските активности, кои што влијаат на сообраќајните активности.

Развој на штети

Run off анализата се прави во согласност со Правилникот за минимални стандарди за пресметка на технички резерви, кој стапи на сила на 01 јануари 2011 година.

Концентрација на ризикот од осигурување

Главен аспект на ризикот од осигурување со кој се соочува Друштвото е концентрацијата на ризик која може да постои доколку се случи одреден штетен настан кој би можел значително да влијае врз обврските на Друштвото. Ова може да произлезе од еден договор за осигурување или повеќе помали, но поврзани договори кои би можеле да предизвикаат значителни обврски за Друштвото. Важен аспект на концентрација на ризикот од осигурување е дека може да настане со кумулирање на ризиците од повеќе поодделни класи на осигурување.

Концентрација може да настане и кај многу сериозни, ретки настани, како што се природни катастрофи, како и кај настани кои се поврзани со одредени групи или територии.

Географска и секторска концентрација

Ризиците на кои е изложено Друштвото се лоцирани во Република Македонија. Раководството верува дека Друштвото не е изложено на значителна концентрација кон ниедна група на осигуреници од социјален, професионален, старосен или друг аспект.

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.1 Управување со ризик од осигурување (продолжение)

Концентрација од многу сериозни, ретки настани

Според нивната природа и настанување овие настани ретко се случуваат. Тие претставуваат сериозен ризик за Друштвото бидејќи случувањето на ваков настан, би имал значително влијание врз паричните одливи на Друштвото.

Друштвото управува со овие ризици на следните начини:

Првенствено ризикот се управува преку склучување на соодветни договори за осигурување. Агентите за осигурување не смеат да склучат договор доколку очекуваните добивки не се пропорционални на ризикот.

Како второ, овој ризик се управува и преку склучување на договори за реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување, како што се – вишок над покриеност на загуба за следните класи на осигурување: имот и одговорност кон трети лица како и целосно реосигурување кое обезбедува заштита од вкупниот ризик. Друштвото редовно ја следи програмата за реосигурување, како и трошоците и користите од истата.

4.2 Финансиски ризик

Друштвото е изложено на финансиски ризик преку финансиските средства и финансиските обврски. Поконкретно, главен финансиски ризик е дека приливите по основ на финансиски средства нема да бидат доволни за да се подмират обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување. Финансискиот ризик ги опфаќа ризикот од каматни стапки, валутниот ризик, ликвидносниот ризик и кредитниот ризик.

Цел на Друштвото е да ги усогласи обврските по основ на договорите за осигурување со средства со ист или сличен ризик. Ова му обезбедува на Друштвото сите доспееани обврски редовно да ги исплаќа.

Финансиски инструменти по категории

Евидентираниите вредности на финансиските средства и обврски на Друштвото признаени на датумот на известувањето за објавените периоди можат исто така да бидат категоризирани на следниов начин:

31 декември 2019 – Биланс на состојба	Вложувања и побарувања	Чувани до доспевање	Вкупно
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	-	196.205.147	196.205.147
Депозити, заеми и останати пласмани	311.057.991	-	311.057.991
Финансиски вложувања за тргување	85.119.096	-	85.119.096
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	14.931.458	-	14.931.458
Средства од реосигурување	17.073.013	-	17.073.013
Побарувања	170.294.876	-	170.294.876
Парични средства и останати парични еквиваленти	8.369.438	-	8.369.438
Вкупно:	606.845.872	196.205.147	803.051.019

31 декември 2019 – Биланс на состојба	Вкупно:
Обврски од непосредни работи на осигурување	16.752.197
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	55.127.986
Останати обврски	45.690.304
Обврски	117.570.487

31 декември 2018 – Биланс на состојба	Вложувања и побарувања	Чувани до доспевање	Вкупно
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	-	104.768.986	104.768.986
Депозити, заеми и останати пласмани	164.052.760	-	164.052.760
Финансиски вложувања за тргување	12.512.071	-	12.512.071
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	11.926.692	-	11.926.692
Средства од реосигурување	13.145.315	-	13.145.315
Побарувања	85.661.241	-	85.661.241
Парични средства и останати парични еквиваленти	5.002.305	-	5.002.305
Вкупно:	292.300.384	104.768.986	397.069.370

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.2 Финансиски ризик (продолжение)

31 декември 2018 – Биланс на состојба	Вкупно:
Обврски од непосредни работи на осигурување	28.026.533
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	32.371.120
Останати обврски	57.917.113
Обврски	118.314.766

Каматен ризик

Изложеноста на Друштвото на каматен ризик првенствено произлегува од портфолиото на вложувања. Друштвото е изложено на ризик од каматни стапки првенствено од депозитите во банки кои се со променлива каматна стапка. Според раководството на Друштвото најголем дел од осигурителните договори се краткорочни и каматниот ризик се намалува преку вложување во должнички инструменти. Краткорочните обврски за осигурување и реосигурување не се директно чувствителни на пазарните каматни стапки бидејќи се недисконтирани и се некаматоносни.

На 21.12.2017 година, Друштвото склучи Договор за одобрување на долгорочен кредит со Комерцијална банка АД Скопје со променлива каматна стапка. Согласно со одредбите од овој Договор, Друштвото треба да го отплати кредитот во 120 (стоиидвадесет) месечни еднакви отплати во износ од 212.688 денари. На 31.12.2019 година, обврските по овој кредит на Друштвото изнесуваат 20.417.988 денари.

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Каматен ризик за годината завршена на 31 декември 2019 година

		Инструменти со фиксна каматна стапка						
Во денари	Белешка	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	До 1 месец	Од 1 до 3 месеци	Од 3 месеци до 1 година	Од 1 до 5 години	Некаматосни
Средства								
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	9	196.205.147	-	-	-	196.205.147	-	-
Депозити, заеми и останати пласмани	9	311.057.991	757.991	-	-	310.300.000	-	-
Финансиски вложувања за тргување	9	85.119.096	85.119.096	-	-	-	-	-
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	8	14.931.458	14.931.458	-	-	-	-	-
Средства од реосигурување	15	17.073.013	-	-	-	-	-	17.073.013
Побарувања	10	170.294.876	-	-	-	-	-	170.294.876
Парични средства и останати парични еквиваленти	12	8.369.438	8.369.438	-	-	-	-	-
Обврски								
Обврски	16	(117.570.487)	(20.417.988)	-	-	-	-	(97.152.499)
Нето:		685.480.532	88.759.995	-	-	506.505.147	-	90.215.390

Каматен ризик за годината завршена на 31 декември 2018 година

		Инструменти со фиксна каматна стапка						
Во денари	Белешка	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	До 1 месец	Од 1 до 3 месеци	Од 3 месеци до 1 година	Од 1 до 5 години	Некаматосни
Средства								
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	9	104.768.986	-	-	-	104.768.986	-	-
Депозити, заеми и останати пласмани	9	164.052.760	1.252.760	-	-	162.800.000	-	-
Финансиски вложувања за тргување	9	12.512.071	12.512.071	-	-	-	-	-
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	8	11.926.692	11.926.692	-	-	-	-	-
Средства од реосигурување	15	13.145.315	-	-	-	-	-	13.145.315
Побарувања	10	85.661.241	-	-	-	-	-	85.661.241
Парични средства и останати парични еквиваленти	12	5.002.305	5.002.305	-	-	-	-	-
Обврски								
Обврски	16	(118.314.766)	(22.863.862)	-	-	-	-	(95.450.904)
Нето:		278.754.604	7.829.966	-	-	267.568.986	-	3.355.652

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.2 Финансиски ризик (продолжение)

Анализа на сензитивноста на каматни стапки

Анализата на сензитивноста е одредена врз основа на изложеноста на Друштвото на промена на каматните стапки на финансиските инструменти на датумот на известување.

Кредитен ризик

Кредитниот ризик претставува сметководствена загуба што би била признаена доколку договорната странка не ги исполни договорените обврски. За да ја контролира изложеноста кон кредитниот ризик, Друштвото редовно врши кредитна проценка на финансиската состојба на овие странки. Максималната изложеност на Друштвото на кредитен ризик е ограничена на евидентираната вредност на финансиските средства признаени на датумот на финансиските извештаи, кои се прикажани во следната табела:

Класи на финансиски средства – евидентирана вредност	2019	2018
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	196.205.147	104.768.986
Депозити, заеми и останати пласмани	311.057.991	164.052.760
Финансиски вложувања за тргување	85.119.096	12.512.071
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	14.931.458	11.926.692
Средства од реосигурување	17.073.013	13.145.315
Побарувања	170.294.876	85.661.241
Парични средства и останати парични еквиваленти	8.369.438	5.002.305
Вкупно:	803.051.019	397.069.370

Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање и депозити во банка

Друштвото е изложено на кредитен ризик кај хартиите од вредност кои се чуваат до доспевање во однос на можната ненаплатливост од другите странки. Сепак земајќи во предвид дека Друштвото вложува во државни записи и орочени депозити во домашни банки, не се очекува овие вложувања да не се надоместат.

Средства од реосигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик и преку средствата од реосигурување. Реосигурувањето, Друштвото го извршува самостојно и ги склучува договорите за реосигурување со реосигурителни брокери и го преотстапува соодветниот дел од средствата, обврските, приходите и расходите по основ на реосигурување кои произлегуваат од ризиците и штетите од соодветните договори за осигурување.

Побарувања по основ на осигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога осигурениците нема да ги исполнат своите финансиски обврски што произлегуваат од договорите за осигурување. Изложеноста на Друштвото изнесува максимално до износот на сметководствената вредност на побарувањата по основ на премија и останатите побарувања. Побарувањата по основ на премии се од голем број на клиенти и се на нормална комерцијална основа. Друштвото редовно ги следи побарувањата по основ на премии, со што изложеноста на кредитен ризик од побарувањата по основ на осигурување е контролирана.

Анализата на старосната структура на доспеаните побарувања од купувачите за ненаплатени премии е дадена во Белешка 10.

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.2 Финансиски ризик (продолжение)

Валутен ризик

Друштвото е изложено на ризик во однос на ефектите на движењата на нивото на девизните курсеви кои се одразува врз финансиската позиција и готовинскиот тек. Друштвото не користи финансиски инструменти за заштита од ризикот бидејќи ваквиот вид на инструменти не се во вообичаена употреба во Република Македонија.

Во табелите подолу е прикажана изложеноста на Друштвото на валутен ризик.

Состојба на 31 декември 2019	МКД	ЕУР	УСД	Вкупно
Вкупно средства	972.095.220	10.409.340	744.291	983.248.851
Нематеријални средства	1.641.550	-	-	1.641.550
Вложувања во останати материјални средства	85.693.476	-	-	85.693.476
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	14.931.458	-	-	14.931.458
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	196.205.147	-	-	196.205.147
Финансиски вложувања за тргување	85.119.096	-	-	85.119.096
Депозити, заеми и останати пласмани	311.057.991	-	-	311.057.991
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	17.073.013	-	-	17.073.013
Одложени и тековни даночни средства	1.255.474	-	-	1.255.474
Побарувања	159.141.245	10.409.340	744.291	170.294.876
Парични средства и останати парични еквиваленти	8.369.438	-	-	8.369.438
Останати средства	24.872.639	-	-	24.872.639
Активни временски разграничувања	66.734.693	-	-	66.734.693
Вкупно обврски	629.848.561	55.127.986	-	684.976.547
Субординирани обврски	-	-	-	-
Бруто технички резерви	559.408.345	-	-	559.408.345
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	-	-	-	-
Останати резерви	683.213	-	-	683.213
Одложени и тековни даночни обврски	(106.408)	-	-	(106.408)
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	62.442.501	55.127.986	-	117.570.487
Пасивни временски разграничувања	7.420.910	-	-	7.420.910
Разлика – неусогласена валутна структура	342.246.659	(44.718.646)	744.291	298.272.304

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.2 Финансиски ризик (продолжение)

Состојба на 31 декември 2018	МКД	ЕУР	Вкупно
Вкупно средства	530.015.565	11.966.436	541.982.001
Нематеријални средства	931.915	-	931.915
Вложувања во останати материјални средства	88.109.591	-	88.109.591
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	11.926.692	-	11.926.692
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	104.768.986	-	104.768.986
Финансиски вложувања за тргување	12.512.071	-	12.512.071
Депозити, заеми и останати пласмани	164.052.760	-	164.052.760
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	13.145.315	-	13.145.315
Одложени и тековни даночни средства	1.255.474	-	1.255.474
Побарувања	73.694.805	11.966.436	85.661.241
Парични средства и останати парични еквиваленти	5.002.305	-	5.002.305
Останати средства	5.683.769	-	5.683.769
Активни временски разграничувања	48.931.882	-	48.931.882
Вкупно обврски	502.744.020	32.371.120	535.115.140
Субординирани обврски	-	-	-
Бруто технички резерви	415.212.307	-	415.212.307
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	-	-	-
Останати резерви	373.790	-	373.790
Одложени и тековни даночни обврски	309.155	-	309.155
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	85.943.646	32.371.120	118.314.766
Пасивни временски разграничувања	905.122	-	905.122
Разлика – неусогласена валутна структура	27.271.545	(20.404.684)	6.866.861

Друштвото е изложено на промените во странски валути. Следната табела ја прикажува сензитивноста на Друштвото при зголемувањето на денарот во споредба со странските валути. Анализата на сензитивноста ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на годината, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот за 1% во однос на ЕУР/УСД. Негативен износ подолу означува намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај ако денарот ја зголеми својата вредност во однос на странските валути за 1% во однос на ЕУР/УСД. При намалување на вредноста на денарот во однос на странските валути за 1% во однос на ЕУР/УСД, ефектот врз добивката или останатиот капитал е еднаков, но со обратен предзнак, како што е прикажано во табелата подолу:

Добивка или загуба во денари				
	Промена во 2019	Промена во 2018	2019	2018
ЕУР/УСД	1%	1%	439.744	323.711

Ризик на ликвидност

Ризикот на ликвидност претставува ризик дека едно лице ќе се соочи со тешкотии при обезбедувањето на средства за да ги подмири паричните обврски што произлегуваат од финансиските инструменти. Ризикот на ликвидност може да произлезе или од неможност да се продадат финансиски средства во најкус можен рок по нивната објективна вредност; или неспособност за подмирување на обврските кои произлегуваат од договорите; или пак обврските за осигурување доспеале порано за исплата од очекуваното; или пак неспособност да генерира парични средства според предвидувањата.

Најголемото ризик од ликвидност со кој се соочува Друштвото се дневните барања за расположливи парични средства во однос на појавата на штети од договорите за осигурување.

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.2 Финансиски ризик (продолжение)

Друштвото управува со ликвидноста преку политиката за ризик на ликвидност која определува што го сочинува ризикот на ликвидност за Друштвото; ги утврдува минималните фондови за да излезе во пресрет на итните барања; определува резервен план за финансирање на можните обврски; ги утврдува изворите на финансирање и настаните кои би го активирале планот; концентрацијата на извори на финансирање; известување за изложеноста на ризик од ликвидност и прегледување на политиката за ризик на ликвидност во однос на нејзината адекватност и во однос на околностите кои се менуваат.

Анализа според доспевањето на средствата и обврските

На 21.12.2017 година, Друштвото склучи Договор за одобрување на долгорочен кредит со Комерцијална банка АД Скопје со променлива каматна стапка. Согласно со одредбите од овој Договор, Друштвото треба да го отплати кредитот во 120 (стоиидвадесет) месечни еднакви отплати во износ од 212.688 денари. На 31.12.2019 година, обврските по овој кредит на Друштвото изнесуваат 20.417.988 денари.

Анализата на средствата и обврските на Друштвото во соодветни групи на доспевање, според нивниот преостанат период до денот на нивната договорена доспеаност е како што следи:

31 декември 2019 година									
	До 1 година	1 – 3 години	3 – 5 години	5 – 10 години	10 – 15 години	15 – 20 години	20 и повеќе години	Вкупно	
Вкупно средства	871.041.187	26.329.952	21.170.394	8.744.232	7.286.860	5.829.488	42.846.738	983.248.851	
Нематеријални средства	-	-	1.641.550	-	-	-	-	1.641.550	
Вложувања	607.313.693	10.784.553	10.201.604	8.744.232	7.286.860	5.829.488	42.846.738	693.007.168	
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	17.073.013	-	-	-	-	-	-	17.073.013	
Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	-	-	-	-	-	-	-	-	
Одложени и тековни даночни средства	1.255.474	-	-	-	-	-	-	1.255.474	
Побарувања	170.294.876	-	-	-	-	-	-	170.294.876	
Останати средства	8.369.438	15.545.399	9.327.240	-	-	-	-	33.242.077	
Активни временски разграничувања	66.734.693	-	-	-	-	-	-	66.734.693	
Вкупно обврски	662.112.685	7.656.768	5.104.512	10.102.582	-	-	-	684.976.547	
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-	-	
Бруто технички резерви	559.408.345	-	-	-	-	-	-	559.408.345	
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	
Останати резерви	683.213	-	-	-	-	-	-	683.213	
Одложени и тековни даночни обврски	(106.408)	-	-	-	-	-	-	(106.408)	
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-	-	-	-	
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	94.706.625	7.656.768	5.104.512	10.102.582	-	-	-	117.570.487	
Пасивни временски разграничувања	7.420.910	-	-	-	-	-	-	7.420.910	
Разлика - неусогласена рочна структура	208.928.502	18.673.184	16.065.882	(1.358.350)	7.286.860	5.829.488	42.846.738	298.272.304	

31 декември 2018 година	До 1 година	1 – 3 години	3 – 5 години	5 – 10 години	10 – 15 години	15 – 20 години	20 и повеќе години	Вкупно
Вкупно средства	447.256.725	14.640.978	13.552.565	8.990.775	7.492.312	5.993.850	44.054.796	541.982.001
Нематеријални средства	-	-	931.915	-	-	-	-	931.915
Вложувања	293.260.508	11.088.622	10.489.237	8.990.775	7.492.312	5.993.850	44.054.796	381.370.100
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	13.145.315	-	-	-	-	-	-	13.145.315
Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го презема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени и тековни даночни средства	1.255.474	-	-	-	-	-	-	1.255.474
Побарувања	85.661.241	-	-	-	-	-	-	85.661.241
Останати средства	5.002.305	3.552.356	2.131.413	-	-	-	-	10.686.074
Активни временски разграничувања	48.931.882	-	-	-	-	-	-	48.931.882
Вкупно обврски	512.251.278	7.656.768	5.104.512	10.102.582	-	-	-	535.115.140
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-	-
Бруто технички резерви	415.212.307	-	-	-	-	-	-	415.212.307
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го презема инвестицискиот ризик	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати резерви	373.790	-	-	-	-	-	-	373.790
Одложени и тековни даночни обврски	309.155	-	-	-	-	-	-	309.155
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	95.450.904	7.656.768	5.104.512	10.102.582	-	-	-	118.314.766
Пасивни временски разграничувања	905.122	-	-	-	-	-	-	905.122
Разлика - неусогласена рочна структура	(64.994.553)	6.984.210	8.448.053	(1.111.807)	7.492.312	5.993.850	44.054.796	6.866.861

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.3 Управување со капиталот

Агенцијата за супервизија на осигурувањето е главен регулатор кој ја следи адекватноста на капиталот на Друштвото во целина.

Капитал на Друштвото

Капиталот на Друштвото согласно законските барања е составен од основен и дополнителен капитал и е пресметан на следниот начин:

При пресметка на основниот капитал на Друштвото се земаат предвид следните ставки:

- Уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции.
- Резерви на друштвото (законски и статутарни) кои не произлегуваат од договорите за осигурување.
- Пренесена нераспределена добивка.
- Нераспределена добивка од тековната година (по одбивање на даноците и останати придонеси, како и дивидендата предвидена за исплата), доколку износот на добивка е потврден од овластен ревизор.

При пресметка на основниот капитал на Друштвото за осигурување следните ставки ќе се сметаат за одбитни:

- Сопствени акции кои ги поседува Друштвото за осигурување.
- Долгорочни нематеријални средства.
- Пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година.

Друштвото за осигурување е должно во резервите на сигурност да издвои најмалку една третина од остварената добивка искажана во годишната сметка, ако добивката не се користи за покривање на загубите од претходните години, се додека резервите на сигурност на Друштвото не достигнат најмалку 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка.

При пресметка на дополнителниот капитал на Друштвото за осигурување ќе се земат во предвид следниве ставки:

- Уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- Субординирани должнички инструменти;
- Хартии од вредност со неопределен рок на доспевање.

При пресметка на капиталот на Друштвото, дополнителниот капитал се зема во износ не повеќе од 50% од основниот капитал.

При пресметка на капиталот на Друштвото за осигурување, износот на основниот и дополнителниот капитал ќе се намали за следниве ставки:

- Вложувања на Друштвото за осигурување во акции или субординирани должнички инструменти издадени од друго друштво за осигурување или друга финансиска институција кај кои Друштвото има удел од повеќе од 10%, како и други вложувања во тие субјекти, кои се вклучени во пресметката на капиталот на тие субјекти.
- Вложувања на Друштво во акции или субординирани должнички инструменти, издадени од друштва за осигурување или финансиски институции освен оние наведени погоре, кои се во износ поголем од 10% од капиталот на друштвото за осигурување пресметан пред одбивање на ставките наведени погоре.

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Гарантен фонд

Според барањата на Законот за супервизија на осигурувањето друштвата за осигурување треба да имаат капитал од 3.000.000 Евра доколку врши работи на осигурување во оние класи на осигурување во групата на неживотно осигурување за кои има добиено дозвола, не подоцна од 03 јануари 2009 година.

Со состојба на 31 декември 2018 година Друштвото не беше во согласност со овие законски барања. Во текот на 2019 година Друштвото оствари загуба по оданочување во износ од 139.064.058 денари и со состојба на 31 декември 2019 година вкупниот капитал на Друштвото изнесува 296.630.754 денари. Според пресметката на капиталот (образец КС) со состојба на 31 декември 2019 година Друштвото има вишок на капитал во однос на Гарантниот Фонд во износ од 112.173.954 денари.

Со процесот на ребрендирање, се акцентира и сериозноста на единствениот акционер, изразена преку евидентната капитална поддршка во износ од 7 милиони ЕУР. Со тоа се зацрстува економската стабилност и индикативните финансиски перформанси. Следствено, друштвото за осигурување работи на начин кој што овозможува во секое време да ги намира пристигнатите долгови (ликвидно), како и редовно да ги покрива сите свои обврски, кои што произлегуваат од оштетни побарувања.

Потребна маргина на солвентност

Капиталот на Друштвото за осигурување кое врши работи на неживотно осигурување и/или реосигурување во секое време треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност на Друштвото за осигурување кое се пресметува со примена на методот - стапка на премија или методот – стапка на штети, во зависност од тоа кој ќе даде повисок резултат. Маргината на солвентност за годината што завршува на 31 декември 2019 изнесува 83.051.619 денари.

Политика на Раководството на Друштвото е да одржи стабилност на капиталот на Друштвото за да ги одржи довербата на инвеститорите и пазарот и да го поддржи идниот развој на бизнисот. Врз основа на резултатите добиени заклучно со 31 декември 2019 година, Друштвото прикажува вишок на Капитал (за неживотно осигурување) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување) во износ 213.579.134 Денари, при што се констатира дека друштвото работи во согласност со членот 75 од Законот за супервизија за осигурување.

Состојбата на 31.12.2018 година, односно недостаток на Капитал во однос на Потребното ниво на маргина на солвентност и неусогласеност со одредбите на член 75 од Законот за супервизија на осигурување се надминаа со зголемување на Основниот капитал на Друштвото од страна на новиот Акционер на Друштвото, Халк банка АД Скопје.

Раководството на Друштвото го следи повратот на капиталот, што Друштвото го дефинира како добивка од редовно работење. Друштвото исто така го има во предвид влијанието кое нивото на капиталот го има на повратот на акционерите како и потребата да одржува сооднос помеѓу повисоките поврати и повисоката задолженост и предностите и сигурноста обезбедени со цврста позиција на капиталот.

Друштвото не е изложено на надворешни влијанија за промени на капиталот. Во текот на годината немаше материјални промени во пристапот на Друштвото за управување со капиталот.

5. Објективна вредност

5.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност

Прифатената сметководствена рамка бара финансиските средства и обврски да се групираат во три нивоа според значајноста на влезните податоци користени при мерењето на нивната објективна вредност. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

Ниво 1: котирани цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;

Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и

Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот.

5.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Билансот на состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	Евидентирана вредност		Објективна вредност	
	2019	2018	2019	2018
Средства				
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	196.205.147	104.768.986	196.205.147	104.768.986
Депозити, заеми и останати пласмани	310.300.000	162.800.000	310.300.000	162.800.000
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	14.931.458	11.926.692	14.931.458	11.926.692
Средства од реосигурување	17.073.013	13.145.315	17.073.013	13.145.315
Побарувања	170.294.876	85.661.241	170.294.876	85.661.241
Парични средства и останати парични еквиваленти	8.369.438	5.002.305	8.369.438	5.002.305
Вкупни средства	717.173.932	383.304.539	717.173.932	383.304.539
Обврски				
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување и останати обврски	97.152.499	95.450.904	97.152.499	95.450.904
Обврски по основ на финансиски вложувања	20.417.988	22.863.862	20.417.988	22.863.862
Вкупно обврски	117.570.487	118.314.766	117.570.487	118.314.766

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Објективната вредност на вложувањата во финансиските средства кои се чуваат до доспевање е нивната сметководствена вредност со оглед на тоа што нивната сметководствена вредност е утврдена врз основа на дисконтираните парични текови.

Депозити, заеми и останати пласмани

Сметководствената вредност на депозити, заеми и останати пласмани соодветствува на нивната објективна вредност со оглед дека истите вклучуваат готовина, сметки во банки и депозити со краток рок на достасување.

Парични средства и парични еквиваленти

Сметководствената вредност на паричните средства и паричните еквиваленти соодветствува на нивната објективна вредност со оглед дека истите вклучуваат готовина, сметки во банки и депозити со краток рок на достасување.

5. Објективна вредност (продолжение)

5.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност (продолжение)

Побарувања

Побарувањата се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради обезвреднување. Нивната објективна вредност соодветствува на евидентираната вредност, поради нивното краткорочно доспевање.

Останати обврски

Објективната вредност на останатите обврски соодветствува на нивната сметководствена вредност со оглед на нивниот краток рок на доспевање.

На 21.12.2017 година, Друштвото склучи Договор за одобрување на долгорочен кредит со Комерцијална банка АД Скопје со променлива каматна стапка. Согласно со одредбите од овој Договор, Друштвото треба да го отплати кредитот во 120 (стоиидвадесет) месечни еднакви отплати во износ од 212.688 денари. На 31.12.2019 година, обврските по овој кредит на Друштвото изнесуваат 20.417.988 денари.

6. Нематеријални средства

Опис	Софтвер и програми за работа
Набавна вредност	
На 1 јануари 2018 година	5.684.858
Набавки во текот на годината	311.472
На 31 декември 2018 година	5.996.330
Набавки во текот на годината	1.195.069
На 31 декември 2019 година	7,191,399
Акумулирана амортизација	
На 1 јануари 2018 година	4.536.041
Амортизација за годината	528.374
На 31 декември 2018 година	5.064.415
Амортизација за годината	485.434
На 31 декември 2019 година	5.549.849
Нето евидентирана вредност	
На 1 јануари 2019	931.915
На 31 декември 2019	1.641.550

7. Земјиште, градежни објекти и останати материјални средства

Опис	Градежни објекти
Набавна вредност	
На 1 јануари 2018 година	138.364.697
Набавки во текот на годината	-
На 31 декември 2018 година	138.364.697
Ефект од промена на сметководствена политика (белешка 2.1, 2.6)	(41.720.116)
На 31 декември 2018 година (повторно прикажување)	96.644.581
Набавки во текот на годината	-
На 31 декември 2019 година	96.644.581
Акумулирана амортизација	
На 1 јануари 2018 година	7.483.903
Амортизација за годината	3.459.118
На 31 декември 2018 година	10.943.021
Ефект од промена на сметководствена политика (белешка 2.1, 2.6)	(2.408.031)
На 1 јануари 2018 година (повторно прикажување)	8.534.990
Амортизација за годината	2.416.115
На 31 декември 2019 година	10.951.105
Нето евидентирана вредност	
На 1 јануари 2019	88.109.591
На 31 декември 2019	85.693.476

Согласно доставениот допис од Агецијата за супервизија на осигурување (АКО) – Известување за донесени измени и дополнувања на четири правилници од областа на супервизијата и финансиското известување на друштвата за осигурување (број: 08 – 602/1 од 20.08.2019 година), во Правилникот за контен план се воведуваат измени во начинот на признавање, последователно мерење и обелоденување за земјиште, градежни објекти и останати материјални средства според нивната набавна вредност, намалена за акумулираната амортизација (и/или акумулираните загуби поради безвреднување). Следствено на овој циркуларен документ, а во насока на општата законска усогласеност, друштвото донесе Одлука за усвојување на Правила за примена на сметководствени политики (број: 0203 – 10/05 од 25.09.2019).

Имајќи во предвид дека овие измени беа проследени со задолжителни ретроактивни импликации и модификации во финансиските извештаи, а заради целосна конформација со предиспозициите предвидени во МСС 8, друштвото изврши корекција на релевантните вредности во адекватните билансни позиции (АОП). При извршувањето на овој процес, применети се соодветните меѓународни сметководствени стандарди и меѓународните стандарди за финансиско известување кои се однесуваат на недвижности, постројки, опрема и вложувања во недвижности.

На датумот на известувањето, вложувањата на Друштвото во градежни објекти за покривање на капиталот изнесува 28,89%, што е во согласност со Законот за супервизија на осигурување.

Со состојба на 31 декември 2019 година Друштвото има залог (хипотека) на градежни објекти во корист на Комерцијална банка АД Скопје заради обезбедување на долгорочен кредит, чија што нето сегашна вредност изнесува 29.862.722 денари.

8. Вложувања во заеднички контролирани ентитети

На 31 декември 2019 година, вложувањата во заеднички контролирани ентитети во износ од 14.931.458 денари (2018: 11.926.692 денари) се однесуваат на депозит во Националното Биро за Осигурување за членување во согласност со барањата на Законот за супервизија на осигурувањето на Република Македонија. Националното Биро за осигурување е непрофитна организација основана од страна на сите домашни осигурителни компании чија цел е да го заштити интересот на нејзините членови при меѓународно осигурување на моторни возила и да ги претставува членовите пред меѓународните осигурителни компании. Вложувањата во заеднички контролирани ентитети претставуваат вложени каматоносни депозити кои се чуваат на посебна сметка во банка. Националното Биро за Осигурување е обврзано да не ги вложува овие средства и да го врати депозитот на секој член при престанување на нивното работење со осигурување на моторни возила.

9. Останати финансиски вложувања

	2019	2018
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	196.205.147	104.768.986
Финансиски вложувања за тргување	85.119.096	12.512.071
Депозити, заеми и останати пласмани	311.057.991	164.052.760
Вкупно	592.382.234	281.333.817

Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	2019	2018
Хартии од вредност и други финансиски инструменти кои се чуваат до достасување кои ги покриваат техничките резерви (државни записи)	196.940.000	105.210.000
Одложени приходи од камата	(734.853)	(441.014)
Должнички хартии од вредност со рок на достасување од една година	196.205.147	104.768.986
Котирани	-	-
Некотирани	196.205.147	104.768.986
Вкупно	196.205.147	104.768.986

Вложувањата кои се чуваат до доспевање претставуваат државни записи издадени од Министерство за финансии на Република Македонија, кои доспеваат во период до една година и носат камата од 0.6%-0.8% на годишно ниво (2018: 0.9%-1.2% на годишно ниво).

Финансиски вложувања за тргувања, депозити, заеми и останати пласмани

	2019	2018
Орочени депозити во домашни банки кои доспеваат до 1 година		
Во денари - каматна стапка 0.9% - 1.6% (2018: 0.7% - 2.3%)	310.300.000	162.800.000
Во странска валута	-	-
Останати пласмани	757.991	1.252.760
Депозити, заеми и останати пласмани	311.057.991	164.052.760
Финансиски вложувања за тргување		
Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	-	-
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	-	-
Акции и удели и останати сопственички инструменти	-	-
Акции и удели во инвестициски фондови	85.119.096	12.512.071
Вкупно финансиски вложувања за тргување	85.119.096	12.512.071
Вкупно финансиски вложувања	396.177.087	176.564.831
Вкупно останати финансиски вложувања	592.382.234	281.333.817

10. Побарувања

Опис	2019	2018
Побарувања произлезени од договори за осигурување	126.848.310	101.433.867
Намалено за: Исправка на вредноста на побарувања од договори за осигурување	(58.289.858)	(55.881.101)
Побарувања од осигуреници	68.558.452	45.552.766
Побарувања од застапници и посредници	61.089.165	11.592.134
Побарувања од посредници	61.089.165	11.592.134
1. Вкупни побарувања од непосредни работи на осигурување	129.647.617	57.144.900
2. Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	11.153.631	11.966.436
Останати побарувања од непосредни работи	43.121.299	44.334.607
Намалено за: Исправка на вредноста на останати побарувања од непосредни работи	(37.935.457)	(37.089.057)
Побарувања по основ на дадени аванси за штети	4.414.900	4.598.228
Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	9.600.742	11.843.778
Побарувања по основ на камати од Национално биро за осигурување	262.034	301.452
Побарувања по основ на камати од останати финансиски вложувања	767.457	248.365
Побарувања по основ на финансиски вложувања	1.029.491	549.817
Побарувања од вработени	80.909	455.909
Побарувања од купувачи	5.998	30.598
Побарувања за дадени аванси - провизии	15.000.000	-
Останати побарувања	3.776.488	3.669.803
Останати побарувања	18.863.395	4.156.310
3. Вкупно останати побарувања	29.493.628	16.549.905
Вкупно побарувања	170.294.876	85.661.241

Анализата на старосната структура на побарувањата произлезени од договори за осигурување со состојба на 31 декември 2019 и 2018 година е како што следи (во Денари):

Година	2019			2018		
Рочност	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
до 30 дена	21.864.227	-	21.864.227	13.520.788	-	13.520.788
31-60 дена	12.676.663	(1.267.666)	11.408.997	7.311.444	(731.144)	6.580.299
61-120 дена	14.392.775	(4.461.760)	9.931.015	9.884.737	(3.064.269)	6.820.469
121-270 дена	16.278.352	(8.301.960)	7.976.392	7.751.757	(3.953.396)	3.798.361
271-365 дена	3.014.960	(2.140.622)	874.338	2.224.361	(1.579.296)	645.065
над 365 дена	50.109.874	(50.109.874)	-	46.552.996	(46.552.996)	-
Доспееани побарувања	118.336.851	(66.281.882)	52.054.969	87.246.083	(55.881.101)	31.364.982
Недоспееани побарувања	77.592.648	-	77.592.648	25.779.918	-	25.779.918
Вкупно:	195.929.499	(66.281.882)	129.647.617	113.026.001	(55.881.101)	57.144.900

10. Побарувања (продолжение)

Анализата на старосната структура на останати побарувања од непосредни работи со состојба на 31 декември 2019 и 2018 година е како што следи (во Денари):

Година	2019			2018		
Рочност	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
до 30 дена	-	-	-	19.163	-	19.163
31-60 дена	-	-	-	20.513	(2.051)	18.462
61-120 дена	7.437	(2.305)	5.132	68.378	(21.197)	47.181
121-270 дена	31.100	(15.861)	15.239	1.321.500	(673.965)	647.535
271-365 дена	36.160	(25.674)	10.486	2.499.414	(1.774.584)	724.830
над 365 дена	37.891.617	(37.891.617)	-	34.617.260	(34.617.260)	-
Доспеани побарувања	37.966.314	(37.935.457)	30.857	38.546.228	(37.089.057)	1.457.171
Недоспеани побарувања	45.607	-	45.607	86.830	-	86.830
Вкупно:	38.011.921	(37.935.457)	76.464	38.633.058	(37.089.057)	1.544.001

Резервирање поради обезвреднување и отписи поради ненаплатливост

Движењето на сметката на резервирањата од оштетувања на побарувања произлезени од договори за осигурување во текот на 2019 и 2018 година е како што следи:

Категорија	2019	2018
На 1 јануари 2019	92.970.158	85.022.054
Дополнителна исправка за годината на побарувањата по договори за осигурување (Белешка 26)	11.136.373	3.344.910
Намалување на вредноста на исправката – ослободување (Белешка 27)	(735.592)	-
Дополнителна исправка за годината на регресните побарувања (Белешка 27)	846.400	4.603.194
На 31 декември 2019	104.217.339	92.970.158

11. Материјални средства кои служат за вршење на дејноста (освен земјиште и градежни објекти)

Во долунаведениот преглед, групно се прикажува вредноста на опремата, ситниот инвентар (со век на употреба подолг од 12 месеци), останатите материјални средства кои служат за вршење на дејноста на друштвото, како и исправката на нивната вредност (обезвреднување и амортизација).

Опис	Опрема
Набавна вредност	
На 1 јануари 2018 година	27.660.624
Набавки во текот на годината	3.850.354
На 31 декември 2018 година	31.510.978
Набавки во текот на годината	22.555.837
На 31 декември 2019 година	54.066.815
Акумулирана депрецијација	
На 1 јануари 2018 година	24.235.767
Амортизација за годината	2.443.185
На 31 декември 2018 година	26.678.952
Амортизација за годината	3.702.373
На 31 декември 2019 година	30.381.325
Нето евидентирана вредност	
На 1 јануари 2019	4.832.026
На 31 декември 2019	23.685.490

На 31 декември 2019 и 2018 година Друштвото нема дадена под залог опрема и истата во целост се користи за вршење на дејноста на Друштвото.

12. Парични средства и останати парични еквиваленти

Година	2019	2018
Парични средства во банка	8.028.879	4.971.477
Во денари	8.028.867	4.971.465
Во странска валута	12	12
Парични средства во благајна	340.559	30828
Парични средства и останати парични еквиваленти	8.369.438	5.002.305

13. Активни временски разграничувања

Одложени трошоци за стекнување

Со состојба на 31 декември 2019 година и 2018 година, одложените трошоци за стекнување по класи на осигурување се како што следи:

Класи на осигурување	2019	2018
01 – незгода	2.606.703	1.647.229
03 – каско	4.762.772	2.230.263
07 – кargo	18.718	-
89 – имот	9.245.474	4.137.497
10 – автоодговорност	49.046.070	40.415.597
13 – одговорност	787.481	227.075
18 - туристичка помош	267.475	274.221
Вкупно одложени трошоци на стекнување	66.734.693	48.931.882

Промените во текот на годината на одложените трошоци за стекнување се прикажани во трошоците за стекнување (Белешка 23).

Во рамките на дозволеният законски рок 01.01.2021 година, Друштвото планира да врши постепено усогласување и обелоденување на трошоците за стекнување, преку воведна (надоградена) системска апликација, со која што се овозможува поврзување на трошоците за стекнување со приходот од премија. Со тоа, трошоците за стекнување ќе се распределат по соодветни класи на осигурување, кои истовремено ќе бидат конзистентни со начинот на кој Друштвото ги признава приходите од бруто полисираната премија. Поради потребните системски надоградувања, Друштвото не е во можност да го процени ефектот од измените, но земајќи во предвид дека новите измени не дозволуваат одложување на индиректните трошоци може да се заклучи дека измените материјално ќе влијаат на финансиските извештаи на Друштвото.

Агенција за супервизија на осигурување со Циркуларен допис бр. 08-60211 од 20.08.2019 година, го известува Друштвото за донесени измени и дополнувања на четири правилници од областа на супервизијата и финансиското известување на друштвата за осигурување, при што на Друштвото му беа дадени рокови за усогласување со измените на следните Правилници:

- Правилник за видовите на ставки што ќе се земат предвид при пресметка на капиталот на Друштво за осигурување и/или реосигурување – Друштвото е усогласено со измените и барањата на АСО, заклучно со 30.09.2019 година;
- Правилник за контент план за Друштвата за осигурување и реосигурување – Друштвото е усогласено со измените заклучно со 30.09.2019 година, останува за изготвување на Правила за начин на последователно мерење и обелоденување на трошоци за стекнување (рок за усогласување до 1.1.2021 година);
- Правилник за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на Друштвата за осигурување и/или реосигурување, усогласено;
- Правилник за деталната содржина на потврдата на овластениот актуар, усогласено;

14. Капитал и резерви

На 31 декември 2019 година акционерскиот капитал се состои од 1.050.000 обични акции (со номинална вредност од 10 Евра по акција). Имателите на обични акции имаат право на дивиденда кога ќе биде објавена и имаат право на еден глас на Собрание на Друштвото за еквивалент од 1 обична акција.

Сите акции носат право на сразмерно учество во поделбата на остатокот на стечајната, односно ликвидационата маса.

Според евиденцијата од Централен депозитар на хартии од вредност – акционерска книга, како и согласно финансиската трансакција за влез единствен стратешки капитал, правниот субјект е во целосна сопственост на: Халк банка АД Скопје (100%).

Законски и статутарни резерви

Според законската регулатива Друштвото пресметува и издвојува една третина од нето добивката за годината за резерва за сигурност (доколку добивката не се користи за покривање на загуби од претходни години), се додека нивото на резервите не достигне износ кој е најмалку еднаков на 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка. Резервите на сигурност се наменети за покривање на обврските од договорите за осигурување во подолг временски период.

15. Бруто технички резерви

Година	2019			2018		
Опис	Бруто	Реосигурување	Нето	Бруто	Реосигурување	Нето
Преносна премија	282.196.995	(13.643.366)	268.553.629	156.521.738	-	156.521.738
Бруто резерви за преносни премии	282.196.995	(13.643.366)	268.553.629	156.521.738	-	156.521.738
Пријавени штети	142.679.641	(3.429.647)	139.249.994	150.224.631	(13.145.315)	137.079.316
Настанати но непријавени штети	117.812.886	-	117.812.886	105.005.844	-	105.005.844
Резерви за индиректни трошоци	6.738.318	-	6.738.318	2.183.942	-	2.183.942
Резерви за директни трошоци	9.980.505	-	9.980.505	1.276.152	-	1.276.152
Бруто резерви за штети	277.211.350	(3.429.647)	273.781.703	258.690.569	(13.145.315)	245.545.254
Состојба на 31 декември	559.408.345	(17.073.013)	542.335.332	415.212.307	(13.145.315)	402.066.992

Резерви за преносна премија

Состојба со 31 декември 2019:

Класа	ПП	РНР	Вкупно - ПП	ПП - Рео	Нето ПП
Незгода	11.923.503	-	11.923.503	-	11.923.503
Каско	21.928.669	3.974.819	25.903.488	-	25.903.488
Карго	107.362	-	107.362	-	107.362
Имот од пожар	19.686.617	-	19.686.617	838.575	18.848.042
Имот други	21.184.179	-	21.184.179	12.710.507	8.473.672
Автоодговорност	153.199.956	5.579.333	158.779.290	-	158.779.290
Зелен картон	36.087.030	1.314.240	37.401.270	-	37.401.270
Гранично	407.682	14.848	422.530	-	422.530
ЦМР	1.981.000	-	1.981.000	-	1.981.000
Одговорност од дејност	3.806.709	-	3.806.709	94.284	3.712.425
Патничко осигурување	1.001.048	-	1.001.048	-	1.001.048
Вкупно:	271.313.755	10.883.240	282.196.995	13.643.366	268.553.629

15. Бруто технички резерви (продолжение)

Состојба со 31.12.2018:

Класа	ПП	ПП - Рео	Вкупно - ПП
Незгода	5.991.455	-	5.991.455
Каско	9.271.408	-	9.271.408
Карго	-	-	-
Имот од пожар	3.234.921	-	3.234.921
Имот други	1.671.510	-	1.671.510
Автоодговорност	110.237.150	-	110.237.150
Зелен картон	23.916.519	-	23.916.519
Гранично	196.911	-	196.911
ЦМР	302.162	-	302.162
Одговорност од дејност	876.766	-	876.766
Патничко осигурување	822.936	-	822.936
Вкупно:	156.521.738	-	156.521.738

Резерви за штети

Година	2019			2018		
	Бруто	Реосигурување	Нето	Бруто	Реосигурување	Нето
Состојба на 1 јануари	258.690.569	(13.145.315)	245.545.254	218.045.916	-	218.045.916
Настанати и пријавени штети	(7.544.990)	9.715.668	2.170.678	31.158.859	(13.145.315)	18.013.544
Настанати, но непријавени штети	12.807.042	-	12.807.042	9.346.571	-	9.346.571
Резерви за индиректни трошоци	4.554.376	-	4.554.376	(63.304)	-	(63.304)
Резерви за директни трошоци	8.704.353	-	8.704.353	202.527	-	202.527
Состојба на 31 декември	277.211.350	(3.429.647)	273.781.703	258.690.569	(13.145.315)	245.545.254

15. Бруто технички резерви (продолжение)

Движење во преносната премија и резервите за штети во 2019 година:

Опис	Незгода	Каско	Стока во транспорт	Имот	Имот - други	ЗАО	ЗК	Гранично	ЦМР	Одговорн ост од дејност	Патничко осигурување	Други ДТ или ИТ	Вкупно:
Бруто резерви за преносни премии	5.932.048	16.632.079	107.362	18.015.107	17.949.258	48.542.139	13.484.751	225.618	1.678.839	2.929.943	178.113	-	125.675.257
Дел за реосигурување на бруто резерви за преносни премии	-	-	-	(838.575)	(12.710.507)	-	-	-	-	(94.284)	-	-	(13.643.366)
Нето преносна премија	5.932.048	16.632.079	107.362	17.176.532	5.238.751	48.542.139	13.484.751	225.618	1.678.839	2.835.659	178.113	-	112.031.891
Бруто резерви за штети - РБНС	56.167	(1.384.848)	368.968	(23.358.598)	3.943.077	853.108	9.185.900	-	950.000	(383.272)	2.224.508	8.704.353	1.159.363
Бруто резерви за штети - ИБНР	1.729.293	(1.236.566)	-	268.102	255.774	7.357.144	2.913.197	476.705	87.194	662.680	293.519	4.554.376	17.361.418
Дел за реосигурување на бруто резерви за штети	-	-	-	-	9.715.668	-	-	-	-	-	-	-	9.715.668
Нето резерви за штети	1.785.460	(2.621.414)	368.968	(23.090.496)	13.914.519	8.210.252	12.099.097	476.705	1.037.194	279.408	2.518.027	13.258.729	28.236.449
Резултат	7.717.508	14.010.665	476.330	(5.913.984)	19.153.270	56.752.391	25.583.848	702.323	2.716.033	3.115.067	2.696.140	13.258.729	140.268.340

Движење во преносната премија и резервите за штети во 2018 година:

Опис	Незгода	Каско	Стока во транспорт	Имот	Имот - други	ЗАО	ЗК	Гранично	ЦМР	Одговорн ост од дејност	Патничко осигурување	Други ДТ или ИТ	Вкупно:
Бруто резерви за преносни премии	1.040.747	8.224	-	(1.133.867)	233.565	4.089.287	(348.971)	11.210	31.033	29.108	(661.266)	-	3.299.070
Дел за реосигурување на бруто резерви за преносни премии	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нето преносна премија	1.040.747	8.224	-	(1.133.867)	233.565	4.089.287	(348.971)	11.210	31.033	29.108	(661.266)	-	3.299.070
Бруто резерви за штети - РБНС	(623.310)	(1.688.799)	-	20.758.746	-	9.716.417	2.427.788	(9.000)	-	-	48.800	731.744	31.361.386
Бруто резерви за штети - ИБНР	173.301	335.590	-	(369.756)	-	9.128.435	525.668	-	-	-	(446.667)	(63.304)	9.283.267
Дел за реосигурување на бруто резерви за штети	-	-	-	-	(13.145.315)	-	-	-	-	-	-	-	(13.145.315)
Нето резерви за штети	(450.009)	(1.354.209)	-	20.388.990	(13.145.315)	18.844.852	2.953.456	(9.000)	-	-	(397.867)	668.440	27.499.338
Резултат	590.738	(1.345.985)	-	19.255.123	(12.911.750)	22.934.139	2.604.485	2.210	31.033	29.108	(1.059.133)	668.440	30.798.408

16. Обврски

Опис	2019	2018
Обврски спрема осигуреници	16.752.197	28.026.533
1. Обврски спрема осигуреници	16.752.197	28.026.533
Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	55.127.986	32.371.120
2. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	55.127.986	32.371.120
Обврски за провизија по основ на работи на застапување и посредување во осигурувањето	2.817.539	4.761.832
Обврски по основ на противпожарен придонес	616.861	1.491.313
Обврски по основ придонес - фонд за здравство	3.096.078	1.497.280
Обврски по основ на придонес безбедност на сообраќајот	283.829	240.728
Обврски спрема Гарантен фонд по основ на непознати и неосигурени возила	4.961.732	1.367.458
Останати обврски спрема НБО	231.150	214.782
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	12.007.189	9.573.393
Обврски по основ на земени кредити од банки	20.417.988	22.863.862
4. Обврски по основ на финансиски вложувања	20.417.988	22.863.862
Обврски спрема добавувачи	12.050.227	15.633.274
Обврски спрема вработените	160.087	4.326.023
Обврски спрема органи за управување	800.559	5.103.709
Обврски по договор на дело	19.500	159.900
Останати краткорочни обврски	234.754	256.952
5. Останати обврски	13.265.127	25.479.858
Обврски	117.570.487	118.314.766

На 21.12.2017 година, Друштвото склучи Договор за одобрување на долгорочен кредит со Комерцијална банка АД Скопје со променлива каматна стапка. Согласно со одредбите од овој Договор, Друштвото треба да го отплати кредитот во 120 (стоишадесет) месечни еднакви отплати во износ од 212.688 денари. На 31.12.2019 година, обврските по овој кредит на Друштвото изнесуваат 20.417.988 денари.

17. Заработена премија (нето приходи од премија)

Анализа на заработени премии со состојба на 31 декември 2019 година

Опис	Бруто полисирана премија	Промена во бруто резерви за преносна премија	Пренесена премија на реосигурителите	Нето приходи од премија за осигурување
Осигурување од незгода	19.808.000	5.932.048	295.200	13.580.752
Автоодговорност	276.658.000	48.542.139	3.800.259	224.315.602
Каско на моторни возила	34.216.000	16.632.079	5.564.336	12.019.585
Зелена карта	73.925.000	13.484.751	9.812.054	50.628.195
Осигурување на стока во превоз	178.000	1.678.839	598.951	(2.099.790)
Осигурување на имот од пожар	31.253.000	19.382.797	8.501.563	3.368.640
Други осигурувања на имот	67.008.000	3.032.486	43.893.838	20.081.676
Патничко осигурување	6.334.000	178.113	0	6.155.887
Општа Одговорност	5.580.000	2.835.659	350.786	2.393.555
Гранични полиси	4.976.000	225.618	0	4.750.382
Други осигурувања	3.351.045	107.362	0	3.243.683
Вкупно премии	523.287.045	112.031.891	72.816.987	338.438.167

Анализа на заработени премии со состојба на 31 декември 2018 година

Опис	Бруто полисирана премија	Промена во бруто резерви за преносна премија	Пренесена премија на реосигурителите	Нето приходи од премија за осигурување
Осигурување од незгода	11.500.000	1.040.747	-	10.459.253
Автоодговорност	211.151.000	4.089.287	3.368.882	203.692.831
Каско на моторни возила	21.261.000	8.224	768.752	20.484.024
Зелена карта	53.792.000	(348.971)	9.544.563	44.596.408
Осигурување на стока во превоз	9.000	-	-	9.000
Осигурување на имот од пожар	8.726.000	233.565	3.536.252	4.956.183
Други осигурувања на имот	27.831.000	(1.133.867)	18.576.247	10.388.620
Патничко осигурување	5.004.000	(661.266)	-	5.665.266
Општа Одговорност	1.956.000	29.108	-	1.926.892
Гранични полиси	2.150.000	11.210	-	2.138.790
Други осигурувања	820.280	31.033	-	789.247
Вкупно премии	344.200.280	3.299.070	35.794.696	305.106.514

18. Приходи од вложувања

Опис	2019	2018
Приходи од камати од државни записи	1.064.668	1.510.923
Приходи од камати од орочени депозити во банки	2.602.683	2.450.950
Приходи од камати од Гарантен Фонд	262.034	301.452
Приходи од курсни разлики	366.241	305.600
Приходи од камати од тековни сметки во банки	375	116
Нереализирани добивки од сведување на објективна вредност	607.025	560.343
Приходи од вложувања	4.903.026	5.129.384

19. Останати осигурително технички приходи, намалени за реосигурување и приходи по основ на провизии од реосигурување

Опис	2019	2018
Приходи од регреси	3.350.365	3.034.804
Останати осигурително технички приходи	3.881.238	921.829
Вкупно	7.231.603	3.956.633
Приходи по основ на провизија од реосигурување и учество во добивка	4.055.597	2.786.437
Останати осигурително технички приходи	11.287.200	6.743.070

20. Останати приходи

Опис	2019	2018
Приходи од расходување и продажба на основни средства	1.352.780	-
Приходи по основ на задршки од плата	29.574	68.928
Останати финансиски и други приходи	1.187.844	730.388
Останати приходи	2.570.198	799.316

21. Настанати штети (нето трошоци за штети)

Белешка 21	Бруто		Реосигурување		Нето	
Опис	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Бруто исплатени штети	253.638.833	190.063.438	(29.997.464)	(11.966.436)	223.641.369	178.097.002
Промени во резервите за пријавени, неисплатени штети - РБНС	(6.501.959)	31.158.859	9.715.668	(13.145.315)	3.213.709	18.013.544
Промени во резервите за настанати, но непријавени штети - ИБНР	11.764.011	9.346.571	-	-	11.764.011	9.346.571
Промени во резервите за индиректни трошоци	4.554.376	(63.304)	-	-	4.554.376	(63.304)
Промени во резервите за директни трошоци	8.704.353	202.527	-	-	8.704.353	202.527
Приходи од регресни побарувања	(4.511.052)	(5.192.720)	-	-	(4.511.052)	(5.192.720)
Настанати штети	267.648.562	225.515.371	(20.281.796)	(25.111.751)	247.366.766	200.403.620

21. Настанати штети (нето трошоци за штети)

Анализа на настанати штети (нето трошоци за штети) со состојба на 31 декември 2019 година

Опис	Вкупно исплатени штети	Промени во резервите за штети - РБНС	Промени во резервите за штети - ИБНР	Учество на реосигурите лите во платените штети	Учество на реосигурите лите во промените во резервите за штети	Нето
Осигурување од незгода	5.049.000	56.167	1.729.293	-	-	6.834.460
Автоодговорност	150.153.000	853.108	7.357.144	-	-	158.363.252
Каско на моторни возила	18.171.000	(1.384.848)	(1.236.566)	3.723.423	578.297	11.247.866
Зелена карта	18.836.000	9.185.900	2.913.197	-	-	30.935.097
Осигурување на стока во превоз	-	1.337.833	24.532	-	-	1.362.365
Осигурување на имот од пожар	28.303.000	(23.358.598)	268.102	1.055.203	451.964	3.705.337
Други осигурувања на имот	31.540.000	3.943.077	255.774	25.218.838	(10.745.929)	21.265.942
Патничко осигурување	915.000	2.224.508	293.519	-	-	3.433.027
Општа Одговорност	623.000	171.058	108.350	-	-	902.408
Гранични полиси	-	426.039	50.666	-	-	476.705
Други осигурувања и трошоци за штети	48.833	8.748.150	4.554.376	-	-	13.351.359
Вкупно	253.638.833	2.202.394	16.318.387	29.997.464	(9.715.668)	251.877.818

Анализа на настанати штети (нето трошоци за штети) со состојба на 31 декември 2018 година

Опис	Вкупно исплатени штети	Промени во резервите за штети - РБНС	Промени во резервите за штети - ИБНР	Учество на реосигурите лите во платените штети	Учество на реосигурите лите во промените во резервите за штети	Нето
Осигурување од незгода	5.235.000	(623.310)	173.301	-	-	4.784.991
Автоодговорност	130.310.000	9.716.417	9.128.435	-	-	149.154.852
Каско на моторни возила	12.897.000	(1.689.799)	335.590	-	-	11.542.791
Зелена карта	17.518.000	2.427.788	525.668	-	-	20.471.456
Осигурување на стока во превоз	-	-	-	-	-	-
Осигурување на имот од пожар	2.459.000	20.758.746	(369.756)	-	-	22.847.990
Други осигурувања на имот	20.784.000	-	-	11.966.436	13.145.315	(4.327.751)
Патничко осигурување	663.438	48.800	(446.667)	-	-	265.571
Општа Одговорност	156.000	-	-	-	-	156.000
Гранични полиси	41.000	(9.000)	-	-	-	32.000
Други осигурувања и трошоци за штети	-	731.744	(63.304)	-	-	668.440
Вкупно	190.063.438	31.361.386	9.283.267	11.966.436	13.145.315	205.596.340

22. Трошоци за бонуси и попусти, нето од реосигурување

Година	2019	2018
Трошоци за бонуси и попусти, нето од реосигурување	2.345.466	964.982
Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	-	211.560
Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	2.345.466	753.422

23. Трошоци за стекнување

Белешка 23		
Опис	2019	2018
Трошоци за промотивни цели	60.457.434	44.050.159
Трошоци за вработени и продажба	28.983.538	28.127.053
Провизија	36.385.006	29.560.330
Трошоци за маркетинг	4.990.641	6.605.557
Промена во одложени трошоци за стекнување	(17.802.811)	(187.807)
Трошоци за печатење обрасци	665.325	421.360
Трошоци за стекнување	113.679.133	108.576.652

23. Трошоци за стекнување (продолжение)

Провизија

Година	2019	2018
Осигурително брокерски друштва	34.055.008	27.536.306
Застапници во осигурување	1.824.797	1.475.234
Туристички агенции	505.201	548.790
Провизија	36.385.006	29.560.330

24. Административни трошоци

Опис	2019	2018
Амортизација и депрецијација	6.604.202	5.384.440
Трошоци за вработени	31.635.046	22.512.591
<i>Плати администрација</i>	<i>30.144.545</i>	<i>21.302.449</i>
<i>Останати трошоци за вработени</i>	<i>1.490.501</i>	<i>1.210.142</i>
Трошоци за услуги од физички лица	2.052.637	2.534.787
Закупнина	9.669.218	8.625.284
Трошоци за членови на органи на управување	5.473.994	8.400.555
Телефонски трошоци	3.373.379	3.190.678
Потрошена електрична енергија	2.086.926	2.178.433
Трошоци за гориво	1.168.522	881.086
Трошоци за судски такси, извршители и останати услуги	14.957.868	5.770.430
Трошоци за одржување	5.238.455	1.511.119
Трошоци за банкарски услуги	978.538	707.866
Останати административни трошоци	5.263.753	2.843.331
Административни трошоци	88.502.538	64.540.600

Трошоци за вработените

Трошоците за вработените во Друштвото се евидентираат одделно, односно делот од платите во продажба се дел од трошоците за стекнување, додека платите за вработените во администрацијата и во процена и ликвидација на штети се прикажуваат како административни трошоци (Белешка 23 и 24).

Опис	2019	2018
Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	28.983.538	28.127.053
Плати и надоместоци (администрација и останати вработени)	19.907.459	14.461.831
Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	1.946.549	1.122.404
Придонеси од задолжително социјално осигурување	8.290.537	5.718.214
Останати трошоци за вработени	1.490.501	1.210.142
Трошоци за вработените	60.618.584	50.639.644

25. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување

Опис	2019	2018
Национално биро за осигурување	12.953.859	13.199.042
Трошоци по основ на противпожарен придонес	5.753.517	4.486.611
Агенција за супервизија на осигурувањето	2.505.498	2.588.308
Останати надомести и придонеси	5.044.345	3.258.227
Останати осигурелни технички трошоци	1.598.189	-
Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	27.855.408	23.532.188

26. Вредносно усогласување на побарувања по основ на премија

Белешка 26	2019	2018
Исправка на вредноста на побарувања од осигуреници	11.136.373	3.344.910
Вредносно усогласување на побарувањата по основ на премија	11.136.373	3.344.910

27. Останати расходи, вклучувајќи и вредносни усогласувања

Белешка 27	2019	2018
Дополнителна исправка на вредноста на регресните и останатите побарувања	4.419.131	4.603.194
Дополнително утврдени расходи од минати години	224.208	7.360.068
Останати трошоци	417.564	505.580
Ослободување на загубата поради обезвреднување на останатите побарувања	(4.308.323)	-
Останати расходи, вклучувајќи и вредносни усогласувања	752.580	12.468.842

28. Данок на добивка односно загуба

Белешка 28	2019	2018
Загуба за деловната година пред оданочување	(139.064.058)	(97.296.938)
Пресметан данок по даночна стапка од 10%	(13.906.406)	(9.729.693)
Непризнаени расходи и помалку искажани приходи за даночни цели	6.025.343	10.920.390
Даночна основа	-	-
Данок на добивка или загуба	-	-

29. Заработка по акција

Основната заработка по акција е пресметана така што нето добивката за годината која припаѓа на обичните акционери се дели со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

Опис	2019	2018
Загуба која припаѓа на акционерите	(139.064.058)	(97.296.938)
Намалено за: дивиденди за приоритетните акции	-	-
Нето загуба која припаѓа на имателите на обични акции	(139.064.058)	(97.296.938)
Пондериран просечен број на обични акции	1.050.000	350.000
Основна загуба по акција (денари по акција)	(132,44)	(277,99)

30. Потенцијални и превземени обврски

Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Друштвото подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во периодот од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на раководството на Друштвото и на датумот на овие извештаи не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ. Последен пат во Друштвото е извршена даночна контрола во 2010 година.

Друштво за Халк осигурување АД Скопје со состојба на 31.12.2019 како тужена страна брои вкупно 12 активни судски спорови (вон предметите за надомест на штети) од кои еден судски спор со Судска пресуда се заклучи во текот на првиот квартал на 2020 година. Од активните Граѓанските судски спорови, со вкупно проценети финансиски трошоци од околу 105 илјади ЕУР, еден се однесува на работен спор кој во првостепена и второстепена постапка е завршен со позитивен исход за Друштвото а во тек е постапка пред Врховен Суд поради Изјава дадена од страна на Тужителот за што Друштвото исто така очекува позитивен исход. Еден судски спор се однесува на поништување на Спогодба за надомест на штета додека пак останатите судски спорови се однесуваат на побарувања по основ на долг а кои побарувања Друштвото ги оспорува како неосновани. Од активните судски спорови 8 се со ист Тужител и ист основ на Тужба. Станува збор за адвокатско друштво, односно поранешен застапник за кои Друштвото очекува дека ќе завршат со негативен исход во текот на 2020 година.

Имајќи го во предвид фактот дека сите наведени судски спорови се покренати пред 2019 година кога и се изврши промена на сопственоста и целосната организациона структура на Друштвото може да се смета дека во овој период Друштвото одговорно, навремено и законски ги извршува своите обврски кон трети страни.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

Пензиски планови

Друштвото нема дефинирано планови за надомести при пензионирање или опции за надоместување базирани на акции со состојба на 31 декември 2019 и 2018 година. Раководството смета дека сегашната вредност на идните обврски кон вработените во врска со надоместите при пензионирање и јубилејни награди не е од материјално значење за финансиските извештаи со состојба на 31 декември 2019 и 2018 година.

31. Усогласеност со законска регулатива

Според пресметката на капиталот (образец КС) со состојба на 31 декември 2019 година Друштвото има вишок на средства во однос на Гарантниот фонд во износ од 112.173.954 денари. Според истиот образец, друштвото констатира вишок на Капитал (за неживотно осигурување) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување) во износ од 213.579.134 денари. Врз основа на образецот (ВТР) Вложувања на средствата кои ги покриваат техничките резерви, евидентиран е вишок на средства на Друштвото за покривање на техничките резерви во износ од 57.658.349 денари. Ова финансиска состојба, претставува усогласено (доследно) почитување на одредбите кои произлегуваат и стриктно се регулирани со Законот за супервизија на осигурување.

Раководството на Друштвото како што е нагласено во повеќе точки од овој извештај, верува дека со реализираните договорените активности за промена на сопственичката структура на Друштвото и влегувањето на новиот сериозен акционер Халк банка АД Скопје како единствен сопственик на 100% од Капиталот на Друштвото во почетокот на 2019 година, како и со зголемувањето на Основната главнина на Друштвото, односно уплатата на 3 милиони ЕУР како и додатна финансиска поддршка во форма на субординиран долг во износ од 4 милиони ЕУР, кој што покасно со Одлука е трансформиран во Запишан капитал, Друштвото ја доби потребната поддршка за целосна усогласеност на работењето, согласно одредбите дефинирани во Законот за супервизија на осигурување.

На датумот на известувањето, вложувањата на Друштвото во градежни објекти за покривање на капиталот, исто така се во согласност со законскиот лимит како што е опишан во член 73, став (1), точка 1 од Законот за супервизија на осигурување.

32. Трансакции со поврзани лица

Друштвото за осигурување е основано во 2007 година од страна на Единствениот Акционер, Алб - сигурацион од Албанија. Во ноември 2017 сопственичката структура на друштвото е сменета каде што сопственик на 90% од акционерскиот капитал е купен од страна на ЦЦ Технологија додека во јануари, 2019 година 100% од сопственоста на Друштвото премина во целосна сопственост на Халк банка АД Скопје при што и називот на Друштвото се промени во Халк осигурување АД Скопје.

Состојбата на крајот на годината и трансакциите со поврзаните субјекти во текот на годината биле како што следи:

31 декември 2019 година

Извештај за трансакции со поврзани лица	Халк банка АД	Останати поврзани лица	Клучен раководен кадар	Вкупно:
Вкупно средства	143.494.444	-	-	143.494.444
Побарувања				
Побарувања од осигуреници по основ на премија за осигурување	2.491.807	-	-	2.491.807
Останати побарувања	647.215	-	-	647.215
Вложувања	140.355.422	-	-	140.355.422
Вкупно обврски	36.212	-	820.008	856.220
Обврски				
Обврски спрема друштва за осигурување по основ на премија за реосигурување	-	-	-	-
Останати обврски	36.212	-	820.008	856.220
Вкупно приходи	7.475.466	-	59.947	7.535.413
Приходи				
Приходи по основ на премија за осигурување	7.475.466	-	59.947	7.535.413
Останати приходи осигурително - технички приходи	-	-	-	-
Вкупно расходи	3.468.913	-	8.079.453	11.548.366
Расходи				
Трошоци за услуги (расходи)	3.468.913	-	-	3.468.913
Клучен раководен кадар	-	-	8.079.453	8.079.453

31 декември 2018 година

Извештај за трансакции со поврзани лица	ЦЦ Технологија	Останати поврзани лица	Клучен раководен кадар	Вкупно:
Вкупно средства	47.506	910.302	-	957.808
Побарувања				
Побарувања од осигуреници по основ на премија за осигурување	47.506	710.701	-	758.207
Останати побарувања	-	199.601	-	199.601
Вкупно обврски	217.706	3.236.387	-	3.454.093
Обврски				
Обврски спрема друштва за осигурување по основ на премија за реосигурување	-	3.036.387	-	3.036.387
Останати обврски	217.706	200.000	-	417.706
Вкупно приходи	41.025	-	-	41.025
Приходи				
Приходи по основ на премија за осигурување	41.025	-	-	41.025
Останати приходи осигурително - технички приходи	-	-	-	-
Вкупно расходи	399.268	8.591.114	2.919.886	11.910.268
Расходи				
Трошоци за услуги	399.268	400.000	-	799.268
Останати расходи	-	8.191.114	-	8.191.114
Краткорочни користи за клучен раководен кадар	-	-	2.919.886	2.919.886

32. Трансакции со поврзани лица (продолжение)

Трансакции со Националното Биро за Осигурување на Република Македонија

Трансакции со Националното биро за осигурување (Гарантен фонд)	2019	2018
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	14.931.458	11.926.692
Побарувања од Националното Биро за Осигурување	1.730.929	1.491.481
Обврски кон Националното Биро за Осигурување	5.233.682	1.367.458
Приходи од вложувања	262.034	301.452
Приходи од обработка на штети	365.925	562.725
Приходи од реализирани регресни побарувања	2.628.656	2.472.079
Трошоци за исплата на штети по основ на непознати и неосигурени возила	10.189.350	10.981.158

33. Настани согласно и после периодот на известување

По денот на изготвување на извештајот за финансиска состојба се случиле настани од материјално значење, а кои имаат влијание на финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2019.

На 09.01.2019 година настана промена во Акционерската книга на Друштвото со упис на новиот Акционер, Халк банка АД Скопје, сопственик на 100% од акциите на Друштвото.

Новиот акционер на Друштвото, Халк банка АД Скопје на 12.02.2019 година со уплата на 3 милиони Евра во денарска противвредност, целосно ја реализираше претходно донесената Одлука на Собранието на акционери на Друштвото за зголемување на основната главнина на Друштвото за нови 300.000 обични акции во висина од 3 милиони Евра. Со процесот на ребрендирање, се акцентира и сериозноста на единствениот акционер, изразена преку евидентната капитална поддршка во износ од дополнителни 4 милиони Евра, кои кохерентно се трансформирани во оснивачки влог. Со тоа се зацврстува економската стабилност и финансиски перформанси на Друштвото. Следствено, Друштвото за осигурување работи на начин кој што овозможува во секое време да ги намира пристигнатите долгови (ликвидно), како и редовно да ги покрива сите свои обврски, кои што произлегуваат од оштетни побарувања.

Со оваа трансакција, акционерскиот капитал на Друштвото изнесува 1.050.000 обични акции, односно вкупен номинален капитал во износ од 10,5 милиони Евра.

После периодот на известување за 2019 година, сакаме да нагласиме дека нема позначајни настани кои имаат влијание на финансиските извештаи, односно на работењето на Друштвото, освен случувањата со појава на Коронавирусот (Covid 19), како непланирано надворешно случување чии последици започнаа да се појават поинтензивно во месец март во РСМ и посебно во Друштвото, овие случувањата, започнаа и ќе имаат најмногу влијание врз продажбата на полиси за осигурување а со тоа и на остварувањето на помалку приходи и обезбедување на помалку средства од наплата на истите.

За справување со настанатата состојба со финансиската криза, Кризниот штаб на Друштвото, веднаш свика состанок и достави Соопштение до сите вработени со Препораки за почитување на мерките од Владата на РСМ и на превентивни мерки на Друштвото за справување со последиците од предизвиканиот економски шок.

Следствено на овие турбуленции, последиците кон друштвото за осигурување, се очекува да се манифестираат во следните категории:

33. Настани согласно и после периодот на известување (продолжение)

План за одржување на континуитет во работењето на друштвото за осигурување

Друштвото има изготвено Извештај од анализа на влијанијата врз работењето (BIA – Business Impact Analysis), заради ефикасно креирање на плановите за континуитет во работењето на Друштвото. Оваа анализа ги идентификува нивоата на критичност за секој деловен процес поединечно, во услови на големи прекини во кои е нарушена деловноста на организацијата на примарната локација и потребата од активирање на резервната локација, а која што анализа по ревидирање на истата е применлива и во случај на пандемија.

Секако, процесот на електронска комуникација со клиенти и соработка е поставен на највисоко ниво, заради почитување на препораките на Влада на РСМ во однос на превенција и заштита од ширење на инфекцијата.

Континуитетот на работење во овој период е обезбеден исто така со овозможување на работа од дома за дел од вработените и план за ротирање на работни места.

Обврски по основ на договори за осигурување (обврски за надомест на штети/осигурени суми), договори за реосигурување

Сите обврски по договорите за реосигурување доследно се почитуваат но истовремени се во фаза на анализа и евентуално ревидирање, се со цел да се изнајде оптимален начин на нивно користење во нареден период.

Согласно видот на реосигурувањето (XL, QS, Surplus), ќе зависат и понатамошните активности во однос на обврските по нив.

Динамиката на пријава на штети засега е со минимално намалување и варира во зависност од временските услови. Френкфенцијата на штети кај моторните возила бележи постепено намалување. Во делот на доброволно приватно здравствено осигурување со оглед дека во условите е исклучена пандемија не се очекува драстично зголемување на пријавени штети, освен со тековните склучени полиси кои се актуарски пресметани, а за кои истекува каранцата. Напротив, актуелната ситуација влијае во насока на намалување на посета на болници од осигурениците, со исклучок на неопходни и неодложни интервенции.

Во останатите класи не се очекува значителна промена ниту во зголемување ниту во намалување на штети, со исклучок на класата патничко кај која се очекува драстичен пад се до момент на повторно отварање на границите.

Средства (вложувања)

Имајќи во предвид дека финансиските вложувања се реализирани во минат период (повеќето од нив со фиксен принос и орочување до една година), во минатиот период не се идентификувани значајни загуби во делот на вложувања.

Интенцијата на Друштвото за рекласификација на вложувањата во посигурни инструменти, може да иницира помала стапка на принос, а со тоа и пониски приходи од вложувања.

Финансиските вложувања на Друштвото се вршат според анализа која произлегува од доспеаноста на постоечките инвестирани средства како и евентуалните можности за вложувања и реалокација на истите средства, со внимание да се запазат законските норми за видовите на дозволените вложувања.

Следејќи ги вигилентно состојбите на пазарот како мерките кои антиципативно ги предвидуваат правните ентитети од реалниот финансиски сектор, целта на друштвото е да се однесува рационално, согласно традиционалната финансиска теорија, притоа непречено да ја максимизира услугата. Во секој случај, од аспект на вложувањата, друштвото нема да покаже интерес за алокација во портфолио со голем инвестициски и финансиски ризик.

33. Настани согласно и после периодот на известување (продолжение)

Ликвидност (наплата на доспеани побарувања и побарувања кои наскоро ќе доспеат)

Во услови на намалена економска активност, предизвикани од кризната состојба поврзана со вирусот Covid – 19, во нареден период се очекува драстично да паѓаат сеопштите приливите во корист на сметките на Друштвото, кои пред се произлегуваат од неплатена должна премија. Ова особено е идентификувано кај правните лица кои директно се погодени од актуелната состојба.

Во Друштвото се прават анализи поврзани со паричниот тек, кој се заснова на планот за продажба како и сценарија кои би имале негативен ефект во загубата поради ненавремена наплата на побарувања. Имајќи го во предвид рапидниот раст на Друштвото и агресивната продажба за изминатиот период, овој трошок се очекува да биде во значителен износ.

Согласно најавениот економскиот шок, предвидувањата се дека кризата може да потрае заклучно со вториот квартал од годината. Овој факт е од загрижувачки карактер и не треба да се потцени. Очекувањата се дека најголемиот проблем со кој ќе се соочи Друштвото во нареден период е наплатата на премија (доспеана и недоспеана), претежно во класите за задолжително осигурување (автоодговорност и зелена карта).

ПРИЛОГ 1 ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО

ДЕКЕМВРИ 31, 2019

**ДРУШТВО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ ХАЛК
ОСИГУРУВАЊЕ АД СКОПЈЕ
ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2019 ГОДИНА**

УЛ. 1737 БР. 32, 1000 СКОПЈЕ

СОДРЖИНА

1. ПРОФИЛ НА ДРУШТВОТО
2. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ И АКЦИОНЕР НА ДРУШТВОТО
3. ОРГАНИ НА УПРАВУВАЊЕ
4. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА НА ДРУШТВОТО
5. ОПШТО ЕКОНОМСКО ОПКРУЖУВАЊЕ
6. ДЕЛОВНА ПОЛИТИКА
7. КЛАСИ И УСЛОВИ НА ОСИГУРУВАЊЕ
8. МЕРКИ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИК
9. ГОЛЕМИ ЗДЕЛКИ
10. ИЗМЕНИ ВО ОСНОВНАТА ГЛАВНИНА И ВО РЕЗУЛТАТИТЕ ЗА 2017 ГОДИНА
11. АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО
12. ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ
13. ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА
14. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ
15. РАЗВОЈ НА ИТ СИСТЕМ
16. РАЗВОЈ НА ДРУШТВОТО
17. ПОТВРДА НА АКТУАРОТ
18. НЕРЕВИДИРАНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

❖ ПРОФИЛ и ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ на Друштвото

Полн назив на Друштвото	Друштво за осигурување ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје
Скратен назив на Друштвото	ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје
Седиште	Ул. 1737 бр. 32, Скопје, Центар
Правен статус	АД
Датум на упис во ЦРМ	26.04.2007
Матичен број	6224695
Даночен број	4030007634049
Основен капитал	10.500.000 Евра
Приоритетна дејност	65.12 – Неживотно осигурување
Веб страна	www.halkinsurance.com.mk
Овластен ревизор	Друштвото за ревизија, консалтинг и даночни услуги Deloitte ДОО Скопје. Адреса: Ул. Партизански Одреди бр. 15А Скопје Одлука на Собрание на Акционери бр. 0201-02/17 од 19.06.2019.

Мисија и визија

Мисија

- Да се олесни и збогати животот на физичките лица и корпорациите преку индивидуални и корпоративни решенија за осигурување и да се одржи нивната вредност.
- Да бидеме свесни за нашата корпоративна општествена одговорност.
- Да се обезбеди одржливост и квалитетна услуга.
- Да се обезбеди задоволство на клиентите, акционерите и вработените.

Визија

- Нашата визија е да станеме една од водечките компании во секторот за неживотно осигурување во Р. Северна Македонија, со одржлив раст и профитабилност, притоа афирмирајќи силно присуство кај индивидуални клиенти, придружено со фокус на иновации и нови производи.

❖ АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ И АКЦИОНЕРИ НА ДРУШТВОТО

Друштвото за осигурување ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје е основано од страна на Анонимното друштво за осигурување „АЛБ-СИГУРАЦИОН“ од Тирана, Албанија, кое во моментот на основање поседува 100% од Капиталот на Друштвото. Во Ноември, 2017 година со издавање на согласност од страна на Агенција за супервизија на осигурување, 90% од сопственоста преминува на друштвото ЦЦ Технологија ДООО експорт – импорт Скопје. Во Јануари 2019 година по издавање на согласност од страна на Агенција за супервизија на осигурување, 100% од сопственоста преминува на Халк Банка АД Скопје. Основната главнина на Друштвото изнесува 10.500.000 Евра и истата е поделена на 1.050.000 обични акции.

Друштвото има добиено Решение за издавање на дозвола за вршење на работи на осигурување бр. 11-4868/12 од 23.04.2007 година од страна на Министерството за финансии на Р. Македонија и со работа е почнато на 26.04.2007 година, односно активно работи на Осигурителниот пазар во Република Македонија скоро 13 години. Во текот на 2019 година, друштвото доби лиценца за работа и во останатите 7 класи на осигурување, односно продолжува со активно работење во сите 18 класи на неживотно осигурување.

Друштвото во рамките на својата дејност активностите ги обавува преку 43 Подружници распределени на целата територија на Република Македонија како директна продажба, со вкупно 135 вработени лица, како и преку брокерски друштва и други дистрибутивни канали како индиректна продажба.

❖ ОДНОСИ СО АКЦИОНЕРОТ

Во текот на 2019 година, Друштвото одржуваше односи со акционерите преку одржување на почести средби со истите и доставување на редовни финансиски извештаи на Друштвото.

Во текот на 2019 година, со преминување на 100% од акциите со право на глас на ХАЛКБАНКА АД Скопје, Друштвото стана дел од групацијата на ХАЛКБАНКА која покрај сигурноста која ја дава на клиентот исто така е значајна и во многугодишното искуство во финансиската дејност во Република Турција како во банкарскиот така и во осигурителниот пазар во кој Друштвото гледа голема перспектива за воведување на нов начин на работа, нови начини на развој на продажба и соодветно управување со ризици.

Во текот на 2019 година поради подобрување на финансиската состојба на друштвото од страна на Акционерот во два наврати се пристапи кон зголемување на основниот капитал за дополнителни 7.000.000 Евра со што ХАЛКБАНКА АД Скопје со состојба на 31.12.2019 година поседува вкупно 1.050.000 обични акции со номинална вредност од 10 Евра за една акција односно вкупно капитал во ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје во износ од 10.500.000 Евра.

❖ ОРГАНИ НА ДРУШТВОТО

Врз основа на одредбите од Законот за трговски друштва и Законот за супервизија на осигурување, Друштвото за осигурување ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје има воспоставено едностепен систем на управување составен од Одбор на директори, како и Собрание на Акционери како највисок орган на Друштвото.

Акционерите на Друштвото ги остваруваат своите права преку **Собранието на акционери**. Правата и начинот на дејствување на Собранието се определени со Законот за трговските друштва, Законот за супервизија на осигурување и Статутот на Друштвото. Во текот на 2019 година одржани се 3 седници на Собранието на акционери на Друштвото и тоа:

▪ ***Седница на Собрание на акционери одржана на ден 23.01.2019 година:***

На оваа седница на Собранието на акционери, друштвото изврши суштински измени во работењето на друштвото односно се изврши промена на називот на друштвото, лого на Друштвото, целосно се измени и се прошири составот на Одборот на директори, се зголеми основниот капитал на Друштвото за дополнителни 3.000.000 Евра како и се извршија други измени од суштинско значење на Статутот на Друштвото.

▪ ***Седница на Годишно Собрание на Акционери за деловна 2018 година, одржана на 19.06.2019 година.***

На седницата на Годишно Собрание на акционери освен разгледување на Извештаите на органите на Друштвото, Годишниот извештај и финансиските извештаи, Собранието на акционери пристапи кон донесување на Одлуки за проширување на дејноста преку воведување на 7 нови класи на

осигурување во портфолиото на Друштвото како и избор на Друштво за ревизија за ревизија на финансиските извештаи за деловна 2019 година.

▪ **Седница на Собрание на акционери одржана на ден 28.10.2019 година**

На оваа седница Собранието донесе Одлуки за зголемување на Основната главнина на Друштвото со трансформирање на заем во влог преку издавање на нови акции од Петта (5) емисија по пат на приватна понуда. Со спроведување на оваа Одлука Друштвото заклучно со 31.12.2019 година во целост го усогласи своето работење со Законот за супервизија на осигурување и подзаконските акти произлезени од истиот.

❖ **ОДБОР НА ДИРЕКТОРИ**

Одборот на директори на Друштвото во текот на 2019 се состои од 5 членови од кои 2 извршни и 3 неизвршни членови од кои два независни членови.

Одборот на директори управува со друштвото во рамки на овластувања определени со Законот за супервизија на осигурување и Законот за трговски друштва. Одборот на директори има најшироки овластувања да дејствува во сите околности во име на друштвото во рамки на предметот на работење со исклучок на работите изрично ставени во надлежност на Собранието на акционери.

На 31.12.2019 година, Одборот на директори на Друштвото е составен од пет члена:

Г-дин Булент Каран – Претседател на Одбор на директори/Независен член

Г-дин Ибрахим Окан Чаглар – Нз. Неизвршен член на Одбор на директори

Г-дин Беркан Имери – Неизвршен член на Одбор на директори

Г-дин Суат Инан – Извршен член на Одборот на директори

Г-дин Славчо Таушанов – Извршен член на Одборот на директори

Во текот на 2019 година, **Одборот на директори на Друштвото** одржа 11 седници на кои беа разгледани значајни прашања од работењето на Друштвото, односно беше разгледувана деловната политика како и резултатите од работењето на друштвото на месечно ниво.

Согласно овластувањата, одговорностите и ангажираноста на членовите на Одборот на директори на Друштвото во текот на 2019 година, беа исплатени месечни надоместоци, плати, надоместоци на плата, персонален данок од доход и други издатоци во бруто износ 8.079 милиони денари.

❖ **ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА НА ДРУШТВОТО**

Во Република Северна Македонија Друштвото ја обавува својата дејност преку својата централа, односно генералната дирекција која се наоѓа на ул. "1737" бр. 32, локал 45, 1000 Скопје – Центар, Република Македонија. Во рамките на Друштвото постојат три сектори и тоа:

- Сектор за прием во осигурување и продажба;
- Сектор за штети;
- Сектор за финансии

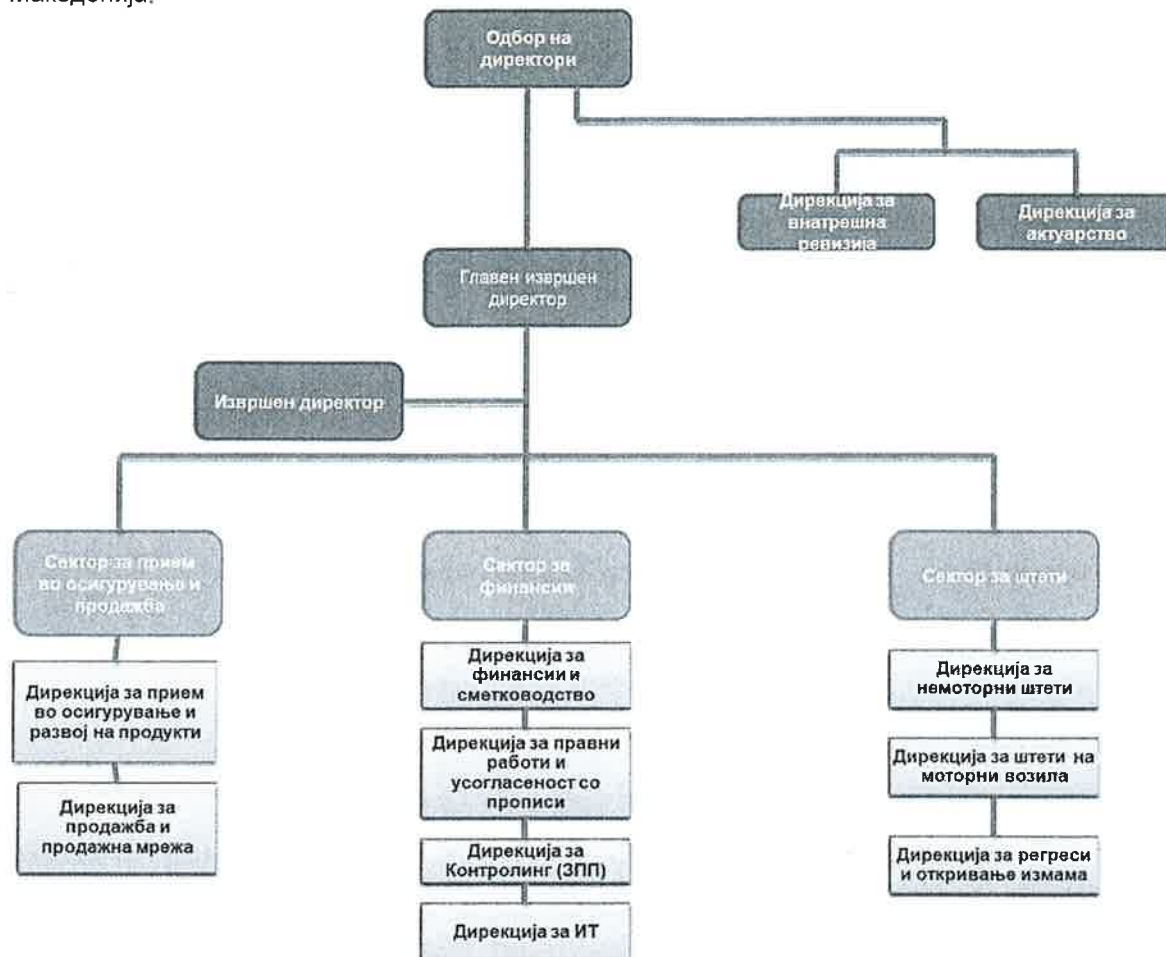
Во склоп на Секторите Друштвото има формирано дирекции кои претставуваат организациони единици кои работат во состав и контрола на горенаведените Сектори.

Имено, во состав на Сектор за прием во осигурување и продажба, Друштвото има формирано одделни Дирекции и тоа Дирекција за прием во осигурување и развој на продукти и Дирекција за продажба и продажна мрежа.

Во состав на Сектор за штети се формирани три посебни Дирекции и тоа: Дирекција за штети на моторни возила, Дирекција за немоторни штети и Дирекција за регреси и откривање на измама.

Во состав на Сектор за финансии, формирани се четири посебни Дирекции и тоа Дирекција за финансии и сметководство, Дирекција за правни работи и усогласеност со прописи, Дирекција за контролинг и Дирекција за ИТ.

Друштвото има преку 43 филијали, распространети низ целата територија на Република Северна Македонија.

❖ ОПШТО ЕКОНОМСКО ОКРУЖУВАЊЕ

Во текот на 2019 година на пазарот на неживотно осигурување настанаа големи промени, како во однос на промена на сопственичката структура кај дел од Друштвата присутни на пазарот, промена во раководните структури кај дел од Друштвата, така и во миграција на вработени и продажни центри од една во друга компанија, што го направи пазарот прилично несигурен и со нагласена конкурентност. Дополнително негативно влијание имаат веќе долготрајната политичка нестабилност, невработеноста како и ниската куповна моќ на населението, кои имаат свое влијание и врз работењето на Друштвото, состојба која секако се рефлектираше врз остварениот негативен финансиски резултат, кој сепак примарно беше резултат на забрзаната исплата на штети и адаптација на резервите на соодветно ниво. Водејќи го Друштвото во насока на реален приказ на состојбите и постепен елиминација на недостатоците од минатото, Раководството на Друштвото во 2019 година вложи огромни напори при сите негативни услови да го задржи и следи трендот на развој на БДП во Република Северна Македонија низ остварената продукција за 2019 година, водејќи сметка да го намали нивото на оперативните трошоци што ќе биде основна задача и во 2020 година. Очекуваме донесувањето на Закон за осигурување, дополнителни законски и подзаконски измени кои би требало да се спроведат кај дел од регулативите кои директно го

тангираат секторот, да доведат до забрзан развој на осигурувањето и можност за поголем профит на компаниите, што како крајна цел ќе резултира со зголемен квалитет на услуга за осигурениците.

❖ ДЕЛОВНА ПОЛИТИКА И ЦЕЛИ НА ДРУШТВОТО

Основна, долгорочна цел на Друштвото е остварување на позитивни резултати и остварување на нето добивка преку вршење на дејноста осигурување со максимална присутност и зацврстување на позицијата на Осигурителниот пазар во Р. Северна Македонија, постојано подобрување и зголемување на деловниот резултат од основната дејност.

За нивно остварување како и за подобрување на целокупното работење на Друштвото, во 2019 година се направија промени, најпрво во Раководството на Друштвото и кај останатите вработени. Овие промени резултираа со подобрување на работењето на Друштвото и тоа: видливи се резултатите кај порастот на полисирана премија, наплатата на побарувањата од полисирана премија, подобрување на ефикасноста во обработката на штети, подобро учество на класите на незадолжително осигурување што ќе доведе до зголемување на квалитетот на услугите на осигурување и зголемување на квалитетот на Портфолиото на осигурување на Друштвото покрај неговото проширување.

Во последните години, ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје учествува на Пазарот со приближен удел од 4%, кое учество на Пазарот го задржува во период од 3-4 години. Во последната година Друштвото успева да направи позначаен исчекор и да го зголеми пазарното учество над 5%. Во 2019 година, ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје има реализирано продажба, односно бруто полисирано премија на износ од 8,485 милиони Евра и од истата, околу 69% го опфаќа Задолжителното осигурување од Класа 10 – Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила и посебно Автоодговорноста со најголем процент на учество.

За остварување на стратешката цел потребно е да се постигне меѓу другото и континуиран раст на премијата во согласност со порастот на индексот на пазарот на осигурување, подобрување на индексот на наплатена премија, раст, градење и зајакнување на продажната мрежа, зголемување на продуктивноста и трошковната ефикасност на продажните места, намалување и рационализација на трошоците при работењето, изградба на адекватна организациска структура преку квалитетно управување со човечки ресурси и сл.

Во периодот по превземањето на Друштвото од страна на Халк Банка согласно новата деловна политика и насоките на акционерот, перманентно се работеше на развој на краткорочни и долгорочни планови кои ќе го дефинираат идното позитивно работење на Друштвото и ќе придонесат за негов развој и етаблираност. Имајќи ја во предвид нашата визија развие стратегија која ќе ни овозможи во следниот период да ги постигнеме зацртаните цели. Стратегијата на Друштвото бараше неопходност од целосна промена на организациската поставеност со цел поефикасно работење пропратено со строго определени внатрешни контроли и одговорности на вработените, со која промена се овозможи планирање на проектиран раст на Друштвото и развој на сервисите кои ги нуди во обете насоки квалитет и квантитет.

Проектираниот раст на Друштвото воглавно е поставен на четири постулати и тоа: Навремена исплата на оштетни побарувања; развој на соработка со ХалкБанк, развој на нови продукти и Ширење на продажната мрежа и зголемено ниво на соработка со останатите канали на продажба (брокери, застапници, туристички агенции)

Покрај наведените четири постулати за развој на Друштвото, основата ќе биде поставена на развој на сопствената продажна мрежа и континуирана едукација на вработените. Бројот на продажни места ќе се зголемува во идниот период, особено во Скопје и делови од републиката каде досега не сме биле застапени со сопствена експозитура. Во продажбата ќе бидат вклучени сите вработени без оглед на нивното работно место што ќе влијае на постигнување на зголемено ниво на синергија и меѓусебна поддршка. Едукацијата на вработените ќе ги зајакне способностите за зголемување на портфолиото во доброволните класи на осигурување и ќе влијае позитивно на угледот на компанијата кај осигурениците. Истата ќе се спроведува континуирано во текот на целиот период, преку различни пристапи и облици, користејќи ресурси од Друштвото и надворешни експерти во соодветни области.

❖ КЛАСИ И УСЛОВИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје во согласност со член 5 од Законот за супервизија на осигурување и согласно Решението за издавање на дозвола за вршење на работи на осигурување, врши работи на осигурување во рамките на сите 18 класи на неживотно осигурување, заклучно од 30.09.2019 година.

Преку континуирано работење на утврдување и согледување на потребите за осигурување во услови на техничкиот и научниот развој и во услови на движење на стандардот на граѓаните, Друштвото постојано прави напори за проширување на дејноста и продуктите за осигурување со намалување на зависноста од задолжителните осигурувања и зголемување на продажбата на доброволни продукти како приоритет број еден во идното работење на Друштвото.

Друштвото во 2019 година успешно го реализираше планот да започне со работа и во други класи на осигурување, согласно својата визија за развој во доменот на неживотно осигурување, како и потребата од дополнување на својата палета на услуги со класи на осигурување за кои реално постои пазарен интерес и за кое Друштвото располага со соодветен потенцијал за спроведување на осигурувањето. Очекувањата се во 2020 година, Друштвото да постигне значајно учество на доброволните осигурувања во своето портфолио.

❖ МЕРКИ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИК

Друштвото континуирано ги идентификува, ги проценува и ги мери ризиците на кои е изложено во текот на својата работа и управува со тие ризици на тој начин кој обезбедува трајно одржување на степенот на изложеност кој нема да го загрози имотот и целокупното работење на Друштвото, начин кој обезбедува заштита на интересите на акционерите, осигурениците, оштетените трети лица и други доверители на Друштвото во согласност со Законските прописи.

За управување со ризици, Друштвото има изготвена посебни Правила за управување со ризици каде што се идентификувани повеќе ризици и цели за нивна контрола и истовремено, детално се изложени и активности и постапки за контрола и управување со ризиците.

Во 2019 година, Друштвото склучи Договори за реосигурување за оние класи на осигурување и ризици за кои се предвидуваше дека не може со сопствени средства целосно да покрие евентуален поединечен штетен настан.

Со помош на склучените Договори за реосигурување а во согласност со Програмата за реосигурување за 2019 година, Друштвото ги постигна следните цели:

- заштита на Капиталот на Друштвото, и
- зголемување на капацитетот на Друштвото за прием во осигурување на ризици кои се над сопствениот самопридржај.

Во процесот на идентификација на ризиците, разграничени се следните ризици кои влијаат на работењето на Друштвото:

- Ризикот на осигурување: Преземање во осигурување, обработка на оштетни побарувања и Актуарски пресметки,
- Оперативниот ризик: Вработените, Развојот, Технологијата, Корпоративното управување, Услугата на ИТ, Останати ризици, Регулаторен ризик.

Други позначајни ризици за Друштвото се:

- Финансиските (Пазарни) ризици: Ликвидност и паричен тек, Каматна стапка, Кредитен ризик и Валутен (девизен) ризик.

Органот на управување и Раководството на Друштвото постојано преземаат мерки за отстранување на наведените ризици.

❖ ПОЛИТИКА НА ВЛОЖУВАЊЕ НА СРЕДСТВА

Друштвото водеше постојана сметка за потребното ниво на обемот на Капиталот, маргината на солвентност, Техничките резерви и нивното вложување.

Со состојба на **31 декември 2019** година, Друштвото е **во согласност** со овие законски барања. Со остварување на негативен финансиски резултат **загуба** по оданочување во износ од **139.064.058** Денари, вкупниот **капитал** на Друштвото изнесува **296.630.754** Денари. Според пресметката на капиталот (образец КС) со состојба на 31 декември 2019 година Друштвото има **вишок** на капитал во однос на Гарантниот Фонд во износ од **112.173.954** Денари и е **во согласност** со Членот 77 Став 3 Точка 2 од Законот за супервизија на осигурување.

Капиталот на Друштвото за осигурување кое врши работи на неживотно осигурување и/или реосигурување во секое време треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност на Друштвото за осигурување кое се пресметува со примена на методот - стапка на премија или методот – стапка на штети, во зависност од тоа кој ќе даде повисок резултат. Маргината на солвентност за годината што завршува на 31 декември 2019 изнесува **83.051.619** денари.

Врз основа на резултатите добиени заклучно со 31 декември 2019 година, Друштвото прикажува **вишок** на Капитал (за неживотно осигурување) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување) во износ **213.579.134** Денари, при што се констатира дека друштвото работи во согласност со членот 75 од Законот за супервизија за осигурување.

Во табелата во продолжение е презентирано усогласувањето на средствата со обврските согласно законските барања, во врска со средствата што ги покриваат техничките резерви: усогласувањето на средствата со обврските:

Усогласување на средствата со обврските	
Средства	
Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки (1)	8.369.438
Депозити во банки кои имаат дозвола издадена од НБРМ (2)	310.300.000
Хартии од вредност издадени од НБРМ (3)	196.205.147
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во РМ	85.119.096
Вкупно:	599.993.681
Вкупно нето технички резерви	
Резерви за преносни премии нето од делот на реосигурителот	268.553.629
Резерви за штети нето од делот на реосигурителот	273.781.703
Вкупно:	542.335.332
Усогласеност на средствата и обврските	
	57.658.349

Техничките резерви на 31.12.2019 година изнесуваат 542.335.332 денари и се состојат од:

- Резерви за преносни премии: 268.553.629 денари; и
- Резерви за штети: 273.781.703 денари.

Обврската за вложување на средства барем во висина на пресметаните Нето Технички резерви е исполнета на 31.12.2019 година.

Согласно образецот Вложувања на средствата кои ги покриваат техничките резерви (ВТР), евидентирана е поголема покриеност на дозволените вложувања на средства во однос на техничките резерви во износ од 57.658.349 денари. Позитивната разлика е во согласност со Законот за супервизија на осигурување.

Поткрепа по претпоставката за континуитет, Раководството наоѓа со реализација на договорените активности за промена на сопственичката структура на Друштвото и влегување на нов сериозен Акционер на Друштвото, Халк банка АД Скопје како единствен Акционер на 100% од Капиталот на Друштвото во почетокот на 2019 година и што е поважно за работењето на Друштвото во наредниот период е зголемувањето на Основната главнина на Друштвото, односно докапитализација од 7 милиони Евра од страна на Единствениот Акционер во годината на финансиското известување.

❖ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Друштвото го води своето сметководство и поднесува Годишна сметка на начин определен со Законот за трговски друштва а врз основа на Законот за супервизија на осигурување и Статутот на Друштвото, Одборот на директори во текот на 2019 година изврши измена на Сметководствените политики на Друштвото и нивно усогласување со измените во регулативата на АСО од областа на супервизијата и финансиското известување на друштвата за осигурување како и врз основа на Меѓународните сметководствени стандарди, Меѓународните стандарди за финансиско известување и останатите Законски прописи што се во сила, како и врз основа на донесениот Правилник за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси на Друштвото и врз основа на современите сознанија за работењето на Друштвото.

Основно начело на искажувањето на податоците во Финансиските извештаи и Деловните книги на Друштвото е точното и фер презентирање на средствата, обврските, основната главнина, приходите, расходите и резултатите од работењето на Друштвото.

Сметководствените политики и Правилникот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси на Друштвото се применуваат конзистентно и доследно и во 2019 година.

❖ ИЗМЕНИ ВО ОСНОВНАТА ГЛАВНИНА И ВО РЕЗУЛТАТИТЕ ЗА 2019 ГОДИНА

На 09.01.2019 година настана промена во сопственичката структура на Друштвото, при што на 31.12.2019 година Друштвото е во целосна сопственост на ХАЛК БАНКА АД Скопје:

❖ АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО

Бруто полисирана премија

Најбитни параметри на остварена премија за 2019 година:

Остварена бруто премија (БПП) за 2019 година	523.287.045 МКД
• Во однос на 2018 година пораст од	52,03%
• БПП за 2019 година остварена преку вкупно	86.664 полиси
• Во однос на 2018 година, зголемување	28, 8%

Зголемен број на склучени полиси претежно произлегува од зголемување на оперативната активност на Друштвото преку склучување повеќе полиси во сите класи на осигурување, истото како параметри се прикажани во Табелата што следи:

АНАЛИЗА И СПОРЕДБА НА ОСТВЕНА И ПЛАНИРАНА ПРЕМИЈА ЗА 2019 година

Вид на осигурување	2018	БПП	2019			
	Бруто полисирана премија	2018 vs 2017	Остварена БПП (мкд)	Планирана БПП (мкд)	Индекс реализација %	индекс / Доброволни /Задолжит.
Автоодговорност (А/О)	218.025.189	130,88%	285.353.007	274.723.250	103,87%	69%
Зелена Карта (З/К)	53.916.358	137,69%	74.238.507	75.000.000	98,98%	
Патници во Јавен превоз (П/П)	1265220	138,82%	1.756.440	1.700.000	103,32%	
Гранично осигурување (ГО)	2.174.025	215,73%	4.689.996	2.400.000	195,42%	
Каско осигурување	19.569.587	168,58%	32.989.516	23.500.000	140,38%	31%
Имот	9.973.136	612,66%	61.100.988	39.500.000	154,69%	
Осигурување од Незгода	5.420.510	251,78%	13.647.656	15.500.000	88,05%	
Патничко осигурување	5.001.675	126,37%	6.320.460	9.500.000	66,53%	
ЦМР	888368	363,69%	3.230.933	2.000.000	161,55%	
Транспорт	9225	1928,60%	177.913	750.000	23,72%	
Општа Одговорност	2.007.776	272,13%	5.463.783	3.700.000	147,67%	
Посеви и плодови	26.663.553	154,14%	41.099.097	40.000.000	102,75%	
Здравствено осигурување	0	0	0	2.644.500	0,00%	
Осигурување на Гаранции	0	0	0	153.750	0,00%	
Осигурување финансиска загуба	0	0	0	1.045.500	0,00%	
Каско на пловни објекти	0	0	0	153.750	0,00%	
Осигурување на Кредити	0	0	0	92.250	0,00%	
Осигурување на правна заштита	0	0	0	30.750	0,00%	
Одговорност на пловни објекти	0	0	0	76.875	0,00%	
ВКУПНО	344.914.622	236,90%	530.068.296	492.470.625	73%	

Во 2019 година, имаме остварувања кои се над планираната Бруто полисирана премија по видови на осигурувања во споредба со планираниот Годишниот план на продажба за 2019 година и тоа:

- Зголемен раст на Доброволните видови на осигурување, кои достигнуват учество од 31 % во однос на
- Задолжителните видови на осигурување со учество до 69 %.

Предвидена планирана премија за 2019 година за класи на осигурување за кои друштвото немало лиценца за работа од АСО, а за кои лиценцата е добиена при крај на 2019 година, не е остварена од разбираливи оправдани причини, односно неможност за техничка реализација на системска поддршка за новите класи од секој аспект.

❖ ШТЕТИ

Бруто ликвидараните штети во 2019 година изнесуваат 257.427.490,00 и во споредба со износот на ликвидираниите штети во 2018 година кој износ изнесувал 193.996.603,00 бележи зголемување на обработката и ликвидацијата на штети. Односно во 2019 година согласно доленаведениот табеларен приказ бележи пораст на обработени и ликвидирани штети. Во 2018 година бројот на обработени и ликвидирани штети изнесува 3.137 штети наспроти 2019 година кој изнесува 3.270. Тоа се должи пред сè на планот на Друштвото за брзо сервисирање на наследените насобрани обврски од минатото, со цел да се ослободи од лошата репутација и да го искористи моментот за агресивен настап на пазарот и зголемување на пазарниот удел.

Табелата подолу ја прикажува структурата на ликвидираниите (нето) штети за 2018 и 2019 година по видови на осигурување:

Бр.	Класа	Број на ликвидирани штети		Сума на ликвидирани штети	
		2018	2019	2018	2019
1	A/O	1996	2127	124.746.612, 00	147.064.701, 00
2	A/K Каско	495	325	10.857.796, 00	16.532.108, 00
3	Д/К каско стакло	65	71	1.515.802, 00	1.610.125, 00
4	Патничко осигурување	37	65	635.748, 00	904.115, 00
5	Авто незгода	8	8	445.836, 00	127.000,00
6	Имот пожар-индустрија	3	1	31.561, 00	8.600,00
7	Имот пожар-цивил	15	26	2.123.952, 00	18.395.505, 00
8	Имот-крш машини	24	56	610.622, 00	1.526.588, 00
9	Имот-кражба	10	13	262.376, 00	224.387, 00
10	Имот-стакло	32	28	365.228, 00	365.204, 00
11	Имот-домаќинско	6	16	121.883, 00	362.661, 00
12	Имот-електронска опрема	0	2	0	29.443, 00
13	Имот – објекти во градба	0	0	0	0
14	Негода	81	132	4.577.503, 00	4.756.449, 00
15	Непознато возило	3	3	1.112.160, 00	973.633, 00
16	Карго	0	1	0	18.865, 00
17	Одговорност	5	7	150.360, 00	607.617, 00
18	ЦМР	0	0	0	0
19	Гранично осигурување	1	0	41.110, 00	0
20	Зелена карта	117	101	16.808.144, 00	18.813.485, 00
21	Кореспондентски дог.	14	16	1.951.265, 00	2.321.175, 00
22	Неосигурани возила	65	37	8.855.686, 00	4.017.631, 00
23	Посеви и плодови	160	235	18.782.959,00	38.768.198, 00
24	Вкупно	3137	3270	193.996.603,00	257.427.490, 00

Состојбата на резервирани штети во 2019 година во однос на 2018 година, бележи мало зголемување и се темели на зголемување на оштетни побарувања по осигурување на посеви и плодови, како и на адаптацијата согласно регулативата на АСО и преструктурирање на друштвото. Дополнително од страна на друштвото се ликвидирани најголемиот процент заостанати штети од изминатите години кои се со статус отворени и резервирани односно е направен значителен напредок во намалување на судските штети. Сето ова резултираше со намалување на отворени штети за 36.30% во 2019 година во однос на 2018 година односно со вкупен износ на 787 штети во 2019 година во однос на 1.235 во 2018 година. Таквиот показател преставува најнизок број на отворени штети споредено со минатите години кога компанијата имала слично пазарно учество.

Во текот на 2020 година ќе продолжи темпото на брза исплата на штети а паралелно со тоа и промовирање на друштвото како стабилен фактор во осигурителниот бизнис за што се предвидени одредени проекти кои ќе придонесуваат за адекватен маркетинг на друштвото. Во 2020 година е зголемен и планот на исплата на штети со што самиот сектор влегува во целосна имплементација на Законот за задолжително осигурување односно исплата на неспорен дел согласно измената на новите законски рокови. Континуитетот на професионален пристап кон нашиот осигуреник како и кон секој оштетен како потенцијален осигуреник ќе се продолжи со истиот интензитет како реален концепт на друштвото.

Во рамките на дозволеният законски рок 01.01.2021 година, Друштвото планира да врши постепено усогласување и обелоденување на трошоците за стекнување, преку воведна (надоградена) системска апликација, со која што се овозможува поврзување на трошоците за стекнување со приходот од премија. Со тоа, трошоците за стекнување ќе се распределат по соодветни класи на осигурување, кои истовремено ќе бидат конзистентни со начинот на кој Друштвото ги признава приходите од бруто полисираната премија. Поради потребните системски надоградувања, Друштвото не е во можност да го процени ефектот од измените, но земајќи во предвид дека новите измени не дозволуваат одложување на индиректните трошоци може да се заклучи дека измените материјално ќе влијаат на финансиските извештаи на Друштвото.

❖ Финансиски извештаи (Биланс на состојба, Биланс на успех, Извештај за парични текови и Извештај за промени во капиталот)

Податоците од Извештајот за финансиска состојба (Билансот на состојба) на 31.12.2019 година укажуваат дека:

- **Вкупните средства**, односно активата на друштвото, на износ од 983.248.851 денари во 2019 година се зголемени за 81,42 во однос на 2018 година;
- Вкупните тековни **обврски** се намалени за 0,63%;
- **Бруто техничките резерви** се зголемени за 34,73%; и
- Вкупниот **капитал**, поради докапитализациите во износ од 7 милиони ЕУР, од тековната година, компаративниот индекс значително е зголемен за 4.243,65% во однос на 2018 година.

Подетално, категориите на средствата (активата) и обврските, бруто техничките резерви и капиталот (пасивата) се следните:

Во вкупните средства (**активата**) на друштвото, заклучно со 31.12.2019 година, најголемо е учеството на вложувањата од 70,48%, потоа нематеријалните средства со незначителни 0,17%, побарувањата со процентуално учество од 17,32%, останатите средства со 3,38%, односно одложените трошоци за стекнување (ABP) со 6,79%.

Табела на **средства** на Билансот на состојба на друштвото на 31.12.2019 и 31.12.2018:

Активa	2019	2018
Нематеријални средства	1.641.560	931.915
Вложувања	693.007.168	381.370.100
Земјиште, градежни објекти и останати материјални средства	85.693.476	88.109.591

Финансиски вложувања во друштва во група-подружници, придружени друштва и заеднички КЕ	14.931.458	11.926.692
Останати финансиски вложувања:	592.382.234	281.333.817
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	196.205.147	104.768.986
Финансиски вложувања за тргување	85.119.096	12.512.071
Депозити, заеми и останати пласмани	311.057.991	164.052.760
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	17.073.013	13.145.315
Одложени даночни средства	1.255.474	1.255.474
Побарувања	170.294.876	85.661.241
Побарувања од непосредни работи во осигурување	129.647.617	57.144.900
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	11.153.631	11.966.436
Останати побарувања	29.493.628	16.549.905
Останати средства	33.242.077	10.686.074
Материјални средства кои служат за вршење на дејноста (освен земјиште и градежни објекти)	23.685.490	4.832.026
Парични средства и останати парични еквиваленти	8.369.438	5.002.305
Залихи и ситен инвентар	1.187.149	851.743
Активни временски разграничувања	66.734.693	48.931.882
Одложени трошоци за стекнување	66.734.693	48.931.882
Вкупна актива	883.248.651	541.982.001

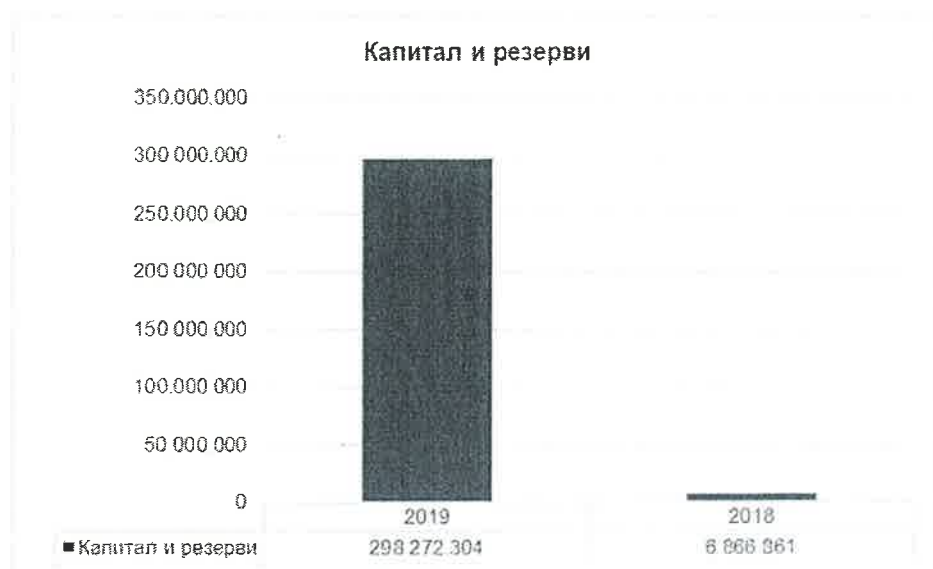
Од вкупните **вложувања** на износ од 693.007.168 денари во 2019 година, градежните објекти учествуваат со 12,37%, финансиските вложувања во заеднички контролирани ентитети со 2,15%, финансиските вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање со 28,31%, финансиските вложувања за тргување со 12,28%, додека депозити, заеми и останати пласмани со 44,89%.

Карактеристично за овие средства е тоа што во најголем дел, освен вложувањата во градежните објекти и во Гарантниот фонд на Националното биро за осигурување и останати пласмани, претставуваат вложувања на средствата кои ги покриваат **техничките резерви** на друштвото и што постојано се внимава на нивниот период на орочување, односно се орочуваат на пократки рокови со цел да можат да се употребат во секое време за измирување на обврските за надоместување на штети пред се и на другите доспеани обврски.

Посебна категорија на средства се **побарувањата** на друштвото кои на 31.12.2019 година изнесуваат 170.294.876 денари и во најголем дел произлегуваат од побарувања од ненаплатени премии 76,13%, додека **побарувања од работи на соосигурување и реосигурување** како и **останатите побарувања** се 23,87%.

Старосната структура на побарувањата од премија од договорите за осигурување со состојба на 31.12.2019 и на 31.12.2018 година е како што следи во Табелата:

Година	2019			2018		
Рочност	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
до 30 дена	21.864.227	0	21.864.227	13.520.788	0	13.520.788
31-60 дена	12.676.663	(1.267.666)	11.408.997	7.311.444	(731.145)	6.580.300
61-120 дена	14.392.775	(4.461.760)	9.931.015	9.884.737	(3.064.269)	6.820.469
121-270 дена	16.278.352	(8.301.960)	7.976.392	7.751.757	(3.953.396)	3.798.361
271-365 дена	3.014.960	(2.140.622)	874.338	2.224.361	(1.579.296)	645.065
над 365 дена	50.109.874	(50.109.874)	0	46.552.996	(46.552.996)	0
Доспеани побарувања	118.336.851	(66.281.882)	52.054.969	87.246.083	(55.881.101)	31.364.982
Недоспеани побарувања	77.592.648	0	77.592.648	25.779.918	0	25.779.918
Вкупно:	195.929.499	(66.281.882)	129.647.617	113.026.001	(55.881.101)	57.144.900

Капиталот и резервите, бруто техничките резерви и обврските ја сочинуваат **пасивата** на друштвото. На 31.12.2019 година: капиталот на друштвото претставува 30,34%, бруто техничките резерви претставуваат 56,89%, обврските претставуваат 11,96% и пасивните временски разграничувања претставуваат 0,75% од пасивата на друштвото.

Табела на **пасивата** на Билансот на состојба на друштвото на 31.12.2019 и 31.12.2018:

Пасива	2019	2018
Капитал и резерви	298.272.304	46.178.946
Запишан капитал	645.350.983	214.881.483
Ревалоризациона резерва	-	-
Нераспределена нето добивка	-	-
Пренесена загуба	208.014.621	110.717.684
Добивка за тековниот пресметковен период	-	-
Загуба за тековниот пресметковен период	139.064.058	97.296.938
Бруто технички резерви	559.408.345	415.212.307
Субординирани обврски	0	0
Останати резерви	683.213	373.790
Одложени и тековни даночни обврски	(106.408)	309.155
Обврски	117.570.487	118.314.766
Пасивни временски разграничувања	7.420.910	905.122
Вкупна пасива	983.248.851	541.992.001

Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)

Биланс на успех	2019	2018
Бруто полисирана премија за осигурување	523.287.045	344.200.280
БПП предадена во реосигурување/ретроцесија	(72.816.987)	(35.794.696)
Нето премија	450.470.058	308.405.584
Промена во техничките резерви за преносна премија	(112.031.891)	(3.299.070)
Заработена премија	338.438.167	305.106.514
Настанати штети/нето трошоци за штети	(247.366.766)	(200.403.620)

Бруто добивка од премија	91.071.401	104.702.894
Други (останати) приходи	13.857.398	7.542.386
Трошоци за стекнување	(113.679.133)	(108.576.652)
Административни трошоци	(88.502.538)	(66.402.222)
Вредносно усогласување на побарувањата (исправка)	(11.136.373)	(3.344.910)
Останати осигурително технички трошоци	(27.855.408)	(23.532.188)
Останати (други) трошоци	(3.098.046)	(13.433.824)
Оперативна добивка/загуба	(139.342.699)	(103.044.516)
Приходи од вложувања	4.903.026	5.129.384
Расходи од вложувања	(4.624.385)	(1.243.428)
Нето финансиски приходи/расходи	278.641	3.885.956
Добивка/загуба пред оданочување	(139.064.058)	(99.158.560)
Данок	0	0
Нето добивка/загуба	(139.064.058)	(99.158.560)

❖ Финансиски резултат

Друштвото ја заврши 2019 година со **негативен** финансов резултат од **139.064.058** денари пред и по оданочување.

Најголем импакт на остварениот резултат предизвика, драстичната промена во бруто резервата за преносна премија, бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ретроцесија (со тоа и помалку приходи од една страна), бруто исплатени штети, како и зголемувањето на бруто резервите за штети.

❖ Приходи

Подетално, категориите на приходи и расходи се следните:

Остварените Вкупни приходи на износ од 357.198.591 денари во 2019 година во однос со остварените во 2018 година, се зголемени за 12,40%.

Заработената премија во 2019 година е зголемена за 10,92% во однос на 2018 година.

Категорија	2019	2018	Промена
Приходи од работењето	357.198.591	317.778.284	12,40%
Заработена премија	338.438.167	305.106.514	10,92%

Учеството на Заработена премија во вкупно остварените приходи во 2019 година изнесува 94,75%, додека во 2018 година изнесува 96,01%.

Приходи од работењето	357.198.591	317.778.284
Заработена премија	338.438.167	305.106.514
Учество	94,75%	96,01%

Категорија	2019	2018
Заработена премија	338.438.167	305.106.514
Бруто полисирана премија за осигурување и соосигурување	523.287.045	344.200.280
Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ ретроцесија	(72.816.987)	(35.794.696)
Промена во бруто резервата за преносна премија	(125.675.257)	(3.299.070)
Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување	13.643.366	-

Приходите од вложувањата на износ 4.903.026 денари во 2019 година во однос на 2018 година на износ од 5.129.384 денари се помали за 4,41%.

Категорија	2019	2018	Промена
Приходи од вложувања	4.903.026	5.129.384	-4,41%

Останатите осигурително технички приходи, намалени за реосигурување во 2019 година на износ од **7.231.603** денари, во споредба со 2018 година на износ од 3.956.633 денари, се за 82,77% поголеми во однос на 2018 година, а **Останатите приходи** на износ од 2.570.198 денари во 2018 година се за 221,55% повисоки, споредбено во однос на 2018 година.

Категорија	2019	2018	Промена
Останатите осигурително технички приходи, намалени за реосигурување	7.231.603	3.956.633	82,77%
Останатите приходи	2.570.198	799.316	221,55%

❖ Расходи

Во 2019 година, остварени се Вкупни расходи на износ од 496.262.649 денари и во однос со остварените во 2018 година, истите се поголеми за 19,03%.

Категорија	2019	2018	Промена
Расходи од работењето	496.262.649	415.075.222	19,56%

Остварените **Настанати штети (нето трошоци за штети)** на износ 247.366.766 денари во 2019 година во однос со истите во 2018 година се зголемени за 23,43%.

Настанати штети	Бруто		Реосигурување		Нето	
Опис	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Бруто исплатени штети	253.638.833	190.063.438	(29.997.464)	(11.966.436)	223.641.369	178.097.002
Промени во резервите за пријавени, неисплатени штети - РБНС	(6.501.959)	31.158.859	9.715.668	(13.145.315)	3.213.709	18.013.544
Промени во резервите за настанати, но непријавени штети - ИБНР	11.764.011	9.346.571	-	-	11.764.011	9.346.571
Промени во резервите за индиректни трошоци	4.554.376	(63.304)	-	-	4.554.376	(63.304)
Промени во резервите за директни трошоци	8.704.353	202.527	-	-	8.704.353	202.527
Приходи од регресни побарувања	(4.511.052)	(5.192.720)	-	-	(4.511.052)	(5.192.720)
Настанати штети	267.648.562	225.515.371	(20.281.796)	(25.111.751)	247.366.766	200.403.620

Трошоците за бонуси и попусти на износ од 2.345.466 денари во 2019 година во однос со 2018 година се зголемени за 143,06%.

Категорија	2019	2018	Промена
Трошоците за бонуси и попусти	2.345.466	964.982	143,06%

Нето трошоците за спроведување на осигурување на износ од 202.181.671 денари во 2019 година во однос со 2018 година се поголеми за 16,79%.

Категорија	2019	2018	Промена
Нето трошоците за спроведување на осигурување	202.181.671	173.117.252	16,79%

Останатите осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување на износ од 27.855.408 денари во 2019 година во однос со 2018 година се зголемени за 18,37%.

Категорија	2019	2018	Промена
Останатите осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	27.855.408	23.532.188	18,37%

Вредносното усогласување на побарувањата по основ на премија на износ од 11.136.373 денари е негативно во 2019 година како резултат на ненавремената наплата на доспеаните побарувања.

Категорија	2019	2018	Промена
Вредносното усогласување на побарувањата по основ на премија	11.136.373	3.344.910	232,93%

Останатите расходи, вклучувајќи ги и вредносните усогласувања на износ од 752.580 денари во 2019 година во однос со 2018 година се за 93,96% помали.

Категорија	2019	2018	Промена
Останатите расходи, вклучувајќи ги и вредносните усогласувања	752.580	12.468.842	-93,96%

Извештај за паричните текови

А. Парични текови од деловни активности			
Парични приливи од деловни активности	531.214.693	366.999.202	
Парични одливи од деловни активности	611.104.725	408.041.652	
Нето парични приливи од деловни активности	-	-	
Нето парични одливи од деловни активности	79.890.032	41.042.450	
Б. Парични текови од вложувања			
Парични приливи од вложувања	850.884.317	475.705.174	
Парични одливи од вложувања	1.192.570.589	431.813.148	
Нето парични приливи од вложувања	-	43.892.026	
Нето парични одливи од вложувања	341.686.272	-	
В. Парични текови од финансиски активности			
Парични приливи од финансиски активности	430.469.500	-	
Парични одливи од финансиски активности	5.526.063	2.658.638	
Нето парични приливи од финансиски активности	424.943.437	-	
Нето парични одливи од финансиски активности	-	2.658.638	
Г. Вкупно парични приливи	1.812.568.510	842.704.376	
Д. Вкупно парични одливи	1.809.201.377	842.513.438	
Ѓ. Нето парични приливи	3.367.133	190.938	
Е. Нето парични одливи	-	-	
Ж. Пари и парични еквиваленти на почетокот на пресметковниот период	5.002.305	4.811.367	
З. Ефект од промена на курсот на странски валути врз пари и парични еквиваленти	-	-	
С. Пари и парични еквиваленти на крајот на пресметковниот период	8.369.438	5.002.305	

Извештај за промени во капиталот

Позиција	Број на позиција	Акционерски капитал	Промени на емитирани акции	Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви	Останати резерви	Вкупно резерви	Откупени сопствени акции	Решавајќи резерви	Нерасподелена добивка (со знак +) или пренесена загуба (со знак -)	Добивка (со знак +) или загуба (со знак -) за тековната година	Вкупно капитал и резерви
		1	2	3	4	5	6	7=3+4+5+6	8	9	10	11	12=1+2+7-8+9+10+11
Состојба на 1 јануари претходната деловна година	I	214.881.483	-	-	-	-	-	-	-	42.384.047	(88.241.099)	(23.686.925)	(41.173.706)
Промена во самостојствените политики	II	-	-	-	-	-	-	-	-	(42.384.047)	-	1.210.341	(41.173.706)
Исправка на грешки во претходниот период	II2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари претходната деловна година – исправено	III	214.881.483	-	-	-	-	-	-	-	-	(88.241.099)	(22.476.584)	104.163.800
Добивка или загуба за претходната деловна година	III1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(97.296.938)	(97.296.938)
Добивка или загуба за претходната деловна година	III1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(97.296.938)	(97.296.938)
Неоспорствени промени во капиталот	III2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	III2.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	III2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	III2.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати неоспорствени промени во капиталот	III2.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сопственички промени во капиталот	IV	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зголемување/намалување на акционерскиот капитал	IV1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците	IV2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденда	IV3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците	IV4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември претходната деловна година	V	214.881.483	-	-	-	-	-	-	-	-	(110.717.683)	(97.296.938)	6.866.862
Состојба на 1 јануари тековната деловна година	VI	214.881.483	-	-	-	-	-	-	-	-	(110.717.683)	(97.296.938)	-
Промена во самостојствените политики	VI1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	VI2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари тековната деловна година – исправено	VII	214.881.483	-	-	-	-	-	-	-	-	(110.717.683)	(97.296.938)	6.866.862
Добивка или загуба за тековната деловна година	VII1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(139.064.058)	(139.064.058)
Добивка или загуба за тековната деловна година	VII1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(139.064.058)	(139.064.058)
Неоспорствени промени во капиталот	VII2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	VII2.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	VII2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	VII2.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати неоспорствени промени во капиталот	VII2.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сопственички промени во капиталот	IX	430.469.500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	430.469.500
Зголемување/намалување на акционерскиот капитал	IX1	430.469.500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	430.469.500
Останати уплати од страна на сопствениците	IX2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденда	IX3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците	IX4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември тековната деловна година	X	645.350.983	-	-	-	-	-	-	-	-	(208.014.621)	(139.064.058)	298.272.304

❖ ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

- Организациона структура и број на вработени

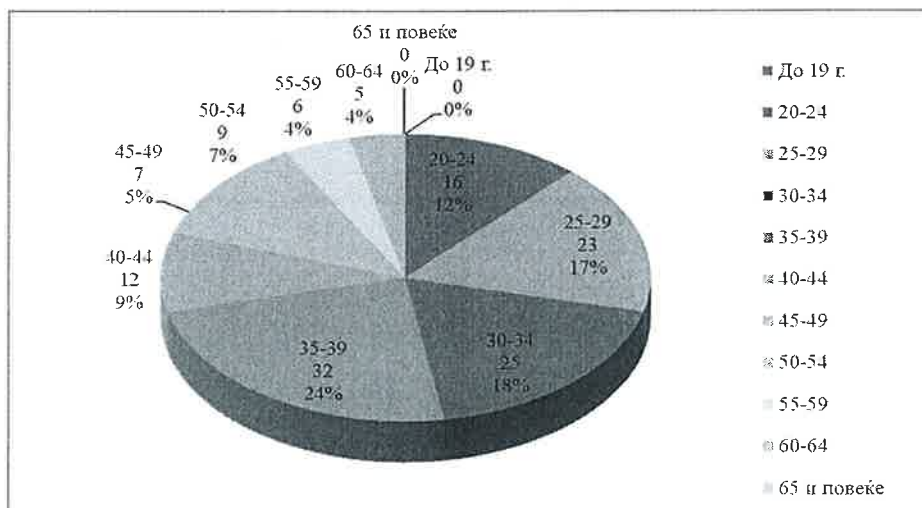
Во ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје во областа на управување со човечки ресурси се следат различни стратешки насоки кои придонесуваат кон развој на човечките ресурси со кои располага Друштвото односно постојано се преземаат активности за развој на организациската култура, развој и обука на вработените со цел поттикнување на нивниот личен развој како и подобрување на нивните стручни знаења, се води грижа за безбедноста и здравјето на вработените како и доследно се почитуваат правата на вработените согласно Законот за работни односи, Општиот колективен договор како и внатрешните акти на Друштвото. Во текот на 2019 година во смисла на управување со човечки ресурси Друштвото има преземено бројни активности како нови вработувања, продолжување на постоечки договори за вработување како и обуки на вработените на сите нивоа во Друштвото.

Исто така, во текот на 2019 година Друштвото пристапи кон промена на организационата шема на Друштвото и целосно реорганизирање на работните процеси при што сите вработени на Друштвото се распределија на нови работни позиции, се извршија унапредувања во работни позиции, зголемување на плати, организирање на тим билдинг настани и слични активности за унапредување на процесот на управување со човечки ресурси и мотивирање на вработените.

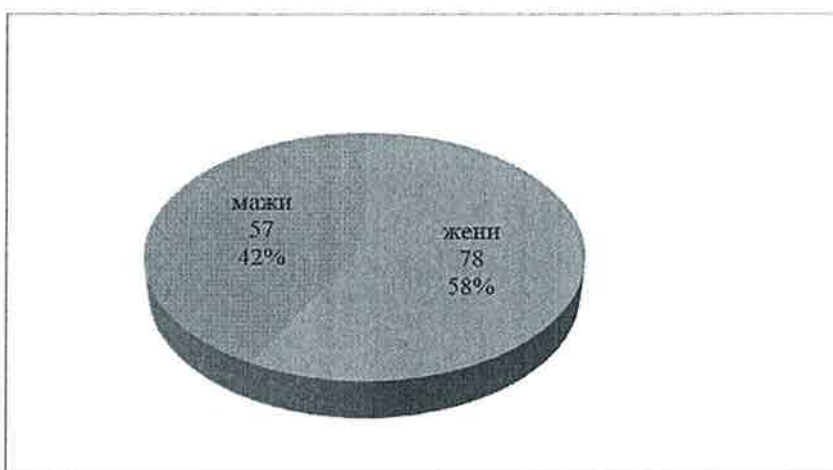
Главните вработувања во текот на 2019 година во најголем дел се однесуваат на нови вработувања заради потребите на прием во осигурување и продажна а засновајќи се на политиката на Друштвото за развој на продажната мрежа.

На 31.12.2019 година од вкупно 135 вработени лица во Друштвото, во Генерална дирекција се 57 вработени, додека во Подружниците низ Република Северна Македонија, останатите 78 вработени.

Структурата на вработените согласно возраста е како што следи:

Имено, врз основа на степенот на образование и полот, структурата на вработените во Друштвото е како што следи:

ПОДРУЖНИЦИ НА ДРУШТВОТО СО СОСТОЈБА НА 31.12.2019 ГОДИНА

Филијала	Адреса	Овластено лице
Битола	Ул.Борис Кидрич бр.8/1приземје	Суат Инан / Славчо Таушанов
Кичево	Ул.Булевар Ослободување Бр.56-2	Суат Инан / Славчо Таушанов
Кавадарци	Ул.7-ми Септември Бр.38	Суат Инан / Славчо Таушанов
Струга	Ул.ЈНА бр.1	Суат Инан / Славчо Таушанов
Валандово	Ул.Маршал Тито Бр.ББ	Суат Инан / Славчо Таушанов
Гевгелија	Ул.7-ми Ноември Бр.ББ	Суат Инан / Славчо Таушанов
Виница	Ул.Браќа Миладиновци Бр.36/1	Суат Инан / Славчо Таушанов
Куманово 1	Ул.11-ти Октомври Бр.1/зграда 1-приземје	Суат Инан / Славчо Таушанов
Куманово	Ул.11-ти Октомври Бр.1	Суат Инан / Славчо Таушанов
Охрид 1	Ул.Булевар Туристичка Бр.50/4-2	Суат Инан / Славчо Таушанов
Охрид 2	Ул.Димитар Влахов Бр.1/1-1,кат-приз	Суат Инан / Славчо Таушанов
Кривогаштани	Ул.Филип Втори Бр.81/1-1	Суат Инан / Славчо Таушанов
Тетово 2	Ул.29-ти Ноември бр.70	Суат Инан / Славчо Таушанов
Тетово	Ул.101 Бр.1 Голема Речица	Суат Инан / Славчо Таушанов
Тетово	Ул.Благоја Тоска Бр.59/2-1	Суат Инан / Славчо Таушанов
Гостивар 2	Ул.Браќа Гиновски Бр.199/1/2-приземје	Суат Инан / Славчо Таушанов
Гостивар 1	Илинденска Бр.276/6	Суат Инан / Славчо Таушанов
Струга 3	Ул.Пролетерски Бригади Бр.39/2, куќа 1-Приз.дел 1	Суат Инан / Славчо Таушанов
Драчево	Ул.Гандиева Бр.2А-3/1-1	Суат Инан / Славчо Таушанов
Прилеп 1	Ул.Кузман Јосифовски Бр.1	Суат Инан / Славчо Таушанов
Крушево	Ул.Никола Гурковик Бр.19/2-куќа1, приз	Суат Инан / Славчо Таушанов
Струмица 2	Ул.Ленинова Бр.29-13	Суат Инан / Славчо Таушанов
Струмица 2	Ул.Климент Охридски Бр.54	Суат Инан / Славчо Таушанов
Неготино	Ул.Маршал Тито Бр.152	Суат Инан / Славчо Таушанов
Скопје	Ул.Втора Македонска Бригада Бр.16-7/1/приземје	Суат Инан / Славчо Таушанов
Скопје Чаир 3	Ул.Втора Македонска Бригада Бр.16/6	Суат Инан / Славчо Таушанов
Крива Паланка	Ул.Индустриска Бр.1	Суат Инан / Славчо Таушанов
Скопје 1	Ул.1737 Бр.34/1-1-2 приземје	Суат Инан / Славчо Таушанов
Велес	Ул.АСНОМ Бр.1-1	Суат Инан / Славчо Таушанов
Кочани 1	Ул.ВМРО Бр.81	Суат Инан / Славчо Таушанов
Делчево	Ул.Булевар Македонија Бр.ББ/К-1	Суат Инан / Славчо Таушанов
Ресен 1	Ул.Јосиф Јосифовски Бр.1	Суат Инан / Славчо Таушанов
Дебар 1	Ул.Братство Единство Бр.ББ	Суат Инан / Славчо Таушанов
Скопје-Сингелиќ	Ул.Алија Авдовик бр.18	Суат Инан / Славчо Таушанов
Трубарево	Ул.1, бр.70, број на зграда 1, влез 1, кат ПО, број 1	Суат Инан / Славчо Таушанов
Дирекција	Ул.1737 Бр.32 влез 1 локал 45 (Палата Зум)	Суат Инан / Славчо Таушанов
Куманово 4	Ул.11-ти Октомври Бр.1	Суат Инан / Славчо Таушанов
Гостивар 3	Ул. Борис Кидрик бр.1/ приземје	Суат Инан / Славчо Таушанов
Кочани	ул. Маршал Тито бр.1/2-1	Суат Инан / Славчо Таушанов
Охрид 3	ул. Туристичка бр 54	Суат Инан / Славчо Таушанов
Тетово 4	ул. Населено место без ул. Систем бр. ББ, Порој	Суат Инан / Славчо Таушанов
Скопје Сингелиќ	Ул.Алија Авдовик бр.18	Суат Инан / Славчо Таушанов
Кратово	Ул.Населено место без уличен систем бр.0000 Шлегово	Суат Инан / Славчо Таушанов
Капитол	Бул. Јане Сандански бр.71А	Суат Инан / Славчо Таушанов
Гостивар 4	ул. Гоце Делчев бр.58	Суат Инан / Славчо Таушанов
Скопје Чаир 4	ул. Џон Кенеди бр.3 бр.7	Суат Инан / Славчо Таушанов
Скопје 4	ул. Никола Равановски бр.2	Суат Инан / Славчо Таушанов
Штип 1	ул. Иво Лопа Рибар бр.3	Суат Инан / Славчо Таушанов
Прилеп	Ул. Орде Чопела бр.183	Суат Инан / Славчо Таушанов

❖ РАЗВОЈ НА ИНФОРМАЦКИ СИСТЕМИ

Основна функција на Дирекција за ИТ во Халк Осигурување АД Скопје е сервис на бизнисот во ефикасно и успешно реализирање на поставените планови и стратегии на друштвото.

Дирекцијата за ИТ во Халк Осигурување АД Скопје е поставена според потребите на деловните процеси во друштвото и има за цел навремено, точно и комплетно процесирање на информации и

документи релевантни во работењето на Друштвото. Тимот на ИТ во текот на 2019 година се состои од 3 вработени, кои се во тек со најновите современи технологии и кои ги имплементираат истите во бизнисот со соодветните алатки.

Дирекција за ИТ на Друштвото делува во правец на:

Целосна достапност на ИТ сервисите; - Техничка и апликативна поддршка на корисниците на информациските системи; - Унапредување и имплементација на апликативен софтвер; - Анализа и моделирање на деловни процеси по поединечни подрачја на работењето, учество во унапредување и развој на поединечни модули на ИС, поддршка и учество во изработка на функционални спецификации за нови функционалности, проектни имплементации на ИС, учество во тестирање и обука на корисници, управување со инциденти и доработки; - Одржување на инфраструктура (сервери, виртуализација, складирање на податоци, логичко умрежување, управување со ресурси), системски сервиси (WSUS/DNS/File/Print,AV), база на податоци(MSSQL), безбедност (пристап на корисници, back up, disaster recovery), фиксна и мобилна телефонија; - Усогласеност на ИТ работењето според локалната законска регулатива и усогласеност на ниво на компанијата; - Управување на ИТ преку следење на ИТ проекти и ресурси и функционирање.

Поважни проекти на Дирекција за ИТ во 2019 беа следниве :

Software:

Интегрирани модули во ВЕБ апликација во 2019 година

- Имот Физички Лица
- Имот Хипотекарен кредит
- Незгода
- Доброволно Проватно Здравствено осигурување
- Онлине Здравствено Патничко Осигурување
- Модул за Генерирање на различни финансиски извештаи во предефиниран формат
- Модули за предефинирана сума на осигурување
- Дополнителна логика во модулот за продажба за менување на сума на осигурување во стандарден и тендерски мод на продажба
- Модул за параметризирање (вклучување/исклучување) на винкулација за продукти
- Проширување на постоечкиот модул за продажба на Незгода со винкулација
- Зачувување на полисата од Имот ВЕБ и доколку е под одреден лимит дефиниран за агент
- Додавање на информација за Асо тарифа и Тарифна Група во извештаите
- Проширување на моделот за регистрација за Продуктот Автоодговорност и Зелена Карта
- Промена во модули за администрација на продукт Автоодговорност и Зелена Карта во полето за регистрација
- Промена во апликација за автоматски импорт DataSync за продуктите Автоодговорност и Зелена Карта
- Промена во модул за рачен импорт на полиси од СИМТ за Продуктите Автоодговорност и Зелена Карта
- Модул за евиденција на Разни трошоци
- Модул за евиденција на Директни трошоци.

Hardware:

- Поставен е еден VMware 3 ESXi хост, за виртуелизација на серверската инфраструктура и инсталиран е VMware vCenter.

- Поставени се два CISCO Core свичеви, во STACK мод, со што се обезбедува редувантност на мрежната инфраструктура.
- Со ова е направено и сегментирање на мрежата, со тоа што се поделени мрежите за серверите, клиентите и DMZ зоната
- Поставени се два CISCO свичеви за iSCSI сообраќај, со централниот сториџ систем.
- Поставен е и конфигуриран, сториџ систем Креиран е еден волумен во RAID5 со Global Spare Disk.
- Поставени се два централни фаерволи, во fail-over (active/passive) мод. На нив е конфигуриран.
- Конфигурирани се фаервол правила за пропуштање на WEB SSL сообраќај, до апликациските сервери, како и SSH сообраќај за SFTP комуникација.
- Поставени се два UPS уреди со цел обезбедување на заштита за опремата која се наоѓа во рек-ормарот.
- Инсталиран е нов VM Домен контролер и е поставен како примарен
- Направена е виртуелизација на IIS апликацискиот сервер, во новата VMware околина
- DB и ISS серверите, кои се во DRL локацијата, се отстранети од стариот домен и се припоени на новиот hakinurance.local. Од нив е деинсталиран ADDS.
- Дополнително е преконфигурирана репликацијата на Трансакциските логови, помеѓу DB серверите.
- Поставени два дополнителни VMware ESXi хостови. Истите се поврзани во постоечкиот vCenter кластер.
- Инсталиран, секундарен Домен Контролер, во DRL локацијата.
- Конфигуриран е соодветен бекап за целата инфраструктура

❖ РАЗВОЈ НА ДРУШТВОТО

Со промената на доминантниот сопственик на Друштвото, се променија и сновните развојни цели на Друштвото. Согласно новата визија на Друштвото, целта е во следните неколку години да станеме една од водечките компании во секторот за неживотно осигурување во Р.Македонија, со одржлив раст и профитабилност, притоа афирмирајќи силно присуство кај индивидуални клиенти, придружено со фокус на иновации и нови производи.

Заради остварување на овие цели, Друштвото ќе започне со интензивно вложување во зголемување на човечките ресурси со професионалци од областа на неживотно осигурување, како и во набавка на нова опрема и технологија во насока на обезбедување на сигурност и тајност на податоците, непрекината функција на Системот а со тоа и на бизнисот во било какви услови, воспоставување на процедури за превентивно делување и почитување на техничките аспекти на опремата.

Во текот на 2019 година, реализирани се дел од неопходните активности и проекти за развој и надградба на апликативните системи во насока на реализација на регулаторните барања, задолжителните стандарди за усогласување на работењето на Друштвото со прописите, како и надграба на ИТ инфраструктурата (системска, комуникациска, бази на податоци и сигурност на информации). Истите планираме со далеку поголем интензитет да продолжат во 2020, а голем дел од нив и да добијат целосна имплементација во 2020 година.

Во 2020 година ќе продолжи да се вложува во развој на продажната мрежа, развој на новите класи на осигурување и подобрување на квалитетот на постоечките, зголемување на квалитетот на обработка и исплата на оштетните побарувања, а со цел нашите производи/услуги да се што подостапни до самите осигуреници.

Ќе се вложува во знаењето на вработените со постојани обуки согласно современите европски и светски трендови за осигурување.

Организациската структура на Друштвото во целост ќе претрпи измени и ќе продолжи да се обликува динамично според потребите и развојот на Друштвото. Ќе се работи и на подигнување на меѓусекторската соработка и подигнување на тимскиот дух како најважна основа за успешно работење на Друштвото во целина.

Потврда на актуарот

1) Назив на Друштво: ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје

Адреса: ул 1737 бр. 32, влез 1, Скопје

Телефон: 02 3122 388

Веб-адреса: www.halkinsurance.com.mk

Период за којшто се известува: 01.01.2019 – 31.12.2019

Име и презиме на актуарот: Владимир Бубалов

Телефон: 075 280 338

E-mail: vladimir.bubalov@halkinsurance.com.mk

2) Потврдата се изготвува во однос на следните класи на осигурување:

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	

3) Информации и податоци кои ги користи актуарот:

Премии

Се користат податоци од системот за продадени полиси по ризици – извештај „Полисирана премија по АСО ризици“. Се вади извештај од системот за периодот и како бруто полисирана премија се земаат сите полиси чија скаденца започнува во периодот 1.1.2019 – 31.12.2019. Евидентирањето на новите продукти во овој извештај не е секогаш усогласено со нивното пуштање во продажба и евиденција во финансии, па се случува полисите од овие продукти да не фигурираат во овој извештај. Со споредување на премиската и финансиската евиденција се откриваат овие неправилности и се бара интервенција од ИТ службата. Преносната премија се зема од системскиот извештај „Активни полиси на ден“. Начинот на признавање на премијата во друштвото е со почеток на скаденцата.

Податоците за полисирана премија од премиската евиденција се разликуваат од податоците за полисирана премија во сметководство.

Ова е поради промените кои се прават кај полиси чија скаденца започнала во минатото (прекин про-рата, поништување на полиса, додавање на ризици на полиса – пр. колективна полиса за незгода). Имено, со евидентирање на ваква промена во полисата сметководството ја врши промената во тековниот период, додека во премиската

евиденција таа промена се врши во самата полиса, т.е. на датумот кога почнала. Поради ова системот не дозволува усогласување на сметководствена и премиска евиденција и оневозможува затворање на завршени периоди бидејќи промените во премиската евиденција се вршат во минати периоди, а не во тековниот.

Мапирањето на ризиците во класата Имот за неколку продукти од веб апликацијата не е соодветно и постои неточна распределба на премиите во класите 8 и 9. Ова се однесува претежно на пакетите за домаќинско осигурување кои покриваат ризици од класите 8, 9 и 13. Во поткласата Посеви и плодови полисите се со скаденца една година, додека покривањето по сите ризици завршува пред крајот на календарската година па е потребна мануелна модификација на скаденците во извештаите. Полисите во класата транспорт имаат траење од неколку дена, но се евидентираат во системот како годишни полиси.

Штети

Се користат системски податоци од извештаите за ликвидирани и резервирани штети од модулот Штети. Евиденцијата во модулот на ликвидирани штети се разликува од евиденцијата во финансии за 293.931 ден., што се должи на почетна состојба од 11 штети ликвидирани во 2018, но евидентирани во финансии во 2019 година.

Еден случај кога може да се јави разлика е кога ликвидаторот ја ликвидира штетата на еден датум а одговорниот на секторот ја потврдува ликвидацијата на друг датум кој преминува во следен период. Ова е поради тоа што резервата се симнува со ликвидацијата од ликвидаторот а обврската во сметководство се креира со потврдата од одговорното лице.

Податоците за директните трошоци за обработка на штети се делумно вклучени во износот на ликвидираните штети (само судските трошоци) додека останатите се доставуваат од сектор сметководство, од 1.1.2019 уредно поврзани со бројот на штетата. Ова не е случај за податоците пред 31.12.2018, кои се во најголем дел некомплетни и не содржат податоци за бројот на штетите со кои се поврзани.

4) Валута

Странските валути се конвертираат по среден курс на НБРМ на датумот на известување.

5) Тарифи на премии

Во тековната година Друштвото има воведено нови тарифи или има направено измена во постојните тарифи на премии.

☒ а) Да б) Не

Во тековната година Друштвото вовеле тарифи во класите 2, 6, 12, 14, 15, 16 и 17. До 31.12.2019 година Друштвото не издаде полиси од овие класи.

6) Технички резерви

Податоците за бруто техничките резерви и техничките резерви – дел од реосигурување и/или соосигурување од соодветните статистички обрасци, кои се составен дел на Правилникот за статистички осигурителни стандарди, се пресметани во согласност со Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и актуарските стандарди и друштвото за осигурување може да одговори на сите свои обврски од осигурувањето.

☒ а) Да б) Не

Методите за пресметка на сите типови резерви се исти со методите опишани во претходната актуарска потврда.

☒ а) Да б) Не

6.1. Резерви за преносни премии

Поради начинот на признавање на полисираната премија со почетокот на скаденцата, преносна премија се калкулира за сите активни полиси на датумот на пресек.

Во портфолиото на друштвото за осигурување се вклучени:

① договори за осигурување кај коишто ризикот е рамномерно распределен за времетраењето на договорот,

② договори за осигурување кај коишто ризикот линеарно се зголемува или намалува за времетраењето на договорот,

3) договори за осигурување кај коишто ризикот нелинеарно се зголемува или намалува за времетраењето на договорот.

Притоа:

- при пресметката на резервите за преносни премии по договорите од точка 1) е користен методот про рата темпорис опишан во Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

☒ а) Да б) Не

- бројот на договори од точка 2) 9 активни на пресечниот датум

При пресметката на резервите за преносни премии по договорите од точка 2) е користен методот од точка 1/1.2/2) од Прилогот кон правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

☒ а) Да б) Не

- бројот на договори од точка 3) изнесува 0.

При пресметката на резервите за преносни премии по договорите од точка 3) е користен методот _____

Полисите од поткласата Посеви и плодови се издаваат со едногодишни скаденци, а покритието им завршува пред 31.12. Поради тоа, во извештајот за преносна премија се врши рачно менување на крајот на скаденцата на 31.12.. Резервата за преносна премија за оваа поткласа на 31.12.2019 изнесува нула.

Кај полисите покриени со квота шер трети договори (освен посеви и плодови и животни) кај кои се цедира само делот од заработената премија во периодот, преносната премија не содржи дел во реосигурување. Кај полисите за посеви и плодови се цедира дел од полисираната премија, па поради тоа преносната премија на овие полиси содржи дел во реосигурување.

За XL трети договорите се добива извештај од сектор финансии за тоа колкави се обврските по договорите кон реосигурителите и во зависност од тоа, по метод на про-рата темпорис се пресметува резервата за преносна премија/дел во реосигурување.

6.1.1. Дополнителна резерва за неистечени ризици

За разлика од пресметката опишана во актуарската потврда за третиот квартал каде што претпоставката за идните трошоци беше пропишана од менаџментот, на 31.12.2019 при пресметката на оваа резерва како претпоставка за трошоците земено е учеството на трошоците во заработената премија во 2019 година.

Во согласност со овие претпоставки, пресметана е резерва за неистечени ризици во класите каско и автоодговорност.

6.2. Резерви за бонуси и попусти

На 31.12.2019 Друштвото нема активни договори по кои издвојува резерва за бонуси и попусти

6.3. Резерви за штети

6.3.1. Резерви за настанати и пријавени штети

Резервите за настанати и пријавени штети се проценети во согласност со интерните правила на друштвото за осигурување во врска со штетите, Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и Правилникот за минималната содржина на евиденцијата и начинот на пријава, резервација и ликвидација на штети од страна на друштвата за осигурување.

☒ а) Да б) Не

Во зависност од покритието прецизирано во договорот кое го нуди реосигурителот за тоа колкав дел од настанатата штета е обврзан да покрие, се издвојува делот од резервата за настанати и пријавени штети – дел во реосигурување/соосигурување.

6.3.1.1. Рентни штети

За договорите за неживотно осигурување кај кои надоместоците се исплаќаат во облик на рента, резервите за настанати и пријавени штети се пресметуваат со:

- методот _____
- користена е таблица на смртност _____
- каматна стапка _____

Во своето портфолио Друштвото нема рентни штети.

6.3.2. Резерви за настанати но непријавени штети

За класите каде што податоците дозволуваат, се користат три методи за пресметка на ИБНР: триангулација на штети, Bornhuetter–Ferguson и Cape Cod. Онаму каде што историските податоци се недоволни за користење на горенаведените методи, се изведуваат апроксимативни начини за проценка.

Триаголникот на развој се прави за секоја календарска година на настан.

При пресметките се користи развој на ликвидирани штети од најраната година на располагање со податочни точки до 2012 година бидејќи пред тоа не може да се потврди точноста на податоците за ликвидирани штети. Онаму каде што е завршен развојот, за почетна година на настан се зема годината каде веќе нема промени. Во случај на регистрирање на ефекти на календарска година или корелација кај податоците во целиот период, се земаат подоцнежни години како почетни.

Класа 1: Незгода

Историја на ликвидирани штети: 8 години

Групирање на штетите: Година на настан, Години на развој

Користен метод: CL, BF, Cape Cod

Користен е триаголник со прва година на настан 2012. Тоа е годината од која имаме контролирани податоци, а во исто време и целосно завршена година со ликвидации и резерва = 0. Тестовите за календарска година и корелација за таквиот триаголник се успешни. Поради невоедначеното искуство на динамики на ликвидација во историјата избран е Cape Cod методот на ликвидирани штети кој ја зема предвид и изложеноста на ризик (заработената премија) и ги ублажува промените предизвикани со нагли забрзувања/забавувања на динамиката на ликвидација. Теил фактор не е користен.

Класа 3: Каско

ИБНР износот е добиен како 6% од заработената премија во периодот 1.1.2019 – 31.12.2019.

година	IBNR штети до 31.12.2019 (МКД)	Заработена премија (МКД)	(%)
2014	568.047	11.095.754	5,1%
2015	4.264.053	14.196.085	30,0%
2016	3.983.935	11.464.310	34,8%
2017	4.149.541	17.119.150	24,2%
2018	1.307.709	21.316.025	6,1%

Високиот процент на ИБНР штети во однос на заработената премија за 2015, 2016 и 2017 се должи на една голема штета од 3.646.205 ден. од 2015, а пријавена во 2018 година.

Класа 7 и 1005: Карго и Одговорност на превозникот

ИБНР износот е добиен како 5% од заработената премија во периодот 1.1.2019 – 31.12.2019.

Класа 8+9: Имот

ИБНР износот е добиен како 2% од заработената премија во периодот 1.1.2019 – 31.12.2019 за целата класа Имот освен за Посеви и плодови.

Класа 10:

Поради различната динамика на пријавување и решавање на штетите од АО и Зелената карта овие две поткласи се разгледуваат одвоено.

Класа 10: ЗАО

Историја на штети: 13 години

Групирање на штетите: Година на настан, Години на развој

Користени методи: Триангулација, BF, Саре Сод

- Проценката на ултимативната штетност по години на настан во оваа класа не е изведена со користење само на еден метод туку со комбинација на два методи за различни години на настан. Поради големите варијации во политиката на резервирање и ликвидирање на штетите низ историјата на друштвото, применета е комбинација на методи за да се добие реалистична проценка.
- На почетокот на 2019 година беше направена проекција на ликвидирани штети до 31.12.2018 без модификации на податоците во триаголникот, користејќи го Кејп Код методот и беа добиени одредени ултимативни коефициенти на штети. Направени се такви проекции со истиот метод за крајот на 2016 и 2017 година.

- Според текот на настаните во историјата на друштвото можеме да идентификуваме 4 периоди на работење:

- 1 период од 2007 – 2016 Албсиг, тековно работење со чести смени во органот на управување. Овој период се карактеризира со недостаток на средства, одбивања на нови штети поради обврски од претходно одбиени па повторно отворени штети по тужба. Мали ликвидации во нултата година на развој и повисоки во подоцнежните. Просечен коефициент 0/1 за години на настан 2012–2016 - **2,63**, за 1/2 - **1,25**, за 2/3 – **1,17**, за 3/4 – **1,13**, за 4/5 – **1,07**,
- 2 период 2017 година Албсиг, подготовка за продажба на нов сопственик. Интенција за намалување на обврските пред продажба на нов сопственик, со забрзување на ликвидацијата на новите штети. Коефициент 0/1 за 2017 – **2,48**, за 1/2 – **1,37**
- 3 период 2018 година нов сопственик НОВА, нова политика на ликвидирање и резервирање, подготовка за продажба. Забрзување на ликвидациите на новите штети заради добивање на подобра репутација на пазарот, но тоа резултира со недостаток на средства и потреба за продажба на друштвото на нов сопственик. Коефициент 0/1 за 2018 – **2,27**
- 4 период 2019 година, нов сопственик ХАЛК, нова политика на ликвидирање и резервирање. Компанијата ефикасно ги решава проблемите со капитал и ликвидни средства, забрзано ги ликвидира новите и заостанатите штети. Резервирањето на пријавените штети е подобро и се очекува дополнително подобрување во текот на 2020 со постепено исцрпување на штетите одбиени во минати периоди кои ќе се отвараат како резултат на судски тужби.

Од презентираниите податоци се гледа тренд на намалување на 0/1 коефициентот на развој на ликвидирани штети, односно се зголемува ликвидирањето на штети во нултата година во однос на претходните години.

За првите 3 периоди заедничко е значителното потценување на резервите. Ран-оф резултатите на 31.12.2019 за резервите за настанати и пријавени штети во оваа класа од следниве четири датуми се:

31.12.2015	-72%
31.12.2016	-95%
31.12.2017	-87%
31.12.2018	-46%

Поради наведените причини и спецификите на различните периоди, проекцијата на ултимативната штетност се врши со комбинација на Кејп Код методот применет на немодифициран триаголник на ликвидирани штети во 7 податочни точки и Кејп Код метод применет на немодифициран триаголник на „настанати“ штети. Наводниците во случајов се поради тоа што триаголникот на настанати штети (ликвидирани штети во годината на развој плус резервираните штети на крајот на таа година на развој) поради големите

варијации во резервирањето е неупотреблив, па затоа конструираме триаголник од ликвидирани и резервирани штети на 31.12.2019 распоредувајќи ги според годината на настан и годината на пријава на штетата. Податочните точки се земаат од 2012 година бидејќи од тогаш се врши подетална контрола врз податоците.

Во прилог е табела со ултимативните штетности добиени со Кејп Код методот на немодифициран триаголник на ликвидирани штети за крајот на 2016, 2017, 2018 и 2019 и онаа добиена со примена на Кејп Код методот на немодифициран триаголник на „настанати“ штети.

	ЕР	Кејп Код на триаголник на ликвидирани штети (M1)				Кејп Код на триаголник на „настанати“ штети (M2)	Избран UL 2019	Комбинација на методи
		4 подат. точки UL 2016	5 подат. Точки UL 2017	6 подат. Точки UL 2018	7 подат. Точки UL 2019	7 подат. Точки UL 2019		
2007	13.312.618	6.130.528	6.130.528	6.130.528	6.130.528	6.130.528	6.130.528	M2
2008	148.923.972	85.091.374	85.173.080	85.205.180	85.205.180	85.255.180	85.255.180	M2
2009	171.668.918	88.274.508	88.457.323	88.408.954	89.359.294	89.679.294	89.679.294	M2
2010	170.953.392	102.581.795	102.389.231	103.734.393	109.117.530	108.817.836	109.017.632	(2*M1 + M2)/3
2011	201.741.642	109.058.855	112.905.646	111.736.672	116.047.694	114.573.987	115.556.459	(2*M1 + M2)/3
2012	221.197.034	104.477.545	107.059.684	106.631.431	107.696.509	105.852.284	107.081.768	(2*M1 + M2)/3
2013	232.315.496	105.840.059	106.047.069	103.486.242	106.299.401	104.057.260	105.552.021	(2*M1 + M2)/3
2014	243.121.646	117.184.031	115.836.093	117.602.942	122.120.899	118.089.910	120.777.236	(2*M1 + M2)/3
2015	254.688.142	142.650.923	132.969.846	133.123.592	135.082.023	130.096.439	133.420.161	(2*M1 + M2)/3
2016	211.805.716	119.498.547	116.746.549	114.523.773	108.602.594	106.004.008	107.736.399	(2*M1 + M2)/3
2017	209.511.378		113.274.152	117.294.049	123.334.508	100.618.131	108.190.257	(M1+2*M2)/3
2018	207.154.284			122.633.049	135.450.386	104.342.600	114.711.862	(M1+2*M2)/3
2019	233.693.616				146.490.119	107.167.539	120.275.066	(M1+2*M2)/3

Со давање на тежина 2 на првиот метод, а 1 на вториот во годините 2010 – 2016 се дава поголема тежина на развојот на ликвидирани штети кој е релевантен за компанијата Албсиг иако се зема и влијанието на вториот метод. Во последните три години резултатите на двата метода значително се разликуваат поради претходно наведените трендови на поголеми ликвидации во нултата година на развој, па затоа поголема тежина, 2 му се дава на методот на „настанати“ штети. На тој начин добиваме прилично веродостојна проекција за постарите години, додека за поновите години на настан допуштаме дека резервите на 31.12.2019 можат да забележат негативен ран-офф во иднина со вклучување на резултатот со методот на ликвидирани штети.

Примената само на методот на ликвидирани штети резултира со високи коефициенти на штетност за последните 3 години (59% за 2017, 65% за 2018 и 63% за 2019 година) во споредба со претходните години на настан каде што проекциите варираат меѓу 46% во 2013 и 53% за 2015 година. Ако се земе предвид фреквенцијата на штетите во последните три години (број на пријавени и повторно отворени штети/ возила-години), тој параметар опаѓа од 6,2% во 2017, 6,06% во 2018 до 5,72% во 2019 година. Овој параметар во 2016 година изнесува 6,31%. Во исто време во овие три години не е пријавена ниту една штета над 2,5 милиони МКД – износ кој не се смета за голема штета.

Класа 10: Зелена карта

Историја ликвидирани штети: 13

Групирање на штетите: Година на настан, Години на развој

Користени методи: Триангулација, BF, Cape Cod

За сите години на настан избран е Кејп Код методот применет на триаголник на ликвидирани штети, во 7 податочни точки. Не се правени модификации на триаголникот. Една голема штета од 2018 година од 7.933.500 ден. која е во резерва на 31.12.2019, не е земена во пресметката на износот на ИБНР за година на настан 2018 добиен како разлика од ултимативната штетност, ликвидираните и резервираните штети. Триаголникот ги поминува тестовите за ефект на календарска година и корелација. Теил фактор не е користен.

Класа 10: Гранично осигурување

ИБНР износот е добиен како 10% од заработената премија во периодот 1.1.2019 – 31.12.2019.

Класа 13: Општа одговорност

ИБНР износот е добиен како 25% од заработената премија во периодот 1.1.2019 – 31.12.2019.

Класа 18: Туристичка помош

ИБНР износот е добиен како 5% од заработената премија во периодот 1.1.2019 – 31.12.2019.

Друштвото не пресметува резерви за настанати но непријавени штети – дел во реосигурување.

6.3.3. Резерви за повторно отворени штети

Резервите за повторно отворени штети друштвото за осигурување ги регистрира како:

- а) нови ☒ б) развој на постојните

Друштвото повторно отворените штети доследно ги евидентира како развој на постоечките штети.

Резервите за повторно отворени штети, односно резервите за штети кои ќе бидат повторно отворени се вклучени во резервите за настанати и пријавени штети, односно во резервите за настанати но непријавени штети.

- ☒ а) Да б) Не

Повторно отворените штети не претставуваат значаен дел од резервите за настанати и пријавени, односно настанати но непријавени штети.

6.3.4. Резерви за трошоци за обработка на штети

Резервите за директни трошоци за обработка на штети се интегрален дел од резервите за настанати и пријавени штети и резервите за настанати но непријавени штети.

а) Да ☒ б) Не

Додека директните трошоци поврзани со судските процеси се дел од ликвидираниите штети, а со тоа и проекциите за ултимативна штетност – тие се дел од резервите за настанати и пријавени и резервите за настанати но непријавени штети. Резервата за останатиот дел на директни трошоци се проценува независно.

Износот на резервите за индиректни трошоци за обработка на штети е пресметан според методите за пресметка опишани во Правилникот за минимални стандарди за пресметка на технички резерви, донесен од АСО. Трошоците кои се земаат во пресметката на оваа резерва се платите на сектор штети, 30% од заедничките трошоци, како и оние трошоци за обработка на штети кои не можат да се поврзаат со конкретна штета (паушали) или голем број на мали износи на трошоци.

6.4. Еквилизациона резерва

Во согласност со Член 3, став (3) од Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви Друштвото може, но не е должно да издвојува еквилизациона резерва за класите на осигурување во кои врши дејност.

6.5. Други технички резерви

Друштвото не издвојува други технички резерви

6.7. Run-off анализа

Табела 2
(000 МКД)
Вкупно

АО

	незгода	каско моторни возила				имот вкупно				Вкупно				ЗАО				ЗК				општа одговорност				Вкупно			
		Износ		%		Износ		%		Износ		%		Износ		%		Износ		%		Износ		%		Износ		%	
		01.1*	01.2	%	Износ	03.1	03.2	%	Износ	89.1	89.2	%	Износ	10.1	10.2	%	Износ	1001.1	1001.2	%	Износ	1002.1	1002.2	%	Износ	13.1	13.2	%	Износ
31.12.2011	11	2.068	-736,1%		10.017	235,6%		-596%	1.491	-	596%		176.252	319,4%		-300%	157.653	-	-689%	140	-	18.572	-	-689%	140	-	189.611	-	-313%
31.12.2012	12	1.245	-109,7%		4.375	-78,8%		-47%	447	-	47%		126.883	104,0%		-105%	116.683	-	-93%	140	-	10.175	-	-93%	140	-	132.507	-	-101%
31.12.2013	13	447	10,6%		2.974	-73,3%		-796%	14.708	-	796%		114.632	-95,8%		-99%	104.131	-	-70%	140	-	10.349	-	-70%	140	-	132.319	-	-101%
31.12.2014	14	1.817	-51,0%		1.905	31,3%		-168%	13.825	-	168%		110.133	-68,5%		-73%	102.914	-	-36%	20	-	7.078	-	-36%	20	-	123.944	-	-69%
31.12.2015	15	4.589	-152,2%		3.262	-55,2%		-410%	18.413	-	410%		101.527	-53,9%		-51%	84.118	-	-66%	-	-	16.409	-	-66%	-	-	127.917	-	-63%
31.12.2016	16	3.915	-105,3%		5.036	-97,2%		-824%	14.660	-	824%		118.508	-77,9%		-84%	108.615	-	-37%	252	-	8.627	-	-37%	252	-	142.520	-	-87%
31.12.2017	17	2.464	-62,5%		3.146	-37,6%		-374%	14.524	-	374%		71.941	-36,3%		-38%	64.195	-	-23%	219	-	6.804	-	-23%	219	-	92.419	-	-43%
31.12.2018	18	-	-20,7%		2.537	-36,2%		-66%	15.968	-	66%		48.034	-21,9%		-19%	35.000	-	-41%	67	-	13.084	-	-41%	67	-	68.524	-	-27%

Табела 2
(000 МКД)
RBNS

Табела 2
(000 МКД)
RBNS

АО

	незгода	каско моторни возила				имот вкупно				Вкупно				ЗАО				ЗК				општа одговорност				Вкупно			
		Износ		%		Износ		%		Износ		%		Износ		%		Износ		%		Износ		%		Износ		%	
		01.1	01.2	03.1	03.2	89.1	89.2	10.1	10.2	1001.1	1001.2	1002.1	1002.2	13.1	13.2	0000.1	0000.2												
31.12.2011	1.349	-529,1%	9.108	235,7%	-	1.509	664,9%	-	120.315	239,8%	-	111.170	-233%	-	9.119	-372%	-	132.299	-242%										
31.12.2012	282	-27,3%	5.242	113,4%	-	478	-55,2%	-	107.088	131,3%	-	98.925	-137%	-	8.124	-89%	140	113.020	-127%										
31.12.2013	625	-45,2%	3.247	-93,2%	-	14.817	852,2%	-	85.614	108,5%	-	81.005	-116%	-	4.609	-50%	140	104.631	-122%										
31.12.2014	1.667	-91,3%	236	6,2%	-	14.057	175,5%	-	103.844	104,3%	-	97.594	-107%	-	6.108	-70%	20	119.538	-105%										
31.12.2015	2.725	-130,4%	105	2,1%	-	18.467	417,4%	-	91.631	-68,9%	-	80.697	-72%	-	9.934	-49%	-	112.873	-78%										
31.12.2016	2.992	-137,9%	2.893	-86,6%	-	14.659	835,6%	-	90.572	-83,2%	-	87.056	-95%	-	2.250	-13%	172	111.438	-96%										
31.12.2017	1.919	-92,4%	1.191	-19,3%	-	14.832	432,3%	-	85.074	-79,3%	-	80.380	-87%	-	3.753	-25%	219	103.403	-87%										
31.12.2018	565	-38,9%	3.760	-83,8%	-	15.599	-64,5%	-	49.911	-41,8%	-	46.688	-46%	-	3.273	-19%	102	71.063	-47%										

Табела 3
(000
МКД)
За ИБНР

АО

	незгода		каско моторни возила		имот вкупно		Вкупно		ЗАО		ЗК		општа одговорност		Вкупно	
	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%
	01.1	01.2	03.1	03.2	89.1	89.2	10.1	10.2	1001.1	1001.2	1002.1	1002.2	13.1	13.2	0000.1	0000.2
31.12.2011	719	2766,4%	909	-235,5%	18	79%	55.937	1115,2%	46.484	-974%	9.453	-3858%	140	#DIV/0!	57.312	-984%
31.12.2012	963	-933,6%	867	93,5%	31	35%	19.795	-48,9%	17.758	-46%	2.051	-111%		#DIV/0!	19.487	-46%
31.12.2013	1.072	37,7%	273	47,5%	109	100%	29.018	-71,3%	23.125	-66%	5.740	-103%		#DIV/0!	27.688	-62%
31.12.2014	150	-8,7%	1.669	74,6%	232	100%	6.290	-10,3%	5.320	-11%	970	-9%		#DIV/0!	4.407	-7%
31.12.2015	1.864	-201,2%	3.366	-375,1%	54	79%	9.896	-17,9%	3.421	-7%	6.475	-143%		#DIV/0!	15.044	-26%
31.12.2016	922	-59,6%	2.143	-116,5%	1	-3%	27.936	-64,4%	21.559	-58%	6.377	-101%	80	#DIV/0!	31.082	-66%
31.12.2017	545	-29,2%	1.955	-89,1%	308	69%	13.133	14,5%	16.184	21%	3.051	-22%		#DIV/0!	10.984	11%
31.12.2018	157	-7,7%	1.222	48,3%	368	-473%	1.877	1,9%	11.688	14%	9.811	-68%	35	#DIV/0!	2.539	2%

Во Run-off анализата сите параметри се без вклучени трошоци (директни или индиректни) за обработка на штети и регреси, бидејќи почетните резерви не ги содржат овие параметри во себе. Анализата ги опфаќа вкупните резерви за штети, RBNS и ИБНР резервите.

Се забележува недостаток во вкупните резерви, но и поединечно во сите класи на осигурување при што во класите нема значителни промени во однос на претходниот датум на известување, освен во класата ЗАО.

ЗАО:

Недостатокот во резервата за настанати и пријавени штети од 31.12.2018 е зголемен од 40 на 47 милиони МКД. Овој недостаток се должи претежно на неадекватен износ на резерва за штетите кои се во судски процес. Кога се реактивираат овие штети како резултат на судска постапка, нивниот датум на пријавување останува првичниот. Затоа значаен дел од ИБНР резервата е ИБНР делот, односно делот за штети кои се веќе пријавени но недоволно резервирани.

За сметка на тоа зголемување се регистрира намалување на недостатокот во ИБНР резервата од 31.12.2018.

Најголемиот дел од негативниот ран-оф од 35 мил. МКД е во ЗАО и се должи на неадекватно резервирање на судските штети, кое во исто време не е придружено со соодветна ИБНР резерва. Недостатокот во каско се должи на една штета од 2015 година од 3,6 мил. ден, кај зелената карта се должи претежно на една штета од 8 мил. ден од 2018 година, а во имот од штета од 15 мил. од 2013 кои не биле резервирани на почетокот на 2019 година.

7) Реосигурување и соосигурување

7.1. Реосигурување

Реосигурителното покритие е во согласност со Програмата за реосигурување за 2019 година, при што склучени се овие договори:

Табела 5-2019

Ред. бр.	Година	Ризици кои се опфатени	Класи на осигурување на коишто се однесува	Вид на договор (факултативен или трити)	Тип на договор (W X/L, CAT X/L, QS, Surplus, Stop Loss...)
1.	2019	Зелена карта	10	трити	W X/L
2.	2019	АО (дома)	10	трити	W X/L
3.	2019	Имоти	08, 09	трити	QS
4.	2019	Имоти	08, 09	трити	Surplus
5.	2019	Имоти - земјотрес	08	трити	QS
6.	2019	Незгода	01	трити	W X/L
7.	2019	Каско	03	трити	QS
8.	2019	Карго и Одговорност на превозник	07,10	трити	QS
9.	2019	Одговорност	13	трити	QS
10	2019	Секција 1: Имоти – посеви и плодови Секција 2: Животни	08,09	трити	QS

1. Реосигурувачи: Aspen Insurance UK Ltd, Switzerland; Swiss Re Europe S.A. Niederlassung, Germany; SCOR Global P&C, Germany; New Re, Switzerland, VIG Re, Prague, Czech Republic. Самопридржај: EUR 300.000. Ниво 1: EUR 700.000 xs 300.000; Ниво 2: EUR 4.000.000 xs 1.000.000; Ниво 3: Unlimited xs 5.000.000, Водечки реосигурител: SCOR Global P&C, Germany

Во однос на минатиот датум на известување се забележува пад на вкупниот годишен коефициент на штети од повеќе од 10%, главно во класата АО. Главната причина за тоа е растот на ИБНР резервата за класата АО од 18 милиони од 30.09.2018 до 31.12.2018. На тој начин годишната разлика во резервата за штети е намалена, а со тоа и ефектот на годишниот коефициент на штети.

Во класата Имот главни причини за високиот сметководствен годишен коефициент на штети се ефектите од резервирањето и делумното ликвидирање на штетата број 01200100003/13 Фрукт Импорт од 2013 која на 31.12.2018 не беше резервирана, како и ефектите од ликвидација на штетите од посеви и плодови настанати во 2018 година.

Во класата АО поради зголемената динамика на ликвидација на штети и зголемување на резервите за штети имаме годишен (сметководствен) коефициент кој ги одразува тие ефекти. На годишно ниво (1.1.2019 – 31.12.2019) динамиката на ликвидација на штети во оваа класа е 56%, додека проекциите за ултимативната штетност за 2019 година изнесува 46% (ЗАО +ЗК).

Се очекува ултимативните коефициенти да се приближат до сметководствените една година откако кога ќе се постигнат адекватни резерви. Со оглед на тоа што резервите за штети на 30.09.2019 се проценети согласно Правилникот за минимални стандарди за пресметка на техничките резерви и актуарската струка и пракса, може да се очекува дека до 30.09.2020 година овие коефициенти ќе се доближат.

8) Потребно ниво на маргина на солвентност и гарантен фонд

Пресметката на потребното ниво на маргината на солвентност, гарантниот фонд и капиталот е направена согласно Законот, Правилникот за пресметка на потребното ниво на маргина на солвентност и Правилникот за видовите и описот на ставките што ќе се земат предвид при пресметка на капиталот.

☒ а) Да б) Не

Субординираниот долг во износ од 4 милиони евра кој беше внесен во третиот квартал беше трансформиран во основен капитал во текот на четвртиот квартал. Со сведување на вредноста на недвижностите на сметководствена вредност беше анулирана ревалоризационата резерва која претходно беше земена во пресметката на капиталот.

Пресметаниот капитал на тој начин е за 60% над законски пропишаниот износ од 3 милиони евра и изнесува 4,82 милиони евра, . Истиот ја покрива маргината на солвентност во однос 3,57 : 1

9. Финансиски извештаи и годишен извештај за работењето

Конечното мислење за состојбата на друштвото за осигурување прикажана во финансиските извештаи и годишниот извештај за работењето е:

а) позитивно б) мислење со резерва в) негативно

10. Останато

2. Реосигурувачи: SCOR Global P&C, Germany; New Re, Switzerland; VIG Re, Czech Republic; Chaucer Syndicate 1084 at Lloyd's ; Sava Re, Slovenia, Самопридржај: 250.000 EUR
1: EUR 1.300.000 xs 250.000.
3. Реосигурувач: Dunav Re - Лимит: 500.000 EUR, Ретенција: 40%
4. Реосигурувач: Dunav Re - Лимит: 22.050.000 EUR, Ретенција: 500.000 EUR
5. Реосигурувач: Dunav Re - Лимит: 30.000.000 EUR, Ретенција: 3%
6. Реосигурувач: Dunav Re – Самопридржај: 50.000 EUR
1. EUR 450.000 xs 50.000
7. Реосигурувач: Dunav Re - Лимит: 200.000 EUR, Ретенција:50%
8. Реосигурувач: Dunav Re - Лимит: 300.000 EUR, Ретенција:50%
9. Реосигурувач: Dunav Re - Лимит: 400.000 EUR, Ретенција:50%
10. Реосигурувач: Munich Re - Лимит: EUR, Ретенција:40%

7.2. Соосигурување

Друштвото учествува во еден договор како соосигурувач на 15% од вкупниот ризик за осигуреник Либерти Стил за полиси број 800012921 и 800012923 со скаденца 1.7.2019 – 1.7.2020. Истите полиси се 100% факултативно реосигурани.

Во договорот водечки осигурител е УНИКА АД Скопје со 55% од ризикот и ХАЛК Осигурување, Осигурување Македонија и Винер осигурување – секој со по 15% од ризикот.

Табела 8

Годишен коефициент на штети		Коефициент на штети со ефект на реосигурување	Коефициент на штети без ефект на реосигурување
незгода	01	54,67	53,51
каско	03	72,49	73,74
Имот пожар	08	470,02	171,93
Имот останато	09	22,62	26,85
Имот пожар + останато	08+09	105,49	65,36
АО	10	70,67	67,34
Општа одговорност	13	40,12	34,80
Туристичка помош	18	57,33	57,33
Вкупно		72,12	66,62

Нето техничките резерви се покриени со дозволени вложувања на средства. Побарувањата од осигуреници и посредници изнесуваат 43,71% од пресметаниот капитал на Друштвото. За стабилно работење се препорачува овој однос да не надминува 40%.

❖ **НЕРЕВИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА 2019 ГОДИНА** се составен дел на овој Годишен извештај за работењето на Друштвото во 2019 година

Неревидираните финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината што заврши на 31.12.2019 година се составен дел на овој Годишен извештај за работењето на Друштвото.

Главен извршен директор, Суат Инан

Извршен директор, Славчо Таушанов

ПРИЛОГ 2 ГОДИШНА СМЕТКА

ЕМБС: 06224695

Целосно име: Друштво за осигурување ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје

Вид на работа: 600

Тип на годишна сметка: Сметка за неживотно осигурување

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2019

Листа на прикачени документи:
Објаснувачки белешки
финансиски извештаи**Биланс на состојба**

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
1	-- АКТИВА: А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	931.915,00			1.641.550,00
3	-- Останати нематеријални средства	931.915,00			1.641.550,00
4	-- Б. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (005+008+009+010+011+012)	92.941.617,00			109.378.966,00
5	-- Недвижности (006+007)	88.109.591,00			85.693.476,00
7	-- Градежни објекти	88.109.591,00			85.693.476,00
8	-- Постројки и опрема	4.809.217,00			19.942.985,00
9	-- Транспортни средства	22.809,00			3.742.505,00
13	-- В.ВЛОЖУВАЊА (014+015+021+040)	293.260.509,00			607.313.692,00
15	-- II.ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА (016+017+018+019+020)	11.926.692,00			14.931.458,00
20	-- Останати финансиски вложувања во подружници, придружени друштва и заеднички контролирани друштва	11.926.692,00			14.931.458,00
21	-- III.ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+034+035)	281.333.817,00			592.382.234,00
22	-- Вложувања во хартии од вредност (023+026+030)	117.281.057,00			281.324.243,00
23	-- Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до достасаност (024+025)	104.768.986,00			196.205.147,00
24	-- Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	104.768.986,00			196.205.147,00
30	-- Вложувања во хартии од вредност според објективната вредност преку добивката или загубата (031+032+033)	12.512.071,00			85.119.096,00

33	-- Акции, удели и останати сопственички инструменти	12.512.071,00	85.119.096,00
35	-- Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	164.052.760,00	311.057.991,00
36	-- Депозити	162.800.000,00	310.300.000,00
39	-- Останати пласмани	1.252.760,00	757.991,00
42	-- Д. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	13.145.315,00	17.073.013,00
43	-- Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за преносни премии		13.643.366,00
46	-- Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	13.145.315,00	3.429.647,00
50	-- Г.ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	1.255.474,00	1.255.474,00
51	-- Е.ПОБАРУВАЊА (052+056+057)	85.661.241,00	170.294.876,00
52	-- I.ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (053+054+055)	57.144.900,00	129.647.617,00
53	-- Побарувања од осигуреници	45.552.766,00	68.558.452,00
54	-- Побарувања од застапници и од посредници	11.592.134,00	61.089.165,00
56	-- II.ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ	11.966.436,00	11.153.631,00
57	-- III.ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (058+059+060+061)	16.549.905,00	29.493.628,00
58	-- Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	11.843.778,00	9.600.742,00
59	-- Побарувања по основ на вложувања	549.817,00	1.029.491,00
61	-- Останати побарувања	4.156.310,00	18.863.395,00
62	-- Ж.ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	5.002.305,00	8.369.438,00
63	-- З. ЗАЛИХИ	851.743,00	1.187.149,00
65	-- И. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ(АВР)	48.931.882,00	66.734.693,00
66	-- ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+004+013+041+042+050+051+062+063+064+065)	541.982.001,00	983.248.851,00
67	-- J. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА -- АКТИВА	40.589.006,00	43.928.456,00
68	-- ПАСИВА: А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (069+070-071-072+073+074+079-080+081-082)	6.866.861,00	298.272.304,00
69	-- I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	214.881.483,00	645.350.983,00
73	-- V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА	0,00	0,00
80	-- VIII. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА (-)	110.717.684,00	208.014.621,00
82	-- X. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	97.296.938,00	139.064.058,00
86	-- B. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	415.212.307,00	559.408.345,00

87	(087+088+089+090+091+092)					
89	- - Бруто резерви за преносни премии	156.521.738,00				282.196.995,00
	- - Бруто резерви за штети	258.690.569,00				277.211.350,00
94	- - Д. РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И НЕИЗВЕСНОСТИ (095+096)	373.790,00				683.213,00
96	- - Останати резервирања за ризици и неизвесности	373.790,00				683.213,00
99	- - Ж. ОБВРСКИ (100+104+105)	118.623.921,00				117.464.079,00
100	- - I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (101+102+103)	28.026.533,00				16.752.197,00
101	- - Обврски спрема осигуреници	28.026.533,00				16.752.197,00
104	- - II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ	32.371.120,00				55.127.986,00
105	- - III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (106+107+108+109+110)	58.226.268,00				45.583.896,00
106	- - Обврски по основ на финансиски вложувања	22.863.862,00				20.417.988,00
107	- - Останати обврски од непосредни работи на осигурување	9.573.393,00				12.007.189,00
108	- - Обврски кон вработените					160.087,00
109	- - Тековни даночни обврски	309.155,00				
110	- - Останати обврски	25.479.858,00				12.998.632,00
112	- - S. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	905.122,00				7.420.910,00
113	- - ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (068+085+086+093+094+097+098+099+111+112)	541.982.001,00				983.248.851,00
114	- - И.ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА ПАСИВА	40.589.005,00				43.928.456,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
201	- - А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+211+234+235)	317.778.284,00			357.198.591,00
202	- - I.ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА) (203+204+205-206-207-208+209+210)	305.106.514,00			338.438.167,00
203	- - Бруто полисирана премија за осигурување	344.200.280,00			521.798.462,00
204	- - Бруто полисирана премија за соосигурување				1.488.583,00
207	- - Бруто полисирана премија пренесена во реосигурување/ретроцесија	35.794.696,00			72.816.987,00
208	- - Промена во резервата за преносна премија	3.299.070,00			125.675.257,00
210	- - Промена во бруто резервата за преносна премија-дел за реосигурување				13.643.366,00

211	-- II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (212+219+228)	5.129.384,00	4.903.026,00
219	-- Приходи од останати вложувања (220+221+222+223+224)	5.129.384,00	4.903.026,00
220	-- Приходи од камати	4.263.442,00	3.929.760,00
221	-- Приходи по основ на курсни разлики	305.600,00	366.241,00
223	-- Нереализирани добивки од вложувања	560.342,00	607.025,00
234	-- III. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО-ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	2.786.437,00	11.287.200,00
235	-- IV. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ И ДРУГИ ПРИХОДИ	4.755.949,00	2.570.198,00
236	-- Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (237+245+255+258+261+280+298+301)	415.075.222,00	496.262.649,00
237	-- I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (238-239-240-241+242-243-244)	200.403.620,00	247.366.766,00
238	-- Бруто исплатени штети	190.063.438,00	253.638.833,00
239	-- Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	5.192.720,00	4.511.052,00
241	-- Бруто исплатени штети-дел за реосигурување/ ретроцесија	11.966.436,00	29.997.464,00
242	-- Промени во бруто резервите за штети	40.644.653,00	18.520.781,00
244	-- Промени во бруто резервите за штети-дел за реосигурување	13.145.315,00	-9.715.668,00
258	-- IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (259+260)	964.982,00	2.345.466,00
259	-- Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	211.560,00	
260	-- Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	753.422,00	2.345.466,00
261	-- V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (262+267)	173.117.252,00	202.181.671,00
262	-- Трошоци за стекнување на осигурувањето (263+264+265+266)	108.576.652,00	113.679.133,00
263	-- Провизија	29.560.330,00	36.385.006,00
264	-- Останати трошоци	51.077.076,00	66.113.400,00
265	-- Промена во одложените трошоци за стекнување	-187.807,00	-17.802.811,00
266	-- Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	28.127.053,00	28.983.538,00
267	-- Административни трошоци (268+269+275+276)	64.540.600,00	88.502.538,00

268	-- Амортизација и вредносно усогласување (обезвреднување) на материјалните и нематеријалните средства кои служат за вршење на дејноста	5.384.440,00	6.604.202,00
269	-- Трошоци за вработените (270+271+272+273+274)	22.512.591,00	31.635.046,00
270	-- Плати и надоместоци	14.461.831,00	19.907.459,00
271	-- Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	1.122.404,00	1.946.549,00
272	-- Придонеси од задолжително социјално осигурување	5.718.214,00	8.290.537,00
274	-- Останати трошоци за вработените	1.210.142,00	1.490.501,00
275	-- Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност со сите давачки	2.534.787,00	2.052.637,00
276	-- Останати административни трошоци (277+278+279)	34.108.782,00	48.210.653,00
277	-- Трошоци за услуги	20.418.957,00	35.134.659,00
278	-- Материјални трошоци	4.038.411,00	4.877.028,00
279	-- Трошоци за резервирања и останати трошоци од работењето	9.651.414,00	8.198.966,00
280	-- VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (281+287)	1.243.428,00	4.624.385,00
287	-- Расходи од останати вложувања (288+289+290+291+294+295)	1.243.428,00	4.624.385,00
288	-- Расходи за камати	1.118.432,00	4.199.069,00
289	-- Расходи за курсни разлики	124.996,00	425.316,00
298	-- VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО-ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (299+300)	23.532.188,00	27.855.408,00
300	-- Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	23.532.188,00	27.855.408,00
301	-- VIII. ОСТАНАТИ РАСХОДИ (302+303)	15.813.752,00	11.888.953,00
302	-- Загуби поради обезвреднување на побарувања по основ на примија за осигурување	3.344.910,00	11.136.373,00
303	-- Останати финансиски и други расходи	12.468.842,00	752.580,00
307	-- Загуба за деловната година (236+305) – (201+304)	97.296.938,00	139.064.058,00
311	-- Загуба пред оданочување (307+309) или (307-308)	97.296.938,00	139.064.058,00
316	-- ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ (311+312-313+314)	97.296.938,00	139.064.058,00
317	-- Просечен број на вработени врз основа на	121,00	135,00

часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)			
318	- - Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	12,00	12,00
330	- - Загуба за годината	97.296.938,00	139.064.058,00
351	- - Вкупна сеопфатна загуба за годината (330+347) или (330-346) или (347-329)	97.296.938,00	139.064.058,00

Државна евидениција

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
613	- - Набавна вредност на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба	5.996.330,00			7.191.400,00
615	- - Акумулирана амортизација на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба	5.064.416,00			5.549.850,00
616	- - Сегашна вредност на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба(< или = АОП 003 од БС)	931.915,00			1.641.550,00
625	- - Набавна вредност на градежни објекти	96.644.581,00			96.644.581,00
627	- - Акумулирана амортизација на градежни објекти	8.534.990,00			10.951.106,00
628	- - Сегашна вредност на градежни објекти(< = АОП 007 од БС)	88.109.591,00			85.693.476,00
629	- - Набавна вредност на постројки и опрема				46.360.224,00
630	- - Акумулирана амортизација на постројки и опрема				26.417.239,00
632	- - Сегашна вредност на постројки и опрема(< = АОП 008од БС)				19.942.985,00
641	- - Набавна вредност на транспортни средства	3.528.910,00			7.706.590,00
643	- - Акумулирана амортизација на транспортни средства	3.506.102,00			3.964.085,00
644	- - Сегашна вредност на транспортни средства (< = АОП 009 од БС)	22.809,00			3.742.505,00
653	- - Депозити во подружени банки и во заеднички контролирани банки (краткорочни) (< или = АОП 020 од БС)	11.926.692,00			14.931.458,00
656	- - Краткорочни депозити(< или = АОП 036 од БС)	162.800.000,00			310.300.000,00
663	- - Останати пласмани депозити и заеми(< или = АОП 039 од БС)	1.252.760,00			757.991,00

670	-- Побарувања од купувачи(< или = АОП 061 од БС)	30.598,00	5.998,00
671	-- Парични средства во банка и во благајна(< или = АОП 062 од БС)	5.002.305,00	8.369.438,00
673	-- Обврски по однос на земени заеми и кредити од банки (АОП 674+675)(< или = АОП 106 од БС)		20.417.988,00
675	-- долгорочни		20.417.988,00
682	-- Обврски спрема добавувачи(< или = АОП 110 од БС)	15.633.274,00	12.050.227,00
683	-- Приходи по основ на провизија од реосигурување и учество во добивка(< или = АОП 234 од БУ)		4.055.597,00
684	-- Трошоци од услуги на физички лица кои не вршат дејност(= АОП 275 од БУ)	2.534.787,00	2.052.637,00
685	-- Трошоци за наемнини(< или = АОП 277од БУ)	8.625.284,00	9.669.218,00
686	-- Трошоци за банкарски услуги(< или = АОП 277 од БУ)	707.866,00	978.538,00
687	-- Трошоци за премии за осигурување(< или = АОП 277од БУ)	2.700,00	118.644,00
688	-- Трошоци телекомуникациски и транспортни услуги(< или = АОП 277 од БУ)	3.190.678,00	3.373.379,00
689	-- Трошоци за услуги за одржување(< или = АОП 277 од БУ)	1.511.119,00	5.238.455,00
690	-- Трошоци за маркетинг, репрезентација, спонзорства и даноци(< или = АОП 277 од БУ)	7.140.095,00	6.343.641,00
691	-- Трошоци за останати услуги(< или = АОП 277 од БУ)	5.770.430,00	14.957.868,00
693	-- Трошоци за канцелариски и потрошен материјал (< или = АОП 278 од БУ)	470.392,00	853.518,00
694	-- Трошоци за комунални услуги (струја, вода и сл.) (< или = АОП 278 од БУ)	2.178.433,00	2.086.926,00
695	-- Трошоци за печатење обрасци (< или = АОП 264 од БУ)	421.360,00	665.325,00
698	-- Отпис на ситен инвентар (< или = АОП 278 од БУ)	421.219,00	621.459,00
699	-- Трошоци за потрошено гориво (< или = АОП 278 од БУ)	881.086,00	1.168.522,00
700	-- Останати материјални трошоци (< или = АОП 278 од БУ)	87.281,00	103.303,00
701	-- Трошоци за резервирања(< или = АОП 279		309.423,00